

1. మాతృభావన

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన :

అ) క్రింది ఇవ్వబడిన పద్యములకు ప్రతి పదార్థము రాయుము.

అ) “ఆ-యేమీ? యొక రాణివాసమును బుణ్యావాసమున్ దెచ్చినా
వా? యే హైందవుడైన నీ గతి నమర్యాదన్ బ్రవర్తించునే ?
మా యాజ్ఞన్ గమనింపవో? జయ మదోన్మాదంబునన్ రేగి, నీ
యాయూస్మాత్రము లీవ త్రుంచుకొనెదో? యౌద్ధత్య మోర్వన్ జుమీ”

అ) శివరాజంతట మేల్ముసుంగుదెరలో - స్నిగ్ధాంబుదచ్చాయలో
నవసాదామినిఁ బోలు నా యవనకాంతారత్నమున్ భక్తి గౌ
రవముల్ వాఱగఁ జూచి పల్కె “పనితారత్నంబు లీ భవ్యహైం
దవభూజంగమ పుణ్యదేవతలు: మాతా! తప్పు సైరింపుమి!”

ఇ) మాసర్థారుఁడు తొందరన్ బడి యసన్మార్గంబునన్ బోయె,నీ
దోసంబున్ గని నొచ్చుకోకు, నినుఁ జేర్తున్ నీ గృహం బిప్పుడే,
నా సైన్యంబును దోడుగాఁ బనిచెదన్, నాతల్లిగాఁ దోడుగా
దోసిల్లన్ నడిపింతు: నీ కసులయందున్ దాల్మి సారింపుము!”

ఈ) అనలజ్యోతుల నీ పతివ్రతలఁ బాపాచారులై డాయు భూ
జనులెల్లన్ నిజసంపదల్ దొఱగి యస్తధ్వస్తులై పోరె? వి
త్తనమే నిల్చునె? మున్నెఱుంగమె పులస్త్యబ్రహ్మసంతాన? మో
జననీ! హైందవ భూమి నీ పగిది దుశ్చారిత్రముల్ సాగునే?

ఆ) క్రింది పద్యములను పాదభంగము లేకుండా పూరించి, భావమును రాయండి:-

అ) “ఆ-యేమీ? యొక-----

-----యాద్ధత్య మోర్వన్ జుమీ”.

ఆ) శివరాజంతట మేల్ముసుంగఁదెరలో-----

-----మాతా! తప్పు సైరింపుమీ!”.

ఇ) మాసర్థారుఁడు తొందరన్ బడి -----

-----నీ కనులయందున్ దాల్మి సారింపుము!”

ఈ) అనలజ్యోతుల నీ పతివ్రతలఁ -----

-----నీ పగిది దుశ్చారిత్రముల్ సాగునే?

ఇ) క్రింది అపరిచిత పద్యమును చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

కుక్కగోవు గాదు కుందేలు పులిగాదు

దోమ గజముగాదు దొడ్డదైన

లోభిదాతగాదు లోకంబు లోపల

విశ్వదాభిరామ విసురవేమ!

ప్రశ్నలు

1. కుక్క ఏమికాజాలదు ?
2. ఏనుగు కాలేనిదేది?
3. పులిగాదు ఏ సంధి పదము?
4. ఈ పద్యంలోని మకుటం ఏది?

ఈ) క్రింది అపరిచిత పద్యం చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

“తన కోపమె తన శత్రువు

తన శాంతమె తనకు రక్ష దయ చుట్టంబౌ

తన సంతోషమె స్వర్గము

తన దుఃఖమె నరకమండ్రు తథ్యము సుమతీ!”

ప్రశ్నలు

1. కోపము ఎటువంటిది?
2. పై పద్యం చదివి నీవు వేమి గ్రహించావు?
3. పై పద్యము రాసిన కవి ఎవరు?
4. సంతోషము ఎటువంటిది?

ఉ) క్రింది అపరిచిత గద్యం చదివి దిగువ ప్రశ్నలకు సమాధానం రాయండి?

లోకంలో రాసురాసు మంచితనం, నిజాయితీ తగ్గిపోతున్నాయి. చెప్పే మాటకు, చేసే పనికి సంబంధం ఉండడం లేదు. మోసం అన్యాయం, అవినీతి పెరిగిపోతున్నాయి. ఎదుటి వారు బాధపడుతుంటే తాము సంతోషపడే సంస్కృతి పెచ్చుమీరుతోంది. ఆదర్శంగా ఉండాల్సిన పెద్దలే తప్పులు చేస్తుంటే మరి పిల్లలు మంచి వాళ్ళు ఎలా అవుతారన్నది జవాబు లేని ప్రశ్నకాదా?

ప్రశ్నలు

1. ప్రస్తుతం ఎలాంటి సంస్కృతి నడుస్తోంది?
 2. లోకంలో తగ్గిపోతున్న వేవి?
 3. పై గద్యంలో పద్మాది సంధి పదాన్ని తెలపండి?
 4. పై గద్యం ఆధారంగా ఒక ప్రశ్న తయారు చేయండి?
- ఊ) క్రింది లేఖను చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

మంచి పుస్తకాన్ని గురించి మిత్రునికి లేఖ

తిరుపతి,

తేది: 22.02.2018.

ప్రియమైన మిత్రుడు రవికి,

ఉభయకుశలోపరి, ఇటీవల పాఠశాలలోని గ్రంథాలయంలో “నీతి చంద్రిక” అనే పుస్తకాన్ని చదివాను. నాకు ఆ పుస్తకం చాలా నచ్చింది. పరవస్తు చిన్నయసూరిచే రచింపబడిన ఆ గ్రంథంలో సులభశైలిలో, పఠనాసక్తి కలిగించే కథలున్నాయి. అందులోని పాత్రలన్నీ జంతువులు, పక్షులే. వాటి ద్వారా మానవ స్వభావాల్ని చెప్పాడు సూరి. రాజకుమారులను విజ్ఞాన వంతుల్ని చేయడానికి ‘విష్ణుశర్మ’ అను పండితుడు ఆ కథలను చెప్పాడు. విద్యార్థి నీతిమంతుడై విజ్ఞానాభివృద్ధిని పొందడానికి ఈ కథలు దోహదపడును. నువ్వు కూడా ఓసారి ఆ గ్రంథం చదవగలవని ఆశిస్తూ ముగిస్తున్నా.

చిరునామా

ఎన్.రవి,

10వ తరగతి,

జి.ప. ఉన్నత పాఠశాల (బాలురు),

చంద్రగిరి, చిత్తూరుజిల్లా.

ప్రశ్నలు:

ఇట్లు

నీ మిత్రుడు,

సంతోష్.

1. ఈ లేఖను ఎవరు ఎవరికి రాశాడు?
2. ఉభయకుశలోపరి అనే పదానికి అర్థం ఏమిటి?
3. నీతి చంద్రిక గ్రంథ రచయిత ఎవరు?
4. ఆ కథల్లో ఎవరి స్వభావాన్ని తెలుసుకోవచ్చు?

II. వ్యక్తికరణ - సృజనాత్మకత

అ) అఘు రూప ప్రశ్నలు.

సూచన: క్రింది ప్రశ్నలకు 4 లేదా 5 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

1. “మా సర్దారుడు తొందర పడ్డాడు” అనడంలో శివాజీ యొక్క పశ్చాత్తాపాన్ని తెలియజేయండి?
2. రాజాజ్ఞను పాటించని సోన్ దేవుని శివాజీ ఎలా మందలించాడు?
3. స్త్రీలపట్ల నీకున్న గౌరవభావాన్ని ఎలా తెలియపరుస్తావు?
4. సోన్ దేవుడు రాణివాసాన్ని బంధించి విజయంతో తిరిగివచ్చిన తర్వాత జరిగిన పరిణామాల బట్టి నీవేమి గ్రహించావు?
5. “మాతృభావన” పాఠం ద్వారా మతసామరస్యాన్ని గడియారం వారు ఎలా తెలియజేసారు?
6. పశ్చాత్తాపం పడుతున్న సోన్ దేవున్ని శివాజీ ఎలా సముదాయించాడు?
7. స్త్రీలపట్ల మనం ఎలా ప్రవర్తించాలో తెలియజేయండి?
8. “మాతా! తప్పు సైరింపుమీ” అన్న శివాజీ మాటలను ఎలా సమర్థిస్తావు?
9. మర్యాద, గౌరవము అన్నపదాలను నిర్వచించండి?
10. పరస్త్రీ వ్యామోహం వల్ల మానవుడు పతనమౌతాడని తెలిపే సంఘటనను ‘మాతృభావన’ పాఠం ద్వారా విశ్లేషించండి?

11. స్త్రీ అభ్యున్నతికి దోహదపడే అంశాలేమిటో తెలియజేయండి?
12. మీకు తెలిసిన పురాణాలలోని ఆదర్శ స్త్రీమూర్తుల పేర్లు రాయండి?
13. “మాసర్దారుడు తొందరనోపడి యసన్మార్గంబునన్ బోయె” అని శివాజీ చేత పలికించిన కవిని గూర్చి రాయండి?
14. “కాంతోపదేశం కావ్యమ్” అంటారు. మరి చారిత్రక కావ్యం అంటే ఏమిటో రాయండి?
15. సోన్ దేవుడు విజయోత్సాహంతో శివాజీ వద్దకు రావడానికి కారణం ఏమైఉంటుందో రాయండి?

ఆ) వ్యాసరూప ప్రశ్నలు:

(10 లేదా 12 వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి)

1. స్త్రీలు విశిష్టదైవతములు అని శివాజీ ఎందుకన్నాడో మాతృభావన పాఠం ద్వారా విశ్లేషించండి?
2. సమాజంలోని స్త్రీలను పురాణాలలోని స్త్రీల జీవిత విశేషాలతో పోల్చి రాయండి?
3. మన చరిత్ర, సంస్కృతి ఆధారంగా “సహనం, శాంతి, రౌద్రం, శౌర్యం గుణాలుగల స్త్రీ మూర్తులను గూర్చి ఒకవ్యాసం రాయండి?
4. తొందరపాటు వల్ల కలిగే అనర్థాలను ‘మాతృభావన’ పాఠ్యాంశం ఆధారంగా వివరించండి?
5. తొందరపాటు వల్ల అనర్థాలు జరుగుతాయని ‘మాతృభావన’ పాఠం ద్వారా తెలుసుకొన్నారని గదా మరి మీ జీవితంలో తొందరపాటు పడిన సందర్భాలున్నాయా? ఉంటే ఏ అనర్థాలను తెచ్చుకొన్నారో రాయండి?
6. “భరతావని ఆడు బిడ్డలు పతివ్రతా శిరోమణులు” - దీనిపై మీ అభిప్రాయాన్ని వ్రాయండి?

7. రాజు సుగుణాలు కలవాడైతే రాజ్యం గొప్పగా వెలుగొందుతుంది” ఈ పాఠం ఆధారంగా శివాజీ రాజనీతిని తెలియజేయండి?
8. భారతీయ సంస్కృతీ - సంప్రదాయాలను గురించి మీ సొంతమాటల్లో రాయండి?
9. ప్రస్తుత సమాజంలో స్త్రీలయెడల గౌరవం తగ్గిపోతున్నది వారి ఎడల గౌరవం పెంపొందించేలా ఒక కరపత్రం తయారు చేయండి?

III. భాషాంశాలు (వదజాలం, వ్యాకరణాంశాలు):-

1. పావురం కంఠం చుట్టూ రంగులున్నాయి. అవి దాని కుత్తుకకు అందాన్నిస్తాయి.(దీనిలోని పర్యాయపదాలను గుర్తించండి) ()
 అ) పావురం, రంగు ఆ) కంఠం, కుత్తుక
 ఇ) పావురం, కంఠం ఈ) రంగులు, కుత్తుక
2. చరణానికి తొడిగిన అందెలు పాదం కదిపినప్పుడు ఘల్లుఘల్లు మంటున్నాయి.(పర్యాయపదాలు గుర్తించండి) ()
 అ) చరణం, పాదం ఆ) అందెలు, పాదం
 ఇ) చరణం - అందెలు ఈ) పాదం, ఘల్లుఘల్లుమను
3. ఆ రాజు పరిపాలన చూసిన ప్రజలు, ఈ భూషాలుడే సరైన ప్రభువని భావిస్తారు (పర్యాయ పదాలు గుర్తించండి) ()
 అ) రాజు, ప్రజలు ఆ) రాజు, భూషాలుడు, ప్రభువు
 ఇ) ప్రజలు - భూషాలుడు ఈ) రాజు-పాలన
4. ఆ నల్లని మేఘం అంబరంలోని అంబుదం కంటే పెద్దదిగా ఉంది. (పర్యాయపదాలు గుర్తించండి) ()
 అ) మేఘం, అంబుదం ఆ) మేఘం, అంబరం
 ఇ) అంబరం - అంబుద ఈ) నల్లదనం, మేఘం

5. పెదవి, అధరం - అనేపదాలు ఏ పదానికి పర్యాయపదాలో గుర్తించండి.
 అ) ఓష్ఠము ఆ) దుష్టము ఇ) ఇష్టము ఈ) కష్టము ()
6. సూర్యకిరణాలు వేడిగా ఉన్నాయి. అవి భాసుని శక్తిని తెలుపుతున్నాయి
 (పై వాక్యాలలోని పర్యాయపదాలు గుర్తించండి) ()
 అ) భాసుడు, సూర్యుడు ఆ) సూర్యుడు, శక్తి
 ఇ) తెలుపు, భాసుడు ఈ) వేడి, శక్తి
7. అంబ, అమ్మ అనేపదాలు ఏ పదానికి పర్యాయపదాలో గుర్తించండి.()
 అ) అంబకం ఆ) అంబుజం ఇ) తల్లి ఈ) అంబరం
8. బ్రహ్మ అందరిని సృష్టించాడు. ఆ నలువసృష్టి విచిత్రమైనది.
 (పర్యాయపదాలు గుర్తించండి) ()
 అ) సృష్టి, బ్రహ్మ ఆ) నలువ, విచిత్రం
 ఇ) బ్రహ్మ, నలువ ఈ) ఏదీకాదు
9. దారము, త్రాడు పదాలకు సరియైన పర్యాయపదం ()
 అ) సూత్రం ఆ) పాత్రము ఇ) ఛత్రము ఈ) మందారం
10. 'గృహం' అనే పదానికి సరిపోని పర్యాయపదం గుర్తించండి ()
 అ) ఇల్లు ఆ) నివాసం ఇ) గీము ఈ) సింహం
11. ప్రజలకు నాయకుడు అండగా ఉండాలి. భార్యకు భర్త అండగా
 ఉండాలి. (గీత గీసిన పదాలకు సరియైన నానార్థపదం) ()
 అ) పతి ఆ) సతి ఇ) మతి ఈ) గతి
12. 'విత్తనం' ఈ పదానికి నానార్థములను గుర్తించండి. ()
 అ) వంశం, చిత్తం ఆ) బీజం, విత్తం
 ఇ) బీజము, వంశం ఈ) వంశం, విత్తం

20. ఆయుస్సుత్రము - ఏ సమాసం ()
 అ) రూపకసమాసం ఆ) షష్ఠీతత్పురుషం
 ఇ) ద్వంద్వం ఈ) కర్మధారయం
21. చరణద్వంద్వం - విగ్రహ వాక్యం గుర్తించండి. ()
 అ) చరణముల యొక్క ద్వంద్వం
 ఆ) ద్వంద్వం అనే సంఖ్య గల చరణములు
 ఇ) చరణములుగల ద్వంద్వం
 ఈ) ద్వంద్వమైన చరణములు.
22. వనితారత్నములు - సమాసనామం గుర్తించండి. ()
 అ) ఉపమానఉత్తర పదం ఆ) ఉపమానపూర్వపదం
 ఇ) విశేషణ పూర్వపదం ఈ) విశేషణ ఉత్తరపదం
23. హరిహర బ్రహ్మలు - సమాసనామం గుర్తించండి. ()
 అ) బహుపద ద్వంద్వం ఆ) ఏక శేషం
 ఇ) ద్వంద్వ సమాసం ఈ) బహువ్రీహి సమాసం.
24. అసన్మార్గము - విగ్రహవాక్యం గుర్తించండి. ()
 అ) సన్మార్గముకానిది ఆ) సన్మార్గముకలది
 ఇ) అసన్మార్గము కలది ఈ) అసన్మార్గము లేనిది
25. నాయొక్కసైన్యము - సమాసపదంగా కూర్చగా ()
 అ) తనసైన్యము ఆ) నాసైన్యము
 ఇ) అసైన్యము ఈ) మనసైన్యము.
26. అనునాసికాలు అని -వీటిని అంటారు. ()
 అ) జ,ఞ,ణ,న,మ ఆ) యరలవలు
 ఇ) కచటతపలు ఈ) గజడదబలు

33. మువ్వు తప్పనిసరిగా వేళకు అన్నం తినాలి ()
 అ) సామర్థ్యము ఆ) ప్రేరణార్థకము
 ఇ) విధ్యర్థకం ఈ) శత్రుర్థకం
34. నేను బాగా కష్టపడినా మంచి ఫలితాలు రావడంలేదు ()
 అ) క్షార్థకము ఆ) శత్రుర్థకము
 ఇ) అపర్థకం ఈ) చేదర్థకము
35. వెన్నెల రాత్రి ఏ సమయంలో వస్తుంది? ()
 అ) ప్రశ్నార్థకము ఆ) సామర్థ్యము
 ఇ) సంశ్లిష్టవాక్యము ఈ) సంయుక్తము
36. ఆహా! ఈ వెన్నెలలో ఎంతహాయిగా వుందో ()
 అ) సామాన్యవాక్యము ఆ) వ్యతిరేకార్థకము
 ఇ) ఆశ్చర్యార్థకము ఈ) ప్రశ్నార్థకము

క్రింది పదములకు జాతీయాలు రాయండి.

37. భగీరథ ప్రయత్నం :

38. తామరతంపర :

క్రింది పదములను సాంతవాక్యములో ప్రయోగించండి.

39. కుదుటపడు

40. మహోన్నతము

III. భాషాంశాలు పదజాలం

1.	ఆ	22.	ఆ
2.	ఆ	23.	ఆ
3.	ఆ	24.	ఆ
4.	ఆ	25.	ఆ
5.	ఆ	26.	ఆ
6.	ఆ	27.	ఆ
7.	ఇ	28.	ఆ
8.	ఇ	29.	ఆ
9.	ఆ	30.	ఆ
10.	ఈ	31.	ఆ
11.	ఆ	32.	ఆ
12.	ఇ	33.	ఇ
13.	ఆ	34.	ఇ
14.	ఈ	35.	ఆ
15.	ఆ	36.	ఇ
16.	ఇ	37.	జాతీయాన్ని వివరించాలి.
17.	ఆ	38.	జాతీయాన్ని వివరించాలి.
18.	ఆ	39.	అర్థవంతంగా రాయాలి.
19.	ఆ	40.	అర్థవంతంగా రాయాలి.
20.	ఆ		
21.	ఆ		

2. అమరావతి

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన

అ) క్రింది పరిచిత గద్యం చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి

“శరీర ధర్మశాస్త్రాన్ననుసరించి శిల్పాలు, చిత్రాలు, రూపొందించడం ప్రపంచంలోని ఇతర ప్రాంతాలలో 14 వ శతాబ్దంలోనే ప్రారంభం కాగా అమరావతిలో క్రీ.శ మొదటి శతాబ్దంలో అత్యద్భుత శిల్పసంపద రూపుదిద్దుకొన్నది చిత్రకళలో మాత్రమే సాధ్యమైన హావభావ ప్రకటనలు శిల్పకళలోనూ ప్రదర్శితం కావడం అమరావతి శిల్పాల విశిష్టత. అజంతా, ఎల్లోరా శిల్పాలు కూడా అమరావతి శైలిలోనే ఉండడాన్ని పురావస్తుశాఖ వారు గుర్తించారు. శిల్పకళా పరిశోధనాలో విశేష వైపుణ్యం గల పెర్స్యుసన్ ప్రపంచ శిల్పసంపదలో అమరావతి శిల్పాలు ఉన్నతశ్రేణిలో ఉన్నాయని పరిశోధనాపత్రంలో రుజువులతో సహా పేర్కొన్నారు.

ప్రశ్నలు :

1. అమరావతిలో ఏ శాస్త్రాన్ననుసరించి శిల్పాలు రూపుదిద్దుకొన్నాయి?
2. 14 వ శతాబ్దానికి మునుపే ఎక్కడ శిల్పాలు రూపు దిద్దుకొన్నాయి?
3. హావభావాలను వేటిలో ప్రదర్శించారు.
4. అమరావతి శిల్పాల శైలిని అనుసరించిన శిల్పాలేవి ?

ఆ) ఈ క్రింది అపరిచిత గద్యాన్ని చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి

వీరేశలింగం పంతులుగారు ఆంధ్రభాషకు చేసిన సేవ ఎనలేనిది. పంతులుగారికి పూర్వము నవలా రచనలేదు. వారు రచించిన “రాజశేఖర చరిత్ర” తెలుగులో ప్రసిద్ధి గాంచినది. మహాకవి కాళిదాసు రచించిన “అభిజ్ఞాన శాకుంతలము” ను పంతులుగారు తెలుగులోకి అనువదించారు. ఆంధ్రకవుల చరిత్ర, స్వీయ చరిత్ర, మొదలగు క్రొత్త

పోకడలను తెలుగుభాషలో వెలువరించారు. వారు కవిగా సంపాదించిన కీర్తి కంటే సంఘసంస్కర్తగా ఎనలేని ఖ్యాతి గడించారు. వితంతు వివాహములను, స్త్రీ విద్యను ప్రోత్సహించారు. 'హితకారిణి', సమాజము స్థాపించి, దాని ద్వారా అనాథ స్త్రీ ఉద్ధరణకు పాటుపడ్డారు.

- ప్రశ్నలు :**
1. తెలుగు భాషలో మొదటి నవల ఏది ?
 2. వీరేశలింగం పంతులు గారు తెలుగులోనికి అనువదించిన నాటకమేది ?
 3. హితకారిణి సమాజ స్థాపన ఉద్దేశ్యమేమి ?
 4. వీరేశలింగం గారు వేటిని ప్రోత్సహించారు. ?

ఇ) అవరిచిత గద్యం చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

జలాంతర్గాముల నుంచి ప్రయోగించే బాలిస్టిక్ క్షిపణి కె-4ను, భారతదేశం మార్చి 7, 2015వ సంవత్సరమున బంగాళాఖాతంలో రహస్యంగా ప్రయోగించింది. ఈ క్షిపణిని రక్షణ పరిశోధన అభివృద్ధి సంస్థ (డీ, ఆర్, డి.వో) అభివృద్ధి చేసింది. అణు సామర్థ్యం గలిగిన కె-4 క్షిపణిని సముద్రంలో 30అడుగుల లోతులో నుంచి ప్రయోగించారు. ఇది రెండు టన్నులు ఆయుధాలను మోసుకెళ్ళడంతో పాటు 3,500 కి.మీ. దూరంలోను లక్ష్యాలను ఛేదించగలదు.

- ప్రశ్నలు :**
1. కె-4 క్షిపణి అభివృద్ధి చేసిన సంస్థ పేరేమి ?
 2. కె-4 క్షిపణి ఏ సముద్రంలో ప్రయోగించారు. ?
 3. పై గద్యంలోని సవర్ణదీర్ఘసంధి పదాన్ని గుర్తించి రాయండి?
 4. కె-4 క్షిపణి ద్వారా ఏ రకమైన ఆయుధాలను ఉంచి ప్రయోగిస్తారు.

ఈ) క్రింది అపరిచిత పద్యములను చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి

1. కల్లనిజము లెల్లఁగరకంతుడెరుగును
నీరు పల్ల మెరుగు నిజము గాను
తల్లితానెరుగును తనయుని జన్మంబు
విశ్వధాబిరామ ! విసుర వేమ

- ప్రశ్నలు :
1. కుమారుని జన్మము తెలిసినది ఎవరికి ?
 2. నిజానిజాలు కనిపెట్టేది ఎవరు ?
 3. నీరు ఎక్కడకు చేరుకుంటుంది ?
 4. “తానెరుగు” ఏ సంధి ?

2. ఇందుగల డందులేడని
సందేహము వలదు చక్రి సర్వోపగతుం
డెందెందు వెదకి చూచిన
నందందే గలడు దాసవాగ్రణి వింటే !

- ప్రశ్నలు :
1. సర్వోపగతుడు ఎవరు ?
 2. చక్రిని ఎలా తెలుసుకోవాలి ?
 3. “దాసవాగ్రణి” పదాన్ని విడదీయండి ?
 4. “సందేహము ” వికృతి పదం రాయండి?

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత

అ) లఘురూప ప్రశ్నలు- క్రింది ప్రశ్నలకు 4 లేదా 5 వాక్యాలు సమాధానమిమ్ము

1. బౌద్ధమత ధర్మాలను తెలుపండి ?
2. సమస్త మానవాళి దుఃఖానికి కారణం ఏమిటో రాయండి?

3. శాతవాహనుల కన్నా ముందే ఆంధ్ర దేశాన్ని పాలించిన తెలుగు రాజు లెవరు ?
4. కొంత మంది శాత వాహన రాజులు పేర్లు తెలుపండి ?
5. అమరావతి ఏ రాష్ట్రానికి రాజధానిగా రూపుదిద్దుకొంటున్నది ? ఇది ఏ జిల్లాలో ఉన్నది?
6. నూతన అమరావతి నగర నిర్మాణానికి ఎవరు ఏ రకంగా నాంది పలికారు.
7. అమరావతి నగరం పై ఏ ఏ మతాల ప్రభావం ఉంది ?
8. కృష్ణానదీపరివాహక ప్రాంతాలు ఏవి ?
9. అమరావతిలోని బౌద్ధ విశ్వవిద్యాలయం గూర్చి తెలపండి ?
10. స్కూల్ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ అంటే ఏమిటి ?
11. మెకంజీని ఆకర్షించినది ఏది? ఏ విధంగా ఆకర్షించింది. ?
12. అమరావతి బౌద్ధ విశ్వవిద్యాలయంలో బోధనలు చేసిన తత్వవేత్త లెవరు?
13. లలిత కళలు ఎన్ని? అవి ఏవి?
14. శిల్పకళ అనగా నేమి ? నీ వెపుడైనా శిల్పాలను దర్శించారా? వాటిని గురించి రాయండి?
15. అమరావతి నగర నిర్మాణానికి నూతనంగా ఎవరు ఎప్పుడు శంకుస్థాపన చేశారు?

ఆ) వ్యాస రూప ప్రశ్నలు (10 లేదా 12 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి)

1. చెయ్యెత్తి జై కొట్టు తెలుగోడా! గతమెంతో ఘన కీర్తి కలవోడో !” అన్న మాటల ద్వారా తెలుగు వారి గొప్పదనం తెలుపండి ?
2. ‘అమరావతి వెనిస్ నగరంలా విలసిల్లబోతుంది” అన్న వాక్యాన్ని సమర్థిస్తూ రాయండి ?

3. అమరావతీ రాజధాని నిర్మాణంలో విద్యార్థిగా నీ వంతు కృషిగా ఏమి చేస్తావో రాయుము?
4. 'అమరావతి నవనగరంగా రూపొందబోతుంది' అని పాఠ్యాంశంలో తెల్పారుగాదా "నీ వైతే ఏ విధంగా రూపొందిస్తావో ఊహించి రాయుము?
5. నీవు దర్శించిన ఒక రాజధాని నగరాన్ని గూర్చి మిత్రునికిలేఖ రాయండి ?
6. రాజధాని నగరానికి ఉండవలసిన అక్షణాలు మీసొంతమాటల్లో రాయండి?
7. మీ మిత్రుడొకడు రాజధాని నిర్మాణానికి 3,00,000 రూపాయలు విరాళంగా సేకరించి ఇచ్చాడు. అతనిని అభినందిస్తూ ఒక అభినందన పత్రం రాయండి?
8. రాజధాని నిర్మాణానికి భూములిచ్చిన రైతులను ప్రశంసిస్తూ మీ మిత్రునకు లేఖ రాయండి
9. రాజధాని అమరావతిని ఎన్నుకోవడానికి గల కారణాలను సొంతమాటల్లో రాయండి ?

III. భాషాంశాలు:- (పదజాలం, వ్యాకరణాంశాలు)

1. పార్శ్వనాథుని ఆలయం సాక్షీ భూతంలా నేటికీ అలరారుతున్నది -
గీత గీసిన పదానికి అర్థం గుర్తించండి. ()
అ) కనులకు కనిపిస్తూ ఆ) దయ్యంలా ఇ) దేవునిలా ఈ) మానవునిలా
2. కవులు రచనా నైపుణ్యం కల్గియుంటారు-గీత గీసిన పదానికి అర్థం గుర్తించండి
అ) ఓర్పు ఆ) నేర్పు ఇ) ఓదార్పు ఈ) చేర్పు ()
3. అమరావతి గొప్ప పట్టణం ఆ పురి ఒకప్పుడు శాతవాహనులకు రాజధాని (ఒకే అర్థం గల పర్యాయపదాల్ని గుర్తించండి) ()
అ) అమరావతి, పట్టణం ఆ) పట్టణం, పురి
ఇ) రాజధాని, అమరావతి ఈ) పురి, అమరావతి.

4. నేడు ఈ భాషను ఆంధ్రము, తెనుగు అనిచెప్పుకొంటాము-ఈ వాక్యంలో పర్యాయ పదాలను గుర్తించండి ()
- అ) ఆంధ్రము,తెనుగు ఆ) భాష, ఆంధ్రము,
ఇ) నేడు, తెనుగు, ఈ) తెనుగు, భాష
5. తన కోపమే తన శత్రువు. ఆగ్రహము గల మానవుడు నాశనమౌతాడు. - గీత గీసిన పదాలకు సరైన పర్యాయ పదాన్ని గుర్తించండి. ()
- అ) క్రోధం ఆ) శాంతం ఇ) సంతోషం ఈ) దుఃఖం
6. మానవులు దయ గలిగి యుండాలి. జాలి లేనివారు కూర్చులు- గీత గీసిన పదాలకు సమానార్థక పదం గుర్తించండి ()
- అ)కరుణ ఆ) నిరాదరణ ఇ) ప్రేరణ ఈ) ధారణ
7. గలగలా కృష్ణమ్మ పరుగిడుతున్నది. - గీత గీసిన పదానికి వికృతి పదం గుర్తించండి.
- అ) కన్నమ్మ ఆ) చెన్నమ్మ ఇ) ధనమ్మ ఈ) రాణమ్మ ()
8. శ్రీరాముడు ఇనవంశంలో పుట్టాడు. - గీత గీసిన పదానికి వికృతి పదం గుర్తించండి.
- అ) వంగడము ఆ) వంసము ఇ) వేషము ఈ) అవంశం ()
9. పీట పై కూర్చో. గీత గీసిన పదానికి ప్రకృతి పదం గుర్తించండి. ()
- అ)పీటము ఆ) పీఠము ఇ) పేట ఈ) పాఠము
10. దీపముండగానే చక్కదిద్దుకోవాలి. - గీత గీసిన పదానికి వికృతి పదం గుర్తించండి.
- అ) దీపము ఆ) దివ్యే ఇ) దీవి ఈ) దీవ్యే ()
11. నీ పాదం సోకి గౌతమి నయ్యానని అహల్య మధురమైన మాటలతో పలికింది. - గీత గీసిన పదాలకు నానార్థక పదం గుర్తించండి. ()
- అ) పావురం ఆ) పదము ఇ) కాలు ఈ) పలుకు

12. అమరులను కలిగినది - ఈ పదానికి వుత్పత్త్యర్థం గుర్తించండి. ()
 అ) మరావతి ఆ) అమరావతి ఇ) ధరావతి ఈ) అమరతి
13. రాజు మరియు అధికార గణములు కలిగినది. ఈ పదానికి వుత్పత్త్యర్థం గుర్తించండి.
 అ) రాజధాని ఆ) జరధాని ఇ) ధానిరాజ ఈ) రాధాని ()
14. దుర్వాసుడు మహావేశం కలవాడు. - గీత గీచినపదాన్ని విడదీయండి. ()
 అ) మహా+ఆవేశం ఆ) మహా+ఉవేశం
 ఇ) మహా+ఆవేశం ఈ) మహా+తవేశం
15. పూర్వం భారతదేశం అత్యంత ప్రాభవంగాంచింది. - గీత గీసిన పదానికి సంధిపేరు గుర్తించండి. ()
 అ) యణాదేశసంధి ఆ) యడాగమసంధి ఇ) గుణసంధి ఈ) అకారసంధి
16. విద్యార్థులు జ్ఞానార్జన సాందాలంటే విద్యనభ్యసించాలి. - గీత గీసిన పదాన్ని విడదీయగా
 అ) జ్ఞాన+ అర్చన ఆ) జ్ఞాన+ అర్జన ఇ) జ్ఞానర్జ+న ఈ) జ్ఞాన+ఆర్జన ()
17. భారత దేశం మహోజ్జ్వల చరిత్ర గలిగినది. గీత గీసిన పదమును విడదీయండి.
 అ) మహా+ఉజ్జ్వల ఆ) మహా+జ్జ్వల ఇ) మ+హోజ్జ్వల ఈ) మహా+అజ్జ్వల ()
18. అహర్నిశలు విద్యార్థులు కృషి చేయాలి. - గీత గీసిన పదం ఏ సంధికి సంబంధించినది.
 అ) విసర్గ సంధి ఆ) రుగాగమసంధి ఇ) జశ్చసంధి ఈ) శ్చుత్వసంధి ()
19. 'పాపి చిరాయువు' అని పెద్దలంటారు. - గీత గీసిన పదం ఏ సంధికి సంబంధించినది.
 అ) విసర్గసంధి ఆ) సవర్ణదీర్ఘ సంధి ఇ) రుగాగమసంధి ఈ) హల్పంధి ()
20. అమరావతీపట్టణం గొప్పగా వర్ధిల్లింది. గీత గీసిన పదం ఏ సమాసానికి సంబంధించినది. ()
 అ) నశ్శతతురుషం ఆ) సంభావనాపూర్వపదసమాసం
 ఇ) రూపకసమాసం ఈ) అవ్యయిభావసమాసం

21. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కృష్ణానది ప్రసిద్ధి చెందింది. - గీత గీసిన పదం యొక్క విగ్రహవాక్యం గుర్తించండి. ()
- అ) కృష్ణ అను పేరుగల నది . ఆ) కృష్ణయైన నది
ఇ) కృష్ణ అనెడు నది ఈ) కృష్ణయును, నదియును
22. మహానదులు ఎన్నో మనదేశంలో ఉన్నాయి. - గీత గీసిన పదం ఏ సమాసానికి సంబంధించినది. ()
- అ) విశేషణ పూర్వపదం ఆ) విశేషణ ఉత్తర పదం
ఇ) ఉపమాన పూర్వపదం ఈ) సంభావనాపూర్వపదం
23. మా పాలం ఎత్తుపల్లం కల్గియుంది.-గీత గీసిన పదం ఏ సమాసం ()
- అ) విశేషణ ఉభయ పదం ఆ) విశేషణ ఉత్తర పదం
ఇ) విశేషణ పూర్వ పదం ఈ) ద్వంద్వ సమాసం
24. అమరావతి అద్భుతమైన కళలకు కాణాచి- వ్యవహారిక రూపం గుర్తించండి.
- అ) అమరావతి అద్భుతం అయిన కళలకు కాణాచి. ()
ఆ) అమరావతి కళలకు అద్భుతమైన కాణాచి.
ఇ) అమరావతి కళలు అద్భుతమైనవి.
ఈ) అద్భుతమైన కళలకు అమరావతి కాణాచి.
25. అమరావతి రాజధానిగా ఎన్నో ఎత్తు పల్లాలను చవిచూసింది. - సరియగు కర్మణీ వాక్యం గుర్తించండి. ()
- అ) అమరావతి రాజధానిగా ఎన్నో ఎత్తు పల్లాలు చవిచూడబడింది.
ఆ) అమరావతి చేత రాజధానిగా ఎన్నో ఎత్తు పల్లాలు చవిచూడబడ్డాయి.
ఇ) అమరావతి వల్ల రాజధాని ఎన్నో ఎత్తు పల్లాలు చవి చూసింది.
ఈ) అమరావతి రాజధానిగా ఎన్నో ఎత్తు పల్లాలు చవి చూడలేదు.

26. అమరావతిలోని శిల్పకళ ప్రాచుర్యం పొందింది. - వ్యతిరేక వాక్యం గుర్తించండి.
 అ) అమరావతిలోని శిల్పకళ ప్రాచుర్యం పొందలేదు. ()
 ఆ) అమరావతిలోని శిల్పకళ ప్రాచుర్యం పొందదు.
 ఇ) అమరావతిలోని శిల్పకళ ప్రాచుర్యం పొందదుగదా.
 ఈ) అమరావతి లోని శిల్ప కళ ప్రాచుర్యం పొందుతుందా
27. గురువులు శిష్యులను తీర్చిదిద్దుతారు. - గీతగీసిన జాతీయానికి వివరణ ఇవ్వండి.
28. అమరావతి కళలకు కాణాచి.(కాణాచి పదాన్ని వివరించండి).
29. అమరావతి బుద్ధుని చేత సందర్శింపబడింది.-దీనికి కర్తరీ వాక్యం గుర్తించండి.
 అ) అమరావతి చేత బుద్ధుడు దర్శింపబడెను. ()
 ఆ) బుద్ధుడు అమరావతిని దర్శించాడు.
 ఇ) దర్శించాడు బుద్ధుడు అమరావతి.
 ఈ) పై యేవి కావు.
30. అమరావతి పట్టణం దేదీప్యంగా వెలుగుగాఁక - ఇది ఏ వాక్యమో గుర్తించండి.
 ()
 అ) ఆశ్చర్యార్థకం ఆ) సామర్థ్యార్థకం ఇ) ఆశీర్వాదార్థకం ఈ) సందేహార్థకం
31. పూర్వులు సమస్త జీవుల పట్ల దయకలిగి జీవించారు - ఇది ఏవాక్యమో గుర్తించండి.
 ()
 అ) శత్రుత్వం ఆ) చేదర్థకం ఇ) క్షార్థకం ఈ) అప్యర్థకం
32. ఔరా ! ఆశిల్ప నైపుణ్యం మెచ్చుకోదగినది. - ఇది ఏ వాక్యమో గుర్తించండి.
 ()
 అ) ఆశ్చర్యార్థకం ఆ) సామర్థ్యార్థకం ఇ) వ్యతిరేకార్థక ఈ) విధ్యర్థకం

33. అమరావతి పాత్రంలో బౌద్ధమతమూ జైనమతమూ అభివృద్ధి చెందాయి. -
ఇది ఏ వాక్యమో గుర్తించండి. ()
అ) సంశ్లిష్ట వ్యాకం ఆ) సామాన్యవాక్యం
ఇ) కర్మణీవాక్యం ఈ) సంయుక్త వాక్యం
34. రాజులు మాత్రం శైవమతాన్ని అనుసరిస్తూ జీవించసాగారు. - ఇది ఏ రకమైన
వాక్యమో గుర్తించండి. ()
అ) సామాన్యవాక్యం ఆ) సంశ్లిష్టవాక్యం ఇ) సంయుక్తవాక్యం ఈ) కర్మణీవాక్యం
35. దయచేసి అమరావతి పట్టణాన్ని దర్శించండి - ఇది ఏ వాక్యమో గుర్తించండి.
()
అ) అనుమత్యర్థకం ఆ) ప్రార్థనార్థకం ఇ) వ్యతిరేకార్థకం ఈ) నిషేధార్థకం
36. ఆంధ్రులమైన మనమే అమరావతిని విశ్వనగరంగా ప్రకాశింపజేస్తాము-ఇది ఏ
రకమైన వాక్యమో గుర్తించండి. ()
అ) సందేహార్థకం ఆ) సముచ్చయార్థకం ఇ) సామర్థ్యార్థకం ఈ) వ్యతిరేకార్థకం
37. రాబోవు కాలంలో అమరావతి విశ్వనగరంగా తప్పక విరాజిల్లుతుంది. - ఇది ఏ
వాక్యమో గుర్తించండి. ()
అ) సామర్థ్యార్థకం ఆ) నిశ్చయార్థకం ఇ) హేత్వర్థకం ఈ) సందేహార్థకం
38. అమరావతి చిరస్థాయిగా వెలుగు గాక!.- ఇది ఏ రకమైన వాక్యమో గుర్తించండి.
అ) ఆశ్చర్యార్థకం ఆ) విధ్యర్థకం ఇ) ఆశ్చీర్వాదార్థకం ఈ) చేదర్థకం()
39. అహోర్నిశలు మననాయకులు కృషి చేస్తుండడం వల్ల అమరావతి దినదినాభివృద్ధి
చెందుతున్నది. ()
అ) సామర్థ్యార్థకం ఆ) హేత్వర్థకం ఇ) నిశ్చయార్థకం ఈ) నిషేధార్థకం

40. ఇకమీరు అమరావతిని పాగడవచ్చు. - ఇది ఏ రకమైన వాక్యమో గుర్తించండి.

()

అ) అనుమత్యర్థకం ఆ) ప్రార్థనార్థకం ఇ) తద్దర్శనార్థకం ఈ) సముచ్చయార్థకం

III. భాషాంశాలు - సమాధానాలు

1. అ	21. అ
2. ఆ	22. అ
3. ఆ	23. అ
4. అ	24. అ
5. అ	25. అ
6. అ	26. అ
7. అ	27. సరైన జాతీయ వివరణ చేయండి.
8. అ	28. సరైన జాతీయ వివరణ చేయండి.
9. ఆ	29. ఆ
10. ఆ	30. ఇ
11. ఆ	31. ఇ
12. అ	32. అ
13. ఆ	33. ఈ
14. ఆ	34. ఆ
15. అ	35. ఆ
16. ఈ	36. ఇ
17. అ	37. ఆ
18. అ	38. ఇ
19. ఆ	39. ఆ
20. ఆ	40. అ

3. జానపదుని జాబు

I. అవగాహన-ప్రతిస్పందన:

(అ) క్రింది పరిచిత గద్యము చదివి దిగువ ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

చూశావా? చదువులు చదువుతున్నాం. పట్టణాల్లో ఒకరూపాయి ఒక దమ్మిడీ లాగా ఖర్చుపెడతాం. చదువు పూర్తవగానే ఉద్యోగాలకు దేవులాట మొదలు పెడతాం. అందరి కాళ్ళూ పట్టుకుంటాం. సఖా! ఇన్ని తిప్పలు ఎందుకు? బ్రతకడానికి! బ్రతికేది ఎందుకు? మన స్వార్థాన్ని నింపుకోవడానికి! అంతేగా? సంఘం ఏమైపోయినాసరే, మనతో వారు ఎన్ని కట్టళ్ళు కడుతున్నాసరే, దేశం అధోగతికి దించుకొని పోతున్నా సరే మనకు చీమ కుట్టిన చందం అయినా ఉండదు.

- ప్రశ్నలు:
1. పట్టణాల్లో రూపాయిని ఎలా ఖర్చు చేస్తారు?
 2. పై పేరా దేనిని గురించి చెబుతున్నది?
 3. పై గద్యమాధారంగా ఒక ప్రశ్న తయారు చేయండి?
 4. పై గద్యమునకు శీర్షికను సూచించండి?

(ఆ) క్రింది పరిచిత గద్యము చదివి దిగువ ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

కోతలు అయినవి, కొందరు కోతలు కోయగానే నూర్చివేసుకుంటారు. కొందరు కుప్పలు వేసుకొని వేసవికాలం తలసూపగానే చైత్రారంభంలో నూర్చుకుంటారు. కుప్పలు చేలలో వేస్తారు. కుప్పల చుట్టూ పైరులు చక్కగా పెరుగుతూ ఉంటాయి. నీటి బోదెకు దగ్గరగా ఉన్న చేలో కోటయ్య కుప్ప వేశాడు. కాలువ ఇంకా ఎండిపోలేదు. బోదె కన్నం తెగి కుప్పవేసిన చేలో నీరుపడింది. బోదెకన్నం కట్టివేసి చేలో పడ్డ నీరు పోయేలాగున పిల్ల బోదెలు తీసి ఒక గట్టు మీద కూర్చున్నాం కోటయ్యా నేనూ..

- ప్రశ్నలు:
1. కోతలు ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారు?
 2. పై గద్యం ఎవరినుద్దేశించి చెప్పబడినది?

3. పై గద్యమాధారంగా ఒక ప్రశ్న తయారు చేయండి?

4. కుప్ప కిందకు నీరు రాకుండా కోటయ్య చేసిన ప్రయత్నమేమి?

ఇ) కింది అపరిచిత వద్యమాధారంగా దిగువ ప్రశ్నలకు సమాధానములు రాయండి.

వాని రెక్కల కష్టంబు లేనినాడు
సస్యరమ పండి పులకింప సంశయించు
వాడు చెమటోడ్డి ప్రపంచమునకు
భోజనము బెట్టు వాడికి భుక్తిలేదు.

- ప్రశ్నలు:**
1. సస్యరమ అంటే ఏమిటి?
 2. ప్రపంచానికి భోజనం పెట్టేదిఎవరు?
 3. పై పద్యములో వాడు అనగా ఎవరు?
 4. పై పద్యమునకు శీర్షికను నిర్ణయించండి.

(ఈ) క్రింది అపరిచిత గద్యం చదివి దిగువ ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి?

సమాజంలో మతం అంతర్భాగం, మనసమాజంలో ఎన్నో మతాలున్నాయి. ఏ మతమైనా అందరికీ ప్రయోజనాన్ని చేకూర్చే సిద్ధాంతాలనే కలిగి ఉంటుంది. ఇతరుల మతం కంటే తమ మతము గొప్పదని చెప్పుకునేవారు అవివేకులు. వారు తమ స్వార్థానికే ఇతర మతాలను దూషించుటకు ప్రయత్నిస్తారు. సర్వమతాలను సమానంగా భావించే మంచిని స్వీకరించువారే ఉత్తములు.

- ప్రశ్నలు:**
1. సమాజములో అంతర్భాగమైనదేది?
 2. ఎవరు అవివేకులు?
 3. పై గద్యం దేనిని గురించి చెబుతున్నది?
 4. స్వార్థపరులు ఏమి చేస్తున్నారు?

ఉ). క్రింది అపరిచిత పద్యమును చదివి దిగువ ప్రశ్నలకు సమాధానములు రాయండి.

తివిరి యిసుమున తైలంబు దీయవచ్చు
దవిలి మృగతృష్ణలో నీరు ద్రావవచ్చు
తిరిగి కుందేలు కొమ్ము సాధించవచ్చు
చేరి మూర్ఖుని మనసు రంజింపరాదు.

- ప్రశ్నలు:**
1. నూనెను ఎక్కడ తీయవచ్చు?
 2. కుందేటి కొమ్ము ఎలా సాగించవచ్చు?
 3. మూర్ఖుని మనసు రంజింప చేయగలమా?
 4. ఈ పద్యానికి శీర్షిక సూచించండి.

II. వ్యక్తికరణ - సృజనాత్మకత

అ) లఘు రూప ప్రశ్నలు: (4 లేదా 5 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి)

1. గ్రామాలను ఉద్ధరించడం అంటే నీకేమని అర్థం అయింది?
2. గ్రామాల శుభ్రతకు నీవు చేపట్టే కార్యక్రమాలు ఏమిటి?
3. “పల్లె ప్రాంతాలు ఆత్మీయానురాగాలకు నిలయం” ఈ వాక్యాన్ని సమర్థిస్తూ రాయండి?
4. “ రెక్కాడితే గాని డొక్కాడదు” అనే సామెత రైతుల విషయంలో ఎంత వరకూ సరిపోతుంది?
5. రైతులు పంటలు పండించిన తరువాత ఎదుర్కొనే సమస్యలు ఏమిటి?
6. రైతులు చేస్తున్న సేవలకు మనం ఎలా రుణపడి ఉన్నాం?
7. వ్యవసాయం అంటే ఏమిటి? ఊరిలో వ్యవసాయం చేసే కొంత మంది రైతుల పేర్లు రాయండి?

ఆ) వ్యాసరూప ప్రశ్నలు: (10 లేదా 12 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి)

1. జానపదుని జాబు పాఠం ఆధారంగా గ్రామీణ జీవన విధానాన్ని సొంతమాటల్లో వర్ణించండి?
2. రైతులు పంటలు వేసి, ధాన్యమును ఇంటికి తెచ్చేవరకు పంటను కాపాడే విధమును మీ సొంత మాటల్లో రాయండి?
3. మీ ఊరిలో రైతులు చేసే వ్యవసాయ విధానాన్ని సొంత మాటల్లో రాయండి?
4. గ్రామీణ జీవనానికి, పట్టణ జీవనానికి గల తేడాలను ఊహించి రాయండి?
5. గ్రామ జీవనము, పట్టణ జీవనములలో ఏది ఉత్తమమైనది? ఎందుకు?
6. వ్యవసాయవిధానములో ప్రాచీన కాలానికి, నవీనకాలానికి వచ్చిన మార్పులను వివరించండి?
7. పల్లె జీవన గొప్పదనాన్ని తెలియజేస్తూ కరపత్రం తయారుచేయండి?
8. రైతు వ్యవసాయానికి ఉపయోగించే ఐదు పనిముట్ల పేర్లను తెల్పండి?
9. కోటయ్య తన మిత్రునితో పాలానికి నీరు కడుతూ హాయిగా నక్షత్రాలను చూస్తూ కాలం గడిపాడు కదా! నీవు పాలంలోకి వెళితే ఎలా కాలం గడుపుతావో వివరించుము?
10. నేడు పట్టణంలో ప్రజలు పడే బాధలను వివరించండి?
11. రైతులు పంటలు పండించడానికి, నీటి కొరకు, కూలీల కొరకు అనేక బాధలు పడుతున్నాడు. నీవు గ్రామ సర్పంచ్ అయితే పై సమస్యలను ఎలా పరిష్కరిస్తావు?
12. జానపదుని జాబు పాఠ్యభాగ నేపథ్యమును వివరించండి?
13. నీకు పల్లె అంటే ఇష్టమా? పట్టణ మంటే ఇష్టమా? ఎందుకు?
14. “గ్రామోద్ధరణ జరిగితే దేశోద్ధరణ జరుగుతుంది” దీనిని సమర్థిస్తూ మీ మిత్రునితో చర్చించి సంభాషణ రాయండి?

III. భాషాంశాలు (పదజాలం, వ్యాకరణాంశాలు)

1. విద్యార్థులలో బద్ధకం ఎక్కువై చదవడం లేదు - గీత గీసిన పదానికి అర్థం గుర్తించండి. ()
అ) ఉత్సాహం ఆ) సోమరితనం ఇ) నిరుత్సాహం ఈ) పని
2. పరోపకారం చేయాలంటే ఆర్థహృదయం కలిగి ఉండాలి. - గీత గీసిన పదానికి అర్థం గుర్తించండి. ()
అ) నిర్లయుని గుండె ఆ) జాలి గుండె
ఇ) స్పందించే గుండె ఈ) ఆదరించే గుండె
3. నిలకడగా లేక పోవడం-అని అర్థాన్ని ఇచ్చే పదాన్ని గుర్తించండి ()
అ) స్థిరం ఆ) స్థానం ఇ) అస్థిరం ఈ) స్థిరత్వం
4. కౌరవుల వైపు నుండి భీష్ముడు 15 రోజులు పోరాడాడు. - గీత గీసిన పదాలకు గల నానార్థపదాన్ని గుర్తించండి. ()
అ) పక్షం ఆ) దిశ ఇ) పక్షి ఈ) దిక్కు
5. నేడు లేఖలు రాయడం తగ్గిపోయింది. - గీత గీసిన పదానికి పర్యాయ పదాలు గుర్తించండి. ()
అ) ఉత్తరం, ఒకదిక్కు ఆ) ఉత్తరం, జాబు
ఇ) లేఖ, లెక్క ఈ) బనాబు, జాబు
6. కాలం గడిచిపోయింది నాకు - గీత గీసిన పదానికి నానార్థపదాలను గుర్తించండి. ()
అ) సమయం, కాకి ఆ) గంట, సమయం
ఇ) సమయం, నలుపు ఈ) తెలుపు, నలుపు
7. మనం ఎంత మంది స్నేహితులను సంపాదించుకుంటే అంత మంచిది - గీత గీసిన పదానికి పర్యాయపదం కానిది ()
అ) నెచ్చలులు ఆ) మిత్రులు ఇ) పగతురు ఈ) హితులు

8. మనం ప్రతి నిత్యం దేవుణ్ణి పూజించాలి - గీత గీసిన పదానికి వికృతిని గుర్తించండి.
 అ) నిచ్చెన ఆ) నిచ్చలు ఇ) నిక్కము ఈ) నిరంతరం()
9. పసరము - పదమునకు ప్రకృతిని గుర్తించండి. ()
 అ) ఆవు ఆ) ఎద్దు ఇ) గేదె ఈ) పశువు
10. ఆశ్చర్యముతో చూస్తున్నాడు మా నాన్న - గీత గీసిన పదానికి వికృతిని గుర్తించండి.
 అ) అచ్చరము ఆ) అచ్చం ఇ) అచ్చెరువు ఈ) అచ్చము ()
11. కస్తీ పదమునకు ప్రకృతిని గుర్తించండి. ()
 అ) కష్టం ఆ) కష్టం ఇ) కసి ఈ) కట్నం
12. నేను చిట్టచివర కూర్చున్నాను - గీత గీసిన పదాన్ని విడదీయండి ()
 అ) చిట్ట+చివర ఆ) చివర+చివర
 ఇ) చిట్ట+చిట్ట ఈ) చివర+చిట్ట
13. పాల మీద మీగడ కట్టింది. గీత గీసిన పదమును విడదీయండి. ()
 అ) మీద+గడ ఆ) మీదు+గడ
 ఇ) మీదు+కడ ఈ) మీద+కడ
14. కెంపు+తామర అనే పదాలను కలిపితే ఏర్పడే సంధి పదం ()
 అ) కెంతామర ఆ) కెంపుదామర
 ఇ) కెంపు తామర ఈ) కెందామర
15. ఆ పాప చెంగావి రంగుచీర కట్టుకుంది. - గీత గీసిన పదాన్ని విడదీయగా ఏర్పడేరూపం. ()
 అ) చెన్+కావి ఆ) చెన్+గావి ఇ) చెన్ను+కావి ఈ) చెన్ను+గావి
16. సముద్రం నట్టనడుమ చిక్కుకున్నాడు - గీత గీసిన పదంలోని సంధిని గుర్తించండి. ()
 అ) ద్వీరుక్టకారాదేశ సంధి ఆ) ఆమ్రేడిత సంధి
 ఇ) అ మరియు ఆ ఈ) అ మరియు ఆ కావు

17. క్రింది వానిలో ప్రాతాదుల సంధిని గుర్తించండి. ()
 అ) పందొమ్మిది ఆ) అక్కన్య ఇ) చిట్టడవి ఈ) మొట్టమొదట
18. పల్లెటూరి జీవితం ఎంతో మనోహరమైనది - గీత గీసిన పదం ఏ సమాసాన్ని సూచిస్తున్నది. ()
 అ) విశేషణ పూర్వపద కర్మధారయం
 ఆ) విశేషణ ఉత్తరపద కర్మధారయం
 ఇ) ఉపమాన పూర్వపద కర్మధారయం
 ఈ) ఉపమాన ఉత్తరపద కర్మధారయం
19. గ్రామోద్ధరణ అంటూ పత్రికల్లో రాసుకుంటే పనికాదు - గీత గీసిన పదం ఏ సమాసమో గుర్తించండి. ()
 అ) షష్ఠీ తత్పురుషం ఆ) ద్వితీయా తత్పురుషం
 ఇ) తృతీయా తత్పురుషం ఈ) సప్తమీ తత్పురుషం
20. మన దేశంలో నిరుద్యోగ సమస్య ఎక్కువగా ఉంది. - గీత గీసిన పదానికి విగ్రహ వాక్యం గుర్తించండి. ()
 అ) ఉద్యోగంతో కూడినది ఆ) ఉద్యోగం కానిది
 ఇ) జీతంతో కూడినది ఈ) ఉద్యోగం లేనివాడు.
21. అస్థిరభావానికి మనం లోసు కాకూడదు. - గీత గీసిన పదం ఏ సమాసం ()
 అ) షష్ఠీ తత్పురుషం ఆ) ద్వితీయాతత్పురుషం
 ఇ) అవ్యయిభావం ఈ) నభేతత్పురుషం
22. పేదల నోళ్ళు కొడుతారు. పేదల కడుపులు మాడుస్తారు - ఈ సామాన్య వాక్యాలను సంశ్లిష్ట వాక్యంగా మార్చిన రూపాన్ని గుర్తించండి. ()
 అ) పేదలనోళ్ళు కొట్టి, పేదల కడుపులు మాడుస్తారు.
 ఆ) పేదలనోళ్ళు కొట్టారు, కడుపులు కొట్టి మాడుస్తారు
 ఇ) పేదల నోళ్ళు కొట్టి, కడుపులు మాడుస్తారు.
 ఈ) పేదల నోళ్ళు కొడుతూ, కడుపులు మాడుస్తారు.

23. రాజు పాదస్తమానం పని చేశాడు. రాజు అలసి పోయి నిద్ర పోయాడు.
(సంయుక్తవాక్యంగా మార్చండి) ()
- అ) రాజు పాదస్తమానం పనిచేశాడు కాబట్టి అలసిపోయి నిద్రపోయాడు.
ఆ) రాజు పాదస్తమానం పనిచేసి, అలసిపోయి నిద్రపోయాడు.
ఇ) రాజు పాదస్తమానం పనిచేస్తూ, అలసిపోయి నిద్రపోయాడు.
ఈ) రాజు పాదస్తమానం పనిచేశాడు, రాజు నిద్ర పోయాడు.
24. పంటను కైలు చేసి, ధాన్యం రాసులుపోశారు - ఇది ఏ రకమైన వాక్యం
అ) సంయుక్త వాక్యం ఆ) సామాన్య వాక్యం ()
ఇ) సంశ్లిష్ట వాక్యం ఈ) శత్రుర్థక వాక్యం
25. నేను ఈ ఏడు చదువు కొనసాగిస్తే నిన్ను మా ఊరు తీసుకొని రావాలి
అనుకున్నాను. (ఇది ఏ రకమైన వాక్యం) ()
- అ) శత్రుర్థకవాక్యం ఆ) చేదర్థకవాక్యం
ఇ) క్షార్థకవాక్యం ఈ) సంయుక్త వాక్యం
26. ఆయన విద్యావేత్త, గొప్పమేధావి ఇది ఏ రకమైన వాక్యం ()
- అ) సామాన్య వాక్యం ఆ) సంయుక్త వాక్యం
ఇ) సంశ్లిష్టవాక్యం ఈ) శత్రుర్థకవాక్యం
27. ఒక అసమాపక క్రియ, ఒక సమాపక క్రియతో ఏర్పడే వాక్యాన్ని
ఏమంటారు? ()
- అ) సామాన్య వాక్యం ఆ) సంశ్లిష్ట వాక్యం
ఇ) సంయుక్త వాక్యం ఈ) వ్యతిరేకవాక్యం
28. రాజయ్య పొలంవెళ్ళి, నీళ్ళుకట్టి, ఇంటికి వచ్చి, అన్నం తిన్నాడు. దీనిలో
ఎన్ని ఉపవాక్యాలున్నాయి. ()
- అ) రెండు ఆ) నాలుగు ఇ) మూడు ఈ) అసలు లేవు

33. ఆ వేళ నీకు లేఖ రాయడానికి వీలు చిక్కలేదు (ఈ వాక్యానికి వ్యతిరేకార్థకం గుర్తించండి.) ()
- అ) ఆవేళ నీకు లేక రాయలేక పోయాను.
- ఆ) ఆవేళ నీకు లేఖ రాయడానికి వీలుదొరికింది.
- ఇ) ఆవేళ నీకు లేఖ రాయడానికి వీలుచిక్కింది.
- ఈ) ఆవేళ నీకు రాయడానికి లేఖ చిక్కింది.
34. కుప్ప పల్లాన్ని పడ్డదని, ఆ మెరక చేల్లో వేద్దాముని కోటయ్య అన్నాడు. (ఈ వాక్యాన్ని ప్రత్యక్షకథనంలోనికి మార్చండి) ()
- అ) “కుప్ప పల్లాన్ని పడ్డది. ఆ మెరక చేల్లో వేద్దాము” అని కోటయ్య అన్నాడు.
- ఆ) “కుప్ప పల్లాన్ని పడ్డది, ఆ మెరక చేల్లో వేద్దాము” అని కోటయ్య అన్నాడు.
- ఇ) “కుప్ప పల్లాన్ని పడ్డది కాని ఆ మెరక చేల్లో వేద్దాము” అని కోటయ్య అన్నాడు.
- ఈ) “కుప్ప పల్లాన్ని పడ్డది కాబట్టి ఆ మెరక చేల్లో వేద్దాము” అని కోటయ్య అన్నాడు.
35. సాధారణంగా వృత్త పద్యంలో ఎన్ని పాదాలుంటాయి? ()
- అ) 3 ఆ) 4 ఇ) 2 ఈ) 1
36. చీమకుట్టినట్టు అనే జాతీయాన్ని ఏ అర్థంలో ఉపయోగిస్తారు. ()
- క్రింది పదాలను మీ సొంత వాక్యంలో ఉపయోగించండి.
37. నిరుద్యోగం
38. విసుగు విరామం
39. ఆడంబరంగా
40. హఠాత్తుగా

III. భాషాంశాలు - జవాబులు

1. ఆ	21. ఈ
2. ఆ	22. ఇ
3. ఇ	23. ఆ
4. ఆ	24. ఇ
5. ఆ	25. ఆ
6. ఇ	26. ఆ
7. ఇ	27. ఆ
8. ఆ	28. ఇ
9. ఈ	29. ఆ
10. ఇ	30. ఆ
11. ఆ	31. ఆ
12. ఆ	32. ఇ
13. ఇ	33. ఇ
14. ఈ	34. ఆ
15. ఇ	35. ఆ
16. ఆ	36. జాతీయాన్ని వివరించండి.
17. ఆ	37. నుండి 40 వరకు విద్యార్థి సరియగు
18. ఆ	వాక్యాలు రాయాలి.
19. ఆ	
20. ఆ	

4. వెన్నెల

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన:

అ) క్రింది పద్యాలకు ప్రతి పదార్థమును రాయండి.

1. సురుచిర తారకాకుసుమశోభి నభోంగణభూమిఁ గాలము
స్గరువపుసూత్రధారి జతనంబున దిక్పతికోటి ముందటన్
సరసముగా నటింపఁగ నిశాసతి కెత్తిన క్రొత్తతోపుఁబెం
దెర యన నొప్పి సాంధ్యనవదీధితి పశ్చిమదిక్కటంబునన్.
2. దెసలను కొమ్మ లొయ్య నతిదీర్ఘములైన కరంబులన్ బ్రియం
బెసఁగఁగ నూఁది నిక్కి రజనీశ్వరుఁ డున్నతలీలఁబేర్చు నా
కస మను పేరి భూరుహము కాంతనిరంతర తారకా అస
త్కుసుమ చయంబు గోయుటకొకో యనఁ బ్రాకె సముత్సూకాకృతిన్
3. వడిగొని టేకులుప్పతిల వాలిన కేసరముల్ దలిర్పఁబు
ప్పాడి దలమెక్కి తేనియలు పొంగి తరంగలుఁగాఁ జెలంగి పైఁ
బడు నెలదేఁటిదాఁటులకుఁ బండువులై నవసారభంబు లు
గ్గడువుగ నుల్లసిల్లె ఘనకైరవషండము నిండువెన్నెలన్.

ఆ) క్రింది పద్యాలను పూరించి భావాలు రాయండి.

1. వడిగొని టేకులుప్పతిల.....నిండు వెన్నెలన్
2. సురుచిర తారకాకుసుమ శోభి నభోంగణ పశ్చిమ దిక్కటంబునన్
3. దెసలను కొమ్మలొయ్య ప్రాకె సముత్సూకాకృతిన్

ఇ) క్రింది లేఖను చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

తిరుపతి,

20.02.2018.

ప్రియమైన సుమతికి,

ఇక్కడ నేను క్షేమంగా ఉన్నాను. అక్కడందరూ క్షేమమని తలుస్తాను. గత వారంలో మా పాఠశాల విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు కలిసి దాక్షారామం వెళ్ళాము. రైలులో ప్రయాణిస్తుంటే అమ్మ ఒడిలో ఊగినట్టుంది. చాలా మంచి దృశ్యాలు, గోదావరి నది పరవళ్ళు చూడడానికి ఎంతో అందంగా ఉన్నాయి. ఎటు చూసినా పైరు పంటలతో అలరారుతున్న ప్రాంతం అతి మనోహరంగా కనిపించింది. ప్రతి ఇంటి పెరటిలో అరటి, కొబ్బరి చెట్లు తప్పనిసరిగా ఉన్నాయి. దాక్షారామంలో కొలువైయున్నది శివుడు. ఇది పంచారామాలలో ఒకటి. మీరు కూడా దర్శించవలసిన క్షేత్రం. తప్పక చూడగలవని ఆశిస్తూ ముగిస్తున్నాను.

చిరునామా:

పి.సుమతి,

10వ తరగతి,

జి.ప.ఉ.పాఠశాల,

కదిరి, అనంతపురం జిల్లా.

ఇట్లు

ప్రేమతో,

భావన.

ప్రశ్నలు:

1. లేఖ ఎవరు ఎవరికి రాశారు?
2. దాక్షారామం ఏనది ఒడ్డున కలదు?
3. లేఖలో ఏ విషయం చెప్పబడినది?
4. పై లేఖకు ఒక శీర్షిక నిర్ణయించండి?

ఈ) క్రింది అవరిచిత వద్యం చదివి దిగువ ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి?

రాజు చేతికత్తి రక్తంబు వర్షించు
సుకవి చేతికలము సుధలు గురియు
ఆతడేలగులుగు యావత్ప్రపంచంబు
నీతడేలగులుగు ఇహము పరము

ప్రశ్నలు:

1. రక్తాన్ని కురిపించేది ఏది?
2. అమృతాన్ని కురిపించునది ఏది?
3. ఇహము పరములను పాలించ గలవాడెవరు?
4. ఈ పద్య భావమునకు శీర్షిక నిర్ణయించండి?

ఉ) క్రింది అవరిచిత గద్యం చదివి, ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

అసలే చిన్నపిల్లలు ఎదుటివాళ్ళు ఏదో ఒక్క విషయం గురించి మాట్లాడితేనే అర్థం చేసుకోవడం కష్టమవుతుంది. అలాంటిది నిమిష నిమిషానికీ విషయాన్ని మార్చివేసి ఒక వాక్యానికీ మరోవాక్యానికీ మధ్య పాఠన లేకుండా మాట్లాడేస్తుంటే వాళ్ళు, ఏమై పోవాలి? బాగా మద్యం సేవించిన వారి ధోరణి ఇలాగే కదా ఉంటుంది. చాలా పరిమితంగా మాత్రమే తీసుకునే వారి తీరు వేరుగానీ, కాస్త శ్రుతి మించితే ఏమీ అర్థంకాదు. చేష్టలు కూడా అలాగే ఉంటాయి. తమ పిల్లాడితో “ఎప్పుడూ నిజమే మాట్లాడాలి నాన్నా!” అంటూనే తాగినప్పుడు అబద్ధాలు మాట్లాడేస్తుంటారు. పిల్లల ముందు తాగివాగితే అది వారి భవిష్యత్తుపై తీవ్రప్రభావాన్ని చూపుతుందనే విషయం పెద్దలు గుర్తిస్తే మంచిది.

ప్రశ్నలు:

1. మద్యం సేవించిన వారి ధోరణి ఎలా ఉంటుంది?
2. పై గద్యం ఏ విషయాన్ని గురించి తెలియజేస్తున్నది?
3. పై గద్యం అధారంగా ఒక ప్రశ్న తయారుచేయండి?
4. పై గద్యమునకు ఒక శీర్షికను నిర్ణయించండి?

II. వ్యక్తీకరణ - పుజనాత్మకత

అ) లఘుప్రశ్నలు :(4 లేదా 5 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి)

1. సామాన్య విషయాన్ని అసమానంగా వర్ణించడంలో దిట్ట అయిన 'వెన్నెల' పాఠ్యభాగ రచయిత గురించి రాయండి?
2. అమ్మగోరు ముద్దలు తింటూ చంద్రుడు కావాలని శ్రీరాముడు ఏడ్చాడు కదా! అటువంటి పాఠ్యభాగానికి నేపథ్యం రాయండి?
3. ప్రబంధ అంటే ఏమిటి దాని లక్షణాలను రాయండి?
4. చంద్రోదయాన్ని చూస్తున్నప్పుడు నీకు ఎలా అనిపిస్తుందో నాలుగైదు వాక్యాలలో రాయండి?
5. నిండు పున్నమి నాడు చంద్ర బింబాన్ని చూస్తే నీవు ఎలాంటి అనుభూతి చెందుతావు?
6. చంద్రునిలోని మచ్చలను చూస్తే మీకు ఏయే కథలు గుర్తుకు వస్తాయి ?
7. సంధ్యాకాలంలో నీకు కలిగిన అనుభూతిని 5 వాక్యాలలో రాయండి ?
8. చంద్ర కాంతికి స్పందించిన అంశాలు ఏవి?
9. పద్మాలు ఎందుకు తమ కళ్ళు అనే రేకులను మూడుచుకున్నాయో వర్ణించండి?
10. అందమైన ఆకాశ పుష్పాలను కోయడానికి చంద్రుడు ఎలా ఉత్సాహాన్ని చూపాడో మీ సొంతమాటల్లో వర్ణించండి?
11. తామరకు - సూర్యునికి మధ్య కవి ఎటువంటి సంబంధాన్ని ఆపాదించాడు?
12. పాలకడలి గర్భం నుండి పుట్టిన వెన్నెల విజృంభణను కవి వర్ణించిన తీరును తెల్పండి?
13. సురచిర తారకా కుసుమ శోభి.....ఈ పద్యంలో కవి వర్ణించిన విశేషాంశం ఏది?
14. నాటకరంగంలో సూత్రధారి ప్రవేశించే అంశాన్ని కవి మీ పాఠ్యభాగం ఆధారంగా ఎలా వర్ణించాడు?
15. సూర్యుడు అస్తమించే సమయంలో ప్రకృతిలో కలిగే మార్పులను వర్ణించండి?

ఆ) వ్యావరూప ప్రశ్నలు: (10 లేదా 12 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి)

1. సంధ్యాసమయం అనగానేమి? దానిని ఎర్రనామాత్యుడు ఎలా వర్ణించాడు?
2. చంద్రోదయానికి ముందు, తరువాత జరిగిన మార్పులను కవి ఎలా వర్ణించారు?
3. “కలువలతోడు, రజనీకరుడు రాత్రిని వెన్నెల వెల్లి” -వలె వ్యాపింపచేశాడు కదా! దీనిపై మీ అభిప్రాయాన్ని తెల్పండి
4. వెన్నెలను వర్ణించిన విధానం నీకు ఎందుకు నచ్చిందో తెలుపుతూ నీ మిత్రునికి లేఖ రాయండి?
5. సూర్యోదయ వేళలో మీ ఊరి పరిసరాలలో గల ప్రకృతి దృశ్యాలను వర్ణిస్తూ వ్యాసం రాయండి
6. చంద్రోదయం వేళలో మీ ఊరి పరిసరాలలో గల ప్రకృతి దృశ్యాలను వర్ణిస్తూ వ్యాసం రాయండి?
7. పౌర్ణమి నాడు చంద్రుడుతన కాంతిలో ప్రజలను ఎలా రంజిపచేస్తాడు?
8. “చీకటి రాత్రి కూడా పగలే” అనే అంశాన్ని కవి వెన్నెల పాఠం ద్వారా మనకు ఎలా తేలియజేశాడు?

III. భాషాంశాలు -వ్యాకరణాంశాలు - పదజాలం

1. క్రింది వానిలో సవర్ణదీర్ఘ సంధి కాని పదం గుర్తించండి ()
అ) దివసేంద్రుడు ఆ) రజనీశ్వరుడు ఇ) ఉత్సాకృతి ఈ) భానూదయం
2. ‘జగదండ’ పదమును సంధి విడదీసిన ఏర్పడే రూపం ()
అ) జగ+దండ ఆ) జగము+దండ ఇ) జగత్+అండ ఈ) జగ్+అదండ
3. జస్త్వ సంధికి ఉదాహరణను గుర్తించండి ()
అ) ఉత్సాకృతి ఆ) కాంతోపలము ఇ) అత్తటి ఈ) తదనంతరం
4. ఈ ఉదాహరణ త్రిక సంధికి సరిపోలును ()
అ)రజనీశ్వరుడు ఆ) ముత్తెము ఇ) అత్తటి ఈ) దివసేంద్రుడు

5. గుణ సంధి కానిది ఏది ()
 అ) దివసేంద్రుడు ఆ) కాంతోపలము ఇ) మహర్షి ఈ) ఉత్సుకాకృతి
6. వనజాతము - సమాసము పేరు గుర్తించండి ()
 అ) తృతీయాతత్పురుషం ఆ) చతుర్థీతత్పురుషం
 ఇ) సప్తమీతత్పురుషం ఈ) పంచమీ తత్పురుషం
7. క్రింది వానిలో రూపక సమాసపదం గుర్తించండి. ()
 అ) చంద్రికాంబోధి ఆ) చీకటి ప్రోవు ఇ) తేటిదాటులు ఈ) అవ్యక్తము
8. మేమంతా ఆనందతరంగములతో మునకలు వేశాము-విగ్రహవాక్యం గుర్తించండి.
 అ) ఆనందముతో తరంగం ఆ) ఆనందమనెడి తరంగం ()
 ఇ) ఆనందము యొక్క తరంగం ఈ) తరంగం వంటి ఆనంద
9. నశ్చీతత్పురుష సమాసమునకు ఉదాహరణ ()
 అ) అస్తక్యం ఆ) సుస్తక్యం ఇ) అవ్యక్తం ఈ) ఈ వ్యక్తం
10. 'పద్మము వంటి కన్నులు కలది' విగ్రహవాక్యమునకు సరిపోలు పదం ()
 అ) వనజాతము ఆ) వనజాతలోచనము ఇ) వనజాతలోచని ఈ) వనజాతప్రియ
11. పాలకడలి నుండి పుట్టిన చంద్రబింబము ఆదిశేషుని పాస్పలాగా, అందలి మచ్చ విష్ణువులాగా అలరిస్తున్నది - ఇందు ఏ అలంకారమున్నది. ()
 అ) ఉపమ ఆ) ఉత్పేక్ష ఇ) రూపకం ఈ) అతిశయోక్తి
12. వెన్నెల చిమ్మే చంద్రబింబం తనపాడవైన చేతులతో ఆకాశంలో పూలను కోయడానికేమో అన్నట్లు విజృంభించింది. ఇది ఏ అలంకారానికి చెందినది ()
 అ) ఉపమ ఆ) ఉత్పేక్ష ఇ) రూపకం ఈ) అతిశయోక్తి
13. సురుచిర తారకా కుసుమ శోభి నభోంగాణ భూమి -ఈ ఉదాహరణ ఏ అలంకారమునకు సరిపోతుంది. ()
 అ) ఉత్పేక్ష ఆ) రూపకం ఇ) వృత్త్యానుప్రాస ఈ) యమకం

14. మించి మించి దిశలు ముంచి ముంచి ఇది ఏ రకమైన అలంకారం. ()
 అ) శబ్దాలంకారం ఆ) అర్థాలంకారం ఇ) అ,ఆ ఈ) శ్లేషాలంకారం
15. సీసపద్యంలో ఉండే 6 వరుస గణాలు ఏవో గుర్తించండి. ()
 అ) ఇంద్ర గణాలు ఆ) సూర్య గణాలు
 ఇ) సూర్యఇంద్రగణాలు ఈ) ద్వ్యక్షరణ గణాలు
16. బేసిగణాలు లోని మొదటి అక్షరాలు యతిమైత్రి స్థానముగాగల ఉపజాతి పద్యం
 అ) సీసం ఆ) ఆటవెలది ఇ) ద్విపద ఈ) మత్తకోకిల ()
17. ప్రాసయతి దేనియందు ఉండవచ్చు. ()
 అ) ఉత్పలమాల ఆ) రగడ ఇ) మత్తకోకిల ఈ) సీసం
18. 2,4 పాదాలతో అన్నీ సూర్యగణాలు కలిగిన పద్యం. ()
 అ) ఆటవెలది ఆ) తేటగీతి ఇ) ద్విపద ఈ) దండకం
19. ఈ పద్యం రాసిన అనంతరం తప్పక ఆటవెలది గానీ, తేటగీతి గానీ రాయాలి.
 అ) ఉత్పలమాల ఆ) కందం ఇ) సీసం ఈ) తరువోజు ()
20. వెన్నుని భంగి జూడ్కులకు వేడ్కయొనరెగలంక మత్తతీన్ - పద్యపాదములో
 ఏడవ గణమేది. ()
 అ) భగణము ఆ) రగణం ఇ) నగణం ఈ) వగణం
21. ఆకాశ చుక్కల కుసుమాలతో ప్రకాశిస్తుంది- గీత గీసిన పదానికి అర్థం గుర్తించండి.
 అ) నవ్వులు ఆ) పువ్వులు ఇ) పండ్లు ఈ) కాయలు ()
22. ఆ నిశా సమయంలో ఎక్కడికి వెళ్ళను -గీత గీసిన పదానికి అర్థమును గుర్తించండి
 అ) రాత్రి ఆ) వెన్నెల ఇ) వర్షం ఈ) మేఘము ()
23. పూవులోని పుప్పొడి గల భాగాలు అన్న అర్థమిచ్చే పదమేది. ()
 అ) తేకులు ఆ) కేసరములు ఇ) కలువలు ఈ) పుష్పాలు

24. సౌరభం అనే అర్థమిచ్చే పదాన్ని గుర్తించండి ()
 అ) గాలి ఆ) పరిమళం ఇ) కంపు ఈ) దుర్గంధం
25. విద్యార్థులు షండాలుగా క్రీడలకు వెళ్ళారు.- గీత గీసిన పదానికి అర్థాన్ని గుర్తించండి. ()
 అ) గుంపులుగా ఆ) ఒంటరిగా
 ఇ) జతలుగా ఈ) విడివిడిగా
26. అంబోధి లోకి నీరు ఎంత చేరినా నిండదు.- గీత గీసిన పదానికి సమానార్థకము పదాలను గుర్తించండి ()
 అ) సముద్రం ఆ) నీటి మడుగు ఇ) నది ఈ) చెరువు
27. రాత్రి పూట తారకలు ఆకాశంలో కన్పిస్తాయి. -గీతగీసిన పదానికి సమానార్థక పదాలను గుర్తించండి ()
 అ) చుక్కలు, నక్షత్రాలు ఆ) నక్షత్రాలు, గ్రహాలు
 ఇ) సూర్యచంద్రులు ఈ) గ్రహాలు ఉపగ్రహాలు
28. చీకటి కాటుక పూసిన చాడ్చున వ్యాపించింది. గీత గీసిన పదానికి సరియైన పర్యాయపదాలు ()
 అ) చీకటి, నిశి ఆ) విధము, ముదము
 ఇ) విధము, రీతి ఈ) అందము, చందము
29. జతనంబున దిక్పతి కోటి ముందటన్- ఈవాక్యంలో గీత గీసిన పదానికి గల నానార్థ పదాలు గుర్తించండి. ()
 అ) ధనస్సు, సమూహం ఆ) నూరులక్షలు, సమూహం
 ఇ) వింటనారి, ధనస్సు ఈ) సముహం, కోరిక

30. అడవిలోని తోట దగ్గర జలం నిండుగా ఉంది. -గీత గీసిన పదాలకు నానార్థ పదాన్ని గుర్తించండి ()
 అ) వనజం ఆ) వనం ఇ) పద్మం ఈ) వెన్నెల
31. వనజాతం అనే పదానికి వ్యుత్పత్త్యర్థమును గుర్తించండి. ()
 అ) భూమిపై పుట్టినది ఆ) నీటిలో పుట్టినది
 ఇ) కొండ ప్రాంతంలో పుట్టినది. ఈ) ఆకాశంలో పుట్టినది.
32. అతని శరీరం వింతగా ఉంది.- గీత గీసిన పదానికి వ్యుత్పత్త్యర్థము ()
 అ) శ్వాస కలిగినది ఆ) శ్వాస ఆడినది
 ఇ) నీటితో నిండినది ఈ)నీటికి నిలయమైనది.
33. సర్వభూతాల పట్ల స్నేహం గలవాడు.-అని వ్యుత్పత్త్యర్థము గల పదమేది
 అ) శంకరుడు ఆ) విష్ణువు ఇ) చంద్రుడు ఈ) మిత్రుడు ()
34. అదిగో సుధాకరుడు ప్రకాశిస్తున్నాడు. -గీత గీసిన పదానికి వ్యుత్పత్త్యర్థమును గుర్తించండి. ()
 అ) చీకటిని పరిపాలించువాడు ఆ) వెన్నెలను కురిపించువాడు
 ఇ) అమృతం వంటి కిరణాలు కలవాడు ఈ) చల్లదనం కలిగించువాడు
35. దేవతలందరు 'విష్ణువు' ను దర్శించారు. గీత గీసిన పదానికి వికృతిని గుర్తించండి
 అ) చతుర్ముఖుడు ఆ) వెన్నుడు ఇ) ఇసుడు ఈ) గోవిందుడు ()
36. ప్రతి వాడ లోను ఇండ్లు ఉంటాయి.- గీత గీసిన పదానికి ప్రకృతి పదాన్నిగుర్తించండి
 అ) వాడు ఆ) ఇల్లు ఇ) గ్రామం ఈ) వాటిక ()
37. పికాసో గొప్ప చిత్ర కారుడు.-గీత గీసిన పదానికి వికృతి పదంగుర్తించండి
 అ) చిత్రువు ఆ) చిత్రము ఇ) చిత్తు ఈ) క్షత్రము ()
38. ప్రకృతికి విరుద్ధముగా మనం వెళ్ళరాదు. -గీతగీసిన పదానికి వికృతి ఏది
 అ) ప్రకారం ఆ) ప్రకరణ ఇ) పగది ఈ) పక్కి ()

39. కాటుక గ్రుక్కినట్టి కరవటంబున జగదండ ఖండమమరె - ఈ వాక్యము ఆధునిక వచనములోనికి మార్చబడినది ()
- అ) కాటుక లేని భరణలాగ విశ్వమంతా ఖాళీగా కనిపించింది
- ఆ) కాటుక నింపిన బరిణెలాగా విశ్వమంతా నల్లగా కనిపించింది
- ఇ) కాటుక నింపిన పెట్టెలాగా విశ్వమంతా నల్లగా కనిపించింది
- ఈ) కాటుక నింపిన కొండలాగా విశ్వమంతా నల్లగా కనిపించింది
40. వెన్నుని భంగిఁజూడ్కులకు వేడ్కయొనర్చెఁ గలంక మత్తఱిన్ - ఈ వాక్యమును ఆధునిక వచనంలోకి మార్చండి. ()
- అ) ఆమచ్చ విష్ణువులాగా కన్నులకు కనిపిస్తూ అలరిస్తున్నది.
- ఆ) ఆమచ్చ విష్ణువు మెడలో ఉన్న మాలలాగా కనిపిస్తూ అలరిస్తున్నది.
- ఇ) ఆమచ్చ విష్ణువు వాహనం వలె కన్నులకు కనిపిస్తూ అలరిస్తున్నది.
- ఈ) ఆమచ్చ విష్ణువు చేతి చక్రం వలె మెరుస్తూ అలరిస్తున్నది.

III. భాషాంశాలు - జనాబులు

1) అ	24) ఆ
2) ఇ	25) అ
3) ఈ	26) అ
4) ఇ	27) అ
5) ఈ	28) ఇ
6) ఇ	29) ఆ
7) అ	30) ఆ
8) ఆ	31) ఆ
9) అ	32) అ
10) ఇ	33) అ
11) అ	34) ఇ
12) ఆ	35) ఆ
13) ఆ	36) ఈ
14) అ	37) అ
15) అ	38) ఇ
16) అ	39) ఆ
17) ఈ	40) అ
18) అ	
19) ఇ	
20) ఈ	
21) ఆ	
22) అ	
23) ఆ	

5. ధన్యుడు

I. అవగాహన - ప్రతి స్పందన

అ) ఈ క్రింది పద్యమును చదివి ప్రశ్నలను సమాధానం రాయండి.

నీళ్ళలోని చేప నెరి మాంసమాశకు
గాలమందు చిక్కికూలినట్లు
ఆశపుట్టి మనుజుడారీతి చెడిపోవు
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ!

1. ఆశ పుట్టిన మానవుడు ఏమవుతాడు ?
2. ఈ పద్యంలో ఒక సంధిపదాన్ని గుర్తించి రాయండి ?
3. పై పద్యానికి మకుటుమేది ?
4. ఈ పద్యానికి శీర్షికను నిర్ణయించండి ?

ఆ) ఈ క్రింది పేరాను చదివి ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి

అర్థములు నిత్యములు గావు. యౌవనము రుచివేగ తుల్యము. జీవనము బుద్ధుధ ప్రాయము. కాబట్టి బుద్ధిమంతుడు సత్వరముగా ధర్మము సమాచరింప వలెను. సమాచరింపనివాడు పశ్చాత్తాపము బొంది శోకాగ్ని సంతప్తుడగును అతి సంచయము చేసితివి దానిదోషమిది కాబట్టి యతి సంచయేచ్ఛతగదు ఒరులకిచ్చి తాను భుజించినదే తనసొత్తు పరులుకీక తానుగుడవక కూడబెట్టిన ద్రవ్యము చచ్చినతటి వెంట రాబోదు అనిచెప్పి కూర్మము మఱియు నిట్లనియె

ప్రశ్నలు

1. బుద్ధిమంతుడు ఎలా ఉంటాడు?
2. ఏది తన సొంతము?
3. ఈ వాక్యములను ఎవరు ఎవరితో అన్నారు?

4. “జీవనము బుద్బుద ప్రాయము” ఈ వాక్యమును వ్యవహారిక రూపంలో రాయండి?

ఇ) క్రింది ఆపరిచిత గద్యమును చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలు సమాధానాలు రాయండి

ఒకప్పుడు మానవజాతి ప్రగతికి సంకేతాలుగా భావింపబడిన సాంకేతిక అద్భుతాలు ఈ వేళ పర్యావరణానికి పెద్ద ప్రమాదాలుగా పరిణమిస్తున్నాయి. మన పరిశ్రమలు, కార్మాగారాలు, వాహనాలు, రకరకాల విద్యుత్ పరికరాలు పర్యావరణ కాలుష్యానికి ముఖ్యమైన కారణాలుగా ఉంటున్నాయి. వాతావరణంలో బొగ్గుపులుసు వాయువు ఎక్కువవుతున్నది. దీని వలన తీవ్రమయిన పర్యావరణ సమస్యలు ఏర్పడుతాయని శాస్త్రవేత్తలు హెచ్చరిస్తున్నారు. 2050 నాటికి 15 నుంచి 35 శాతం జంతువులు నశించిపోయే ప్రమాదముందని శాస్త్రవేత్తలు అభిప్రాయ పడుతున్నారు.

ప్రశ్నలు:

1. వాతావరణ కాలుష్యానికి కారణమైన వాయువువేది?
2. జంతువులు ఎందుకు నశించిపోతాయి?
3. వాతావరణ కాలుష్య నివారణకు ఏం చేయాలి?
4. పై గద్యమాధారంగా ఒక ప్రశ్న తయారు చేయండి?

ఈ) క్రింది లేఖను చదివి యిచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

బంగారుపాశ్యం,

20-02-2018

ప్రియాతి ప్రియమైన మిత్రుడు శంకరనాయక్ కు,

నీ మిత్రుడు సతీష్ రాయునది.

నేను క్షేమం. నీవెలా ఉన్నావు. ముఖ్యముగా రాయునది ఏమనగా !

మా పాఠశాలలో 18-02-2018వ తేదినాడు నేత్రదానం శిబిరమును నిర్వహించినారు. ఈ శిబిరమును మాశాసనసభ్యులు గారు ప్రారంభించారు. నేత్రాలను దానం చేయడం, చూపులేనివారికి చూపుకల్పించడం మొదలైన విషయాలను గురించి తెలియజేశారు. ఈ శిబిరానికి 215మంది రోగులు హాజరయ్యారు. దాదాపు 50 మంది నేత్ర చికిత్స చేయించుకున్నారు. శస్త్రచికిత్స చేయించుకొన్న వారికి ఉచితంగా కళ్ళద్దాలను లైన్స్ క్లబ్ వారు అందజేశారు. మీ పాఠశాలలో యిలాంటి కార్యక్రమాలు జరిగాయా? తెలియజేయుము ఇంతే సంగతులు.

విలాసం

శంకర్ నాయక్,

10వ తరగతి,

ప్రభుత్వ ఉన్నత పాఠశాల,

కుప్పం.

ఇట్లు

నీ మిత్రుడు,

సతీష్.

ప్రశ్నలు

1. ఈ లేఖలో ఏ విషయాన్ని ప్రస్తావించారు. ?
2. నేత్ర దాన శిబిరాన్ని ఎవరు ప్రారంభించారు?
3. ఎంతమంది రోగులు హాజరయ్యారు.
4. ఈ లేఖ ఎవరికి రాయబడింది?

ఉ) క్రింది అపరిచిత గద్యం చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

కథానికకు కావలసిన మొట్టమొదటి వస్తువు లేకపోతే కథే లేదు. సరిగమపదనిసలు లేనట్లైతే సంగీతమే లేదు. రచయిత శిల్పి అయితే వస్తువు బండరాయి లోకంలో బండరాళ్ళకి ఎలా కొరత లేదో వస్తువులకి కుడా కొరత లేదు. మనిషి జీవితం నిండా అవే. మనిషి జీవితమే ఒక గొలుసు సంఘటనల గొలుసు ఒకదాన్నొకటి కలుపుకుంటూ ఎన్నెన్నో సంఘటనలు బ్రతుకంతా ఉంటాయి.

ప్రశ్నలు:

1. కథానికా రచనకు ఏది ప్రధానం?
2. శిల్పి ఏమి చేస్తాడు?
3. పై గద్యంలో ఆమ్రేడితసంధి పదం గుర్తించి రాయండి?
4. పై గద్యమాధారంగా ఒక ప్రశ్న తయారు చేయండి?

II. వ్యక్తికరణ పుజనాత్మకత

అ) అఘుప్రశ్నలు: (4 లేదా 5 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి)

1. మంచి మిత్రులు కలయిక మన జీవితాన్ని మలుపు తిప్పుతుంది. అని తెలిపే పాఠ్యాంశ నేపథ్యం రాయండి?
2. ఎలుక సంపదలు ఉన్నప్పుడు ఎలా ప్రవర్తించేది. ?
3. సంపదలు కోల్పోయిన ఎలుకను చూచి చూడాకర్ణుడు పలికిన పలుకులు ఏవి?
4. ఏ విషయాలను ఇతరులతో చెప్పుకోకూడదు అని పెద్దలు చెప్పారు?
5. బుద్ధిమంతుని లక్షణాలు ఎలా వుంటాయి. తెల్పండి?
6. ధనలోభము సర్వాపదలకు మూలం ఈ వాక్యంతో మీరు ఏకీభవిస్తారా? రెండు వాక్యాలు రాయండి?
7. సత్పురుషుడు ఎలావుంటాడు?

8. లోభగుణాలు ఎలా ఉంటాయి. రెండు వాక్యాలు రాయండి?
9. అబద్ధానికి, సత్యానికి గల తేడా ఏమి?
10. సంసారము, సాగరము ఒకటేనా మీ అభిప్రాయం రాయండి ?
11. అహంకారము లేనివాడు గొప్పవాడు అంటారు. దీనిపై మీ అభిప్రాయం రాయండి?
12. వివేకవంతుని లక్షణాలు ఏవి?
13. పంచతంత్రములోని భాగాలు ఎన్ని? అవి ఏవి?
14. జీవితం నీటి బుడగ లాంటిది దీనిపై నీసాంతమాటల్లో రాయండి

ఆ) వ్యాసరూప్రశ్నలు:(10 లేదా 12 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి)

1. “లోభగుణం” వినాశానికి దారి తీస్తుంది. అని తెలిపే మీరు చదివిన మరొక కథను సాంతమాటలలో రాయండి?
2. “మంచి మిత్రులు కలయిక కంటే లోకంలో మిక్కిలి ఉన్నతమైనది ఏమిలేదు.” అన్న ఈ వాక్యాన్ని పాఠం ఆధారంగా సమర్థిస్తూ రాయండి?
3. హిరణ్యకుని వృత్తాంతము తెలుసుకున్నారు గదా! లోభగుణం మంచికాదు అని తెలుతూ మిత్రునికి లేఖ రాయండి ?
4. దానగుణం ఆవశ్యకతను తెలియజేసేలా ఒక కరపత్రం తయారుచేయండి?
5. హిరణ్యకుని పూర్వవృత్తాంతమును మీ సాంతమాటల్లో రాయండి ?
6. మంథరుడు హిరణ్యకునికి తెల్పిన ముఖ్యమైన జీవన రహస్యాలు ఏవి? వాటిని ఆచరించడం వలన మనకు కలిగే ప్రయోజనాలు ఏవి?
7. ధర్మాన్ని కాపాడితే ఆ ధర్మమే మనలను కాపాడుతుంది. అని తెలిపే ఒక కథను రాయండి?
8. దొంగతనం వలన జీవితంలో జరిగే అనర్థాలను ఎలా వుంటాయి ఊహించి రాయండి?
9. సమాజంలో గౌరవం, మర్యాద, మన్నన పొందాలంటే నీవు ఎలా ప్రవర్తించాలి?

10. “పశ్చాత్తాపము అనగానేమి ? పశ్చాత్తాపానికి మించిన ప్రాయశ్చితము లేదు” మీ పాఠ్యాంశము ఆధారంగా వివరించండి?

11. మిత్రలాభం గురించి తెలిపే పంచతంత్రంలోని ఒక కథను రాయండి.

III. భాషాంశాలు (పదజాలం-వ్యాకరణాంశాలు)

1. మన అంతరాళంలో ఎన్నో ఆలోచనలుంటాయి. -గీత గీసిన పదానికి అర్థాన్ని గుర్తించండి. ()
 అ) గుండెలో ఆ) కడుపులో ఇ) లోపల ఈ) తలలో
2. అన్నిటిని విసర్జించిన వాడు బోడ అనబడును -గీతగీసిన పదానికి అర్థాన్ని రాయండి.
 అ) లోభి ఆ) ధనికుడు ఇ) మూర్ఖుడు ఈ) సన్యాసి ()
3. సుధను దేవతలు సేవించారు. ఆ అమృతం వల్ల వారు అమరులైనారు.- గీత గీసిన పదాలకు సరియైన పర్యాయపదం గుర్తించండి. ()
 అ) విషము ఆ) పీయూషం ఇ) కషాయం ఈ) పానీయం
4. ఎలుక-పదానికి పర్యాయ పదాలు గుర్తించండి ()
 అ) బల్లకం -ఎలుగు ఆ) ఆఖువు -ఆఖనికము
 ఇ) మూషికము-బల్లకం ఈ) ఆఖువు -ఎలుగు
5. భోజనం పదానికి పర్యాయ పదాలు కానివేవి ()
 అ) బోసం -రసం ఆ) ఓగిరం-ఆహారం
 ఇ) తిండి-అన్నం ఈ) సాగరం-సముద్రం
6. స్నేహితుడు, స్యూరుడు - అనే అర్థాలిచ్చే పదమేది. ()
 అ) మిత్రుడు ఆ) బంధువు ఇ) చెలికాడు ఈ) నెచ్చెలి
7. వనము - సరియైన నానార్థ పదాలను గుర్తించండి ()
 అ) తోట -ఊట ఆ) నీరు-ఊరు ఇ) అడవి-అరణ్యం ఈ) అడవి-నీరు.

17. “వచనామృతం” సమాసం పేరు గుర్తించండి ()
 అ) అవధారణ పూర్వపద కర్మధార సమాసం ఆ) తత్పురుష సమాసం
 ఇ) ద్వంద్వ సమాసం ఈ) ఉపమాన పూర్వపద కర్మధారయం
18. ఉత్తములను చేరిన వారికి సంతోషం కలుగుతుంది. మంధరకుని చేరిన హిరణ్యకుడు సంతోషపడ్డాడు - సైవాక్యంలో గల అలంకారం ()
 అ) ఉపమాలంకారం ఆ) అర్థాంతరన్యాసాలంకారం
 ఇ) రూపకాలంకారం ఈ) ఉత్ప్రేక్షాలంకారం
19. ఎలుకపై విసరిన కర్ర యమదండము వలె తాకింది.-ఇందులోని ఉపమానాచకం పదమును గుర్తించండి ()
 అ) ఎలుక ఆ) కర్ర ఇ) వలె ఈ) దండము
20. “మంధరా నీవచనామృతం వర్షించి నా దురంత తాపమును నివారించితిని” -ఇందులో ఏ అలంకార వ్యక్తమవుతుంది ()
 అ) ఉపమాలంకారం ఆ) శ్లేషాలంకారం
 ఇ) యమకము ఈ) రూపకాలంకారం
21. ఐదు సూర్యగణములు ఒక పాదములోవచ్చే ఉపజాతి పద్యమేది?()
 అ) ఆటవెలది ఆ) తేటగీతి
 ఇ) సీసము ఈ) ఉత్పలమాల
22. 1-10 అక్షరముల యతి మైత్రి గలిగిన వృత్తపద్యము ఏది? ()
 అ) చంపకమాల ఆ) ఉత్పలమాల
 ఇ) శార్దూలము ఈ) మత్తేభము
23. గగ-భ-జ-స-నల గణములు గలిగిన పద్యమేది ? ()
 అ) తేటగీతి ఆ) ఆటవెలది ఇ) కందము ఈ) సీసము

24. ధనము సర్వశ్రేయములకు నిదానము.(ఆధునిక వచనంలోనికి పరివర్తించండి)
- అ) ధనం సర్వశ్రేయాలకు నిదానం ()
- ఆ) ధనం సర్వశ్రేయములకు నిదానం
- ఇ) ధనము సర్వశ్రేయాలకు నిదానము
- ఈ) ధనము సర్వశ్రేయాలకు నిదానం
25. లోభము మోహమును బుట్టించును.(ఆధునిక వచనంలోకి పరివర్తింప జేయండి)
- ()
- అ) లోభము మోహాన్ని బుట్టించును. ఆ) లోభం మోహాన్ని పుట్టిస్తుంది.
- ఇ) లోభం మోహమును బుట్టిస్తుంది. ఈ) లోభము మోహాన్ని పుట్టించును.
26. “ఇంక నాకిక్కడ వసింపతగదు ”అని హిరణ్యకుడు అన్నాడు (పరోక్ష కథనంలోకి మార్చండి) ()
- అ) ఇంక నాకిక్కడ వసింపతగదని హిరణ్యకుడన్నాడు
- ఆ) ఇంక తనకు అక్కడ వసింపతగదని హిరణ్యకుడన్నాడు
- ఇ) “ఇంక తనకు ఇక్కడ వసింపతగదని” హిరణ్యకుడన్నాడు
- ఈ) తనకు అక్కడ వసింప తగదని హిరణ్యకుడన్నాడు
27. వివేకహీనుడైన ప్రభువును సేవించుటకంటె వనవాసము ఉత్తమమని హిరణ్యకుడన్నాడు. (ప్రత్యక్ష కథనంలోకి మార్చండి) ()
- అ) “వివేకహీనుడైన ప్రభువును సేవించుట కంటె వనవాసము ఉత్తమము” మని హిరణ్యకుడన్నాడు.
- ఆ) “వివేకములేని ప్రభువును సేవించుటకంటె వనవాసం మంచిదనం” అని హిరణ్యకుడన్నాడు.
- ఇ) “వివేకహీనుడైన ప్రభువును సేవించుటకంటె వనవాసం ఉత్తమం” అని హిరణ్యకుడు అన్నాడు.
- ఈ) వివేకహీనుడైన ప్రభువును సేవించుటకంటె వనవాసము ఉత్తమముకాదు. అని హిరణ్యకుడన్నాడు.

28. బ్రతికి ఉన్నంత వరకు అనే అర్థంలో వాడేపదాన్ని గుర్తించండి. ()
 అ) యావజ్జీవము ఆ) తావజ్జీవము ఇ) జీవనం ఈ) బ్రతుకు
29. బుద్ధిమంతుడు ధర్మమును ఆచరించాలి. -దీనికి వ్యతిరేక వాక్యము గుర్తించండి.
 అ) బుద్ధిమంతుడు ధర్మమును ఆచరించవచ్చునా? ()
 ఆ) బుద్ధిమంతుడు ధర్మమును ఆచరించకూడదు.
 ఇ) బుద్ధిమంతుడు అధర్మమును ఆచరించాలి.
 ఈ) బుద్ధిహీనుడు ధర్మమును ఆచరించలేదు.
30. ధనలోభము సర్వాపదలకు మూలము(వ్యతిరేకవాక్యము గుర్తించండి()
 అ) ధనములోభము సర్వాపదలకు మూలముకాదు.
 ఆ) ధనము లోభము సర్వాపదలకు మూలమే.
 ఇ) ధనలోభము సర్వాపదలకు మూలముకాదుగదా!
 ఈ) ధనలోభము కొన్ని ఆపదలకు మూలము.
31. తాను భోజనం చేసి, మిగిలిన వంటకమును పాత్రలోపెట్టి, నిద్రపోయాడు
 (ఇది ఏ వాక్యమో గుర్తించండి). ()
 అ) సంయుక్తవాక్యం ఆ) సంశ్లిష్టవాక్యం
 ఇ) సామాన్యవాక్యం ఈ) కర్మణీవాక్యం
32. దారిద్ర్యము కంటే మరణము మేలైనది.(ఇది ఏ వాక్యమో గుర్తించండి)()
 అ) సామాన్యవాక్యం ఆ) సంశ్లిష్టవాక్యం
 ఇ) సామాన్యవాక్యం ఈ) అప్యర్థకవాక్యం
33. ధనములేని వాని జీవనమేల? (ఇది ఏ వాక్యమో గుర్తించండి) ()
 అ) వ్యతిరేకార్థకవాక్యం ఆ) ఆశ్చర్యార్థకం
 ఇ) ఆశీర్వాదార్థక వాక్యం ఈ) ప్రశ్నార్థకవాక్యం

34. ఆహా! ధనము వల్ల యింత ప్రయోజనం కలదు గదా!-ఇది ఏ వాక్యమో గుర్తించండి. ()
- అ) ఆశీర్వాదకం ఆ) సామర్థ్యార్థకం ఇ) ఆశ్చర్యార్థకం ఈ) విధ్యర్థకం
35. ధనము కల్గితే ధనవంతుడు కాగలడు (ఇది ఏ వాక్యమో గుర్తించండి)()
- అ) క్షార్థకం ఆ) శత్రుర్థకం ఇ) చేదర్థకం ఈ) తుమున్నర్థకం
36. సర్వశ్రాస్త్రములు చదివి, ధర్మములను ఆచరించాడు.-ఇది ఏరకమైన వాక్యం.
- అ) శత్రుర్థకం ఆ) క్షార్థకం ఇ) చేదర్థకం ఈ) తుమున్నర్థకం ()
37. ఎలక పాత్రములోని అన్నమును భక్షించి వెళ్ళుచున్నది.-ఇది ఏరకమైన వాక్యం.
- అ) శత్రుర్థకం ఆ) చేదర్థకం ఇ) తుమున్నర్థకం ఈ) క్షార్థకం ()
38. జరిగిన సంగతిని వీణాకర్ణుడు చెప్పాడు.-దీనికి కర్మణీ వాక్యం గుర్తించండి.
- అ) వీణాకర్ణుని చేత జరిగిన సంగతి చెప్పబడింది. ()
- ఆ) జరిగిన సంగతి వీణాకర్ణుని ద్వారా చెప్పబడింది.
- ఇ) జరిగిన సంగతిని వీణాకర్ణుని ద్వారా చెప్పదలచుకొన్నాడు.
- ఈ) వీణాకర్ణుడే జరిగిన సంగతిని చెప్పాడు.
39. యాచనావృత్తి చేత గౌరవం హరించబడుతుంది(దీనికి సరియగు కర్తరీ వాక్యం గుర్తించండి) ()
- అ) యాచనావృత్తి గౌరవమును హరించును.
- ఆ) యాచనావృత్తి గౌరవమును కలిగించును.
- ఇ) యాచనావృత్తి పూని గౌరవము కాపాడుకోండి.
- ఈ) యాచనావృత్తి గౌరవం ఇస్తుందా?

40. 'ధన్యుడు' పాఠమును చిన్నయసూరి రచించాడు. ()

-దీనికి సరియగు కర్మణీ వాక్యమును గుర్తించండి.

అ) చిన్నయసూరి ద్వారా ధన్యుడు పాఠం రాయబడింది

ఆ) ధన్యుడు పాఠమును చిన్నయసూరిచేత రచయింపజేసినాడు

ఇ) ధన్యుడు చిన్నయసూరి పాఠమును రచించాడు

ఈ) చిన్నయసూరి చేత ధన్యుడు పాఠం రచించబడినది

III. భాషాంశాలు - జవాబులు

1. అ	13. అ	25. ఆ	37. ఈ
2. ఈ	14. ఇ	26. ఆ	38. అ
3. ఆ	15. అ	27. ఇ	39. అ
4. ఆ	16. ఆ	28. అ	40. ఈ
5. ఆ	17. అ	29. ఆ	
6. అ	18. ఆ	30. అ	
7. ఈ	19. ఇ	31. ఆ	
8. ఆ	20. ఈ	32. అ	
9. అ	21. అ	33. ఈ	
10. ఆ	22. ఆ	34. ఇ	
11. ఆ	23. ఇ	35. ఈ	
12. ఈ	24. అ	36. ఆ	

6. శతక మధురిమ

I అవగాహన- ప్రతివృందన

అ) క్రింది పద్యాలకు ప్రతి పదార్థము రాయండి

పట్టుగ నీశ్వరుండు తన పాలిట నుండిపుడిచ్చినంతలోఁ
దిట్టక దీనదేహులను తేటగ లాలనఁజేసి, యన్నమున్
బెట్టు వివేకి మానసముఁ బెంపానరించుచు నూరకుండినన్
గుట్టుగ లక్ష్మీబొందుఁ దరిగొండన్సంహ! దయాపయోనిధీ!

ఆ) స్థిరతర ధర్మవర్తన బ్రసిద్ధికి నెక్కినవాని నొక్క ము
ష్కరుఁడతి నీచవాక్యములఁ గాదని పల్కిన నమ్మహాత్ముఁడుం
గొఱఁతవహింపఁడయ్యెడ, నకుంతిత పూర్ణ సుధాపయోధిలో
నరుగుచుఁ గాకి రెట్టయిడి నందున నేమి కొఱంత భాస్కరా!

ఇ) చిక్కని పాలపై మిసిమిఁ జెందిన మీఁగడ పంచదారతో
మెక్కినభంగి నీ విమల మేచకరూప సుధారసంబు నా
మక్కువ పళ్ళెరంబున సమాహిత దాస్యమనేటి దోయిటన్
దక్కె నటంచు జుట్టెదను దాశరథీ కరుణాపయోనిధీ

ఈ) కరిరాజు బిసతంతు సంతతులచేఁగట్టన్ విజృంభించు వాఁ
డురు వజ్రంబు శిరీష పుష్పములచే సుహించు భేదింపదీ
పు రచింపన్ అవణాబ్ధికిన్ మధుకణంబు జిందు యత్నించు ని
ద్దరణిన్ మూర్ఖులఁ దెల్పునెవ్వడు సుధాధారాసుకారోక్తులన్

ఆ) ఈ క్రింది పద్యములను పాదభంగము లేకుండా పూరించి భావం రాయండి

i) ఉరుగుణవంతు డొడ్లు తాలిమి నీయదెభాస్కరా!

ii) జాతులైప్పుట శ్రీ కాళహస్తీశ్వరా!

iii) చిక్కని పాలపై మిసిమి దాశరథీ

iv) కరిరాజు బిసంతతు..... సుధాధారాను కారోక్తులన్

ఇ) క్రింది అపరిచిత పద్యమును చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

కందుకము వోలె సుజనుడు

క్రిందంబడి మగుడ మీదికి కెన్నెగయుజుమీ

మందుడు మృత్పిండమువలె

క్రిందంబడి యడిగి యుండు గృహణత్వమునన్.

ప్రశ్నలు

1. క్రింది పడినా పైకి లేవగలిగేదెవరు?
2. సుజనుడు దేనితో పోల్చబడినాడు?
3. క్రిందంబడితే అలాగే అణగియుండేదెవరు?
4. ఈ పద్యంలోని అలంకారమేది?

ఈ) ఈ క్రింది అపరిచిత పద్యమును చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

అనువుగాని చోట నధికుల మనరాదు

కొంచెముండు బెల్ల కొదువగాదు

కొండ యద్దమందు కొంచెమై యుండదా

విశ్వదాభిరామ విసురవేమ!

ప్రశ్నలు

1. ఎక్కడ అధికులము అని అనకూడదు?
2. ఈ పద్యమును రాసిన కవి ఎవరు?

3. కొండ అద్దమందు ఎలా వుంటుంది?

4. ఈ పద్యములోని ఒక సంధి పదమును రాయండి?

ఉ) ఈ క్రింది లేఖను చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలను సమాధానాలు రాయండి.

ఇంటర్మీడియట్లో చేరడానికి ప్రిన్సిపాల్ గారికి దరఖాస్తు

తిరుపతి,

22-02-2018.

గౌరవనీయులైన ప్రిన్సిపాల్ గారికి,

అయ్యా!

నేను తిరుపతిలో నివాసము ఉంటున్నాను. ఇక్కడ యస్.ఎన్.పురం హైస్కూలులో 10 వ తరగతి చదివాను. 2017 వ సంవత్సరం మార్చినెలలో జరిగిన 10 వ తరగతి పబ్లిక్ పరీక్షలలో నేను మంచి మార్కులు కలిగిన గ్రేడుతో పాసయ్యాను. భవిష్యత్తులో ఇంజనీరింగు చదవాలనే ఆకాంక్షను కలిగి వున్నాను. కావున తమ కళాశాలలో ఇంటరులో యం.పి.సి. గ్రూపునందు ప్రవేశము కల్పించగలరని కోరుచున్నాను. దీనితో కూడ నా మార్కుల జాబితా, టి.సి నకలు జతపరుస్తున్నాను.

చిరునామా:

గౌరవనీయులైన ప్రిన్సిపాల్ గారికి,

శ్రీనివాస జూనియర్ కళాశాల,

తిరుచానూరు రోడ్డు,

తిరుపతి, చిత్తూరు జిల్లా.

ఇట్లు

తమ విధేయుడు,

(బి. సుమంత్)

ప్రశ్నలు:

1. ఉత్తరం ఎవరికి రాశారు?
2. ప్రిన్సిపాల్ ఏ కళాశాలకు చెందినవారు?
3. మార్కుల జాబితాతో దేనిని జతపరిచారు?
4. విద్యార్థి ఏ రోడ్డు నందు నివాసమున్నాడు?

II. వ్యక్తీకరణ- సృజనాత్మకత

అ) లఘుప్రశ్నలు (4 లేదా 5 వాక్యాలలో సమాధానం రాయండి)

1. ఉత్తములు, మధ్యములు, అధములు అంటే ఏవరు?
2. మూర్ఖుని లక్షణాలు ఏవి?
3. ప్రయత్నము అనగా నేమి?
4. వివేకవంతుని సహృదయత ఎలావుంటుంది?
5. అన్ని దానాలలో కన్న అన్నదానం గొప్పదంటారు- దీనిపై మీ అభిప్రాయం రాయండి?
6. చక్కనిరూపము, అమృతమయమైనప్రేమ, శ్రద్ధతో కూడిన సేవ, అంటే నీ అభిప్రాయమును సొంతమాటలలో రాయుము?
7. ధర్మవర్తనుని లక్షణాలు ఏవి?
8. ఇతరుల ధనాన్ని ఆశించడం వలన కలిగేనష్టాలు ఏవి?
9. చెడుపనులన్నీ నిరర్థకాలు దానితో ఏకీభవిస్తావా?
10. పిరికివాని లక్షణాలు ఎలా వుంటాయి?
11. “జాలి, దయ, కరుణ” అనేమాటలను విరించండి?
12. శతకం అనగానేమి? కొంతమంది శతక కవుల పేర్లు రాయండి?
13. న్యాయం- అన్యాయం, నీతి-అవినీతి, పదాలను విశ్లేషించండి?
14. పేదవారిపట్ల నీవు ఎలా ప్రవర్తిస్తావు?
15. ఓర్పువహించుట వలన కలిగే ప్రయోజనాలు ఏవి?

ఆ) వ్యాసరూపప్రశ్నలు: (10 లేదా 12 వాక్యాలలో సమాధానం రాయండి).

1. శ్రమతోనే ఫలితం పొందగలం అన్న సూక్తిపై మీ అభిప్రాయమును తెల్పండి?
2. శతకపద్యాల ఆవశ్యకత తెలిపేలా ఒక కరపత్రాన్ని తయారు చేయండి?
3. విలువలు అంటే ఏమిటి? మనం పాటించాల్సిన విలువలు ఏవి?
4. ధర్మాన్ని ఆచరించడంలో ఎదురయ్యే కష్టాలు, వాటి పరిష్కార మార్గాలు రాయండి?

5. “ఇంటిగుట్టు లంకకుచేటు” అన్న జాతీయమును వివరిస్తూ సొంతమాటలలో రాయండి?
6. కవి అనగా ఎవరు? కవిత్వము గూర్చి తాను పొందే అనుభూతిని నీ భావనలో సొంతమాటలలో రాయండి? (వర్ణనాత్మకమైనది కవిత్వము)
7. దానము అనగా నేమి? నీకు తెలిసిన దానాలను ఒక పట్టికగా రూపొందించండి?
8. పేదలకు -ధనికులకు ఉన్న తేడాలు అధిగమించడానికి నీవు సూచించే మార్గాలు తెల్పుము?
9. మీ పాఠశాలలో జరిగిన పద్య పఠనోత్సవములో ఒక విద్యార్థి నూరుపద్యాలను ధారాళంగా పఠించాడు. ఆ విద్యార్థిని అభినందిస్తూ అభినందన పత్రాన్ని తయారుచేయండి?

III. భాషాంశాలు:(పదజాలం, వ్యాకరణాంశాలు)

1. మృషలు పలుకుట ప్రమాదకరము-గీతగీసిన పదానికి తగిన అర్థాన్ని గుర్తించండి
అ) దూషణలు ఆ) పొగడ్డలు ఇ) అబద్ధములు ఈ) కీర్తనలు ()
2. అబ్ధిలో నౌకలు ప్రయాణిస్తాయి-గీతగీసిన పదానికి సరికాని అర్థమేది()
అ) సముద్రం ఆ) సాగరం ఇ) ఉదధి ఈ) చెరువు
3. రాత్రి మేచకవర్ణంలో ఉంటుంది.-గీతగీసిన పదానికి అర్థాన్ని గుర్తించండి ()
అ) నలుపురంగు ఆ) మకరందము ఇ) ఎరుపురంగు ఈ) గోధుమరంగు
4. మధువు తియ్యగా ఉంటుంది కనుక తేనెను తుమ్మెద కోరుతుంది- గీత గీసిన పదాలకు సరైన సమానార్థక పదాన్ని గుర్తించండి. ()
అ) బిందువు ఆ) మకరందము ఇ) దుగ్ధము ఈ) క్షీరము
5. కాకి నల్లనిది-గీతగీసిన పదానికి సరియైన పర్యాయ పదాలు గుర్తించండి.()
అ) వాయిసం-హంస ఆ) అరిష్టం- ఖగము
ఇ) విహంగం-పక్షి ఈ) బలిబుక్కు-వాయిసం

6. కొన్ని వృక్ష దళములు పెద్దవిగా ఉంటాయి- గీత గీసిన పదానికి నానార్థాలు గుర్తించండి. ()
 అ) ఆకు-కొమ్మ ఆ) సేన-రెమ్మ ఇ) సేన- ఆకు ఈ) ఆకు-కాండము
7. రాముని పేరు గొప్పది సీత బొట్టు పెట్టుకున్నది. -గీతగీసిన పదాలకు నానార్థ పదం గుర్తించండి. ()
 అ) పూలు ఆ) నామము ఇ) కుంకుమ ఈ) ఆభ్య
8. పయస్సును ధరించినది (వృత్పత్పర్ణ పదమేది) ()
 అ) దయానిధి ఆ) పయోనిధి ఇ) అయోనిధి ఈ) కరుణానిధి
9. రాజు కిరీటంలో దగదగ మెరిసే మణి ఉంది. (గీతగీసిన పదానికి వికృతి రాయండి).
 అ) మిన్న ఆ) మన్న ఇ) మున్న ఈ) మెన్న ()
10. ఆంధ్రదేశంలో శ్రీకృష్ణదేవరాయలు గొప్పరాజు. (గీతగీసిన పదానికి ప్రకృతిని తెలపండి). ()
 అ) కృష్ణదేవుడు ఆ) రాముడు ఇ) రాజు ఈ) డేడు
11. ఈ క్రిందివానిలో ఉకారసంధి పదం గుర్తించండి ()
 అ) లవణాబ్ధి ఆ) అనామకమై ఇ) అమ్మహాత్ముడు ఈ) ఏదికాదు
12. శుక్తిలో(బడి- పదాన్ని విడదీసి రాయండి ()
 అ) శుక్తిలో+బడి ఆ) శుక్తిలోపల+బడి ఇ) శుక్తి+బడి ఈ) శుక్తిలోన్+పడి
13. రామయ్య "వజ్రాల"వ్యాపారి-గీతగీసిన పదం ఏ సంధికి చెందింది. ()
 అ) ఉకారసంధి ఆ) ముకారసంధి ఇ) లులనలసంధి ఈ) అకారసంధి
14. క్రింది పదాలలో షష్ఠీతత్పురుష సమాస పదాన్ని గుర్తించండి. ()
 అ) దయాపయోనిధి ఆ) పరద్రవ్యము
 ఇ) సంసారసాగరం ఈ) విద్యాధనం

22. శతక పద్యాలు నీతులను తెలియజేస్తాయని గురువులు తెలిపారు ()
(ఇది ఏరకమైన వాక్యమో గుర్తించండి)
అ) ప్రత్యక్షకథనం ఆ) పరోక్షకథనం ఇ) సామాన్య వాక్యం ఈ) విధ్యర్థకం
23. తన రహస్యాన్ని ఇతరులకు చెప్పవద్దు ()
(ఇది ఏరకమైన వాక్యమో గుర్తించండి)
అ) తుమున్నర్థకం ఆ) శత్రుర్థకం ఇ) నిషేధార్థకం ఈ) ప్రేరణార్థకం
24. కఱవు సంభవిస్తే బంధువుల ఇండ్లకు వెళ్ళవద్దు ()
(ఈ వాక్యానికి వ్యతిరేకవాక్యం గుర్తించండి)
అ) కఱవు సంభవిస్తే బంధువుల ఇండ్లకు వెళ్ళము
ఆ) కఱవు సంభవిస్తే బంధువుల ఇండ్లకు వెళ్ళవచ్చు
ఇ) కఱవు సంభవిస్తే బంధువుల ఇండ్లకు వెళ్ళగలమా!
ఈ) కఱవు సంభవిస్తే బంధువుల ఇండ్లకు వెళ్ళలేముగదా
25. కాలిన ఇసుము పైనీళ్ళ పడితే ఆవిరైపోతాయి ()
(ఇది ఏ రకమైన వాక్యమో గుర్తించండి)
అ) సంయుక్త వాక్యం ఆ) చేదర్థకవాక్యం
ఇ) శత్రుర్థక వాక్యం ఈ) క్షార్థకవాక్యం
26. ఆహా! ఎంత బాగుందో!-ఇది ఏరకమైన వాక్యమో గుర్తించండి. ()
అ) ఆశీర్వాదార్థకం ఆ) ఆశ్చర్యార్థకవాక్యం
ఇ) ప్రశ్నార్థకవాక్యం ఈ) విధ్యర్థకవాక్యం
27. అమ్మ పుస్తకమును నా చేత చదివించింది. ()
(ఇది ఏరకమైన వాక్యమో గుర్తించండి)
అ) ప్రేరణార్థకం ఆ) విధ్యర్థకం ఇ) సామర్థ్యార్థకం ఈ) అస్పర్థకం

28. భూతకాల అసమాపకక్రియను క్షార్థకం అంటాంగదా మరి దానికి సంబంధించిన తెలుగు ప్రత్యయం గుర్తించండి ()
 అ) ఇ ఆ)చు ఇ) తే ఈ) తు
29. అసమాపకం మరియు సమాపకక్రియలు రెండుగలవాక్యం ()
 అ) సామాన్య వాక్యం ఆ)సంశ్లిష్టవాక్యం
 ఇ) సంయుక్త వాక్యం ఈ) కర్తరీ వాక్యం
30. క్రింది వానిలో ఆశీర్వార్థకం సంబంధించినది ()
 అ) నీవుగొప్పవాడివి ఆ) నీకుచిరాయువు కల్గుగాక
 ఇ) నీవు గొప్పవాడివి ఈ) నీవు మాత్రంచదువుతావు
31. “అనామకం” (ఈ పదాన్ని యీ సందర్భంలో వివరిస్తారు) ()
 అ) పేరు లేని పరిస్థితిలో ఆ) పేరుగల పరిస్థితిలో
 ఇ) పేరును చెప్పేపరిస్థితిలో ఈ) పేరును సూచించే పరిస్థితిలో
32. అనువౌబుద్ధియొసంగుమీ (ఆధునిక వచనం గుర్తించండి) ()
 అ) అనువైన బుద్ధిని ఇవ్వండి
 ఆ) అనువైన బుద్ధి యొసగండి
 ఇ) సరియగు బుద్ధిని ప్రసాదించండి
 ఈ) ఏదీ కాదు
33. పరులకు మర్మము సెప్పకు.(ఆధునిక వచనం గుర్తించండి) ()
 అ) పరులకు మర్మం చెప్పవద్దు
 ఆ) పరులకు మర్మాన్ని చెప్పరాదా!
 ఇ) పరులకు మర్మము చెప్పవలనా?
 ఈ) అందరికీ మర్మం చెప్పరాదు

34. వజ్రదైన చేను దున్నకు. (ఆధునిక వచనంలోకి పరివర్తింప జేయండి) ()
 అ) వరదగల చేనుదున్నవద్దు ఆ) వరదగల చేనుదున్నవలెను
 ఇ) వరదగల చేనుదున్నించాలి ఈ) వరద లేని చేనుదున్నకు
35. “వృథాగా కాలం గడపడం” అర్థంలో వాడబడు పదం గుర్తించండి. ()
 అ) వృథాకాలం ఆ) కాలక్షేపం ఇ) పాత్రకాలం ఈ) సాయంకాలం
36. ‘తగినది’ అను అర్థంలో వాడే పదాన్ని గుర్తించండి ()
 అ) సమంచితం ఆ) అకుంచితం ఇ) అంకితం ఈ) అనుచితం
37. ‘లాలనచేయు’ (ఏ అర్థములో వాడుదురో గుర్తించండి) ()
 అ) బుజ్జగించు ఆ) కోపించు ఇ) దుఃఖించు ఈ) శాంతించు
38. ‘దళవాయితనము’ (ఏ అర్థములో వాడుతారో గుర్తించండి) ()
 అ) సైన్యాధికారం ఆ) విద్యాధికారం ఇ) క్రీడాధికారం ఈ) న్యాయాధికారి
39. ‘కడుపుమండు’ (ఏ అర్థంలో వాడుతారో గుర్తించండి) ()
 అ) కోపపడు ఆ) జాలిపడు ఇ) శాంతపడు ఈ) సంతోషపడు
40. తలదూర్చడం(ఈ పదాన్ని ఏ అర్థంలో వాడుతారో గుర్తించండి) ()
 అ) జోక్యం చేసుకోవడం ఆ) కలిసిపోవడం
 ఇ) విడిపోవడం ఈ) సాగిపోవడం

III. భాషాంశాలు-జవాబులు:

1. ఇ	19. అ	37. అ
2. ఈ	20. అ	38. అ
3. ఆ	21. ఇ	39. అ
4. ఆ	22. ఆ	40. అ
5. ఈ	23. ఇ	
6. ఇ	24. అ	
7. ఆ	25. ఆ	
8. ఆ	26. ఆ	
9. అ	27. అ	
10. ఇ	28. అ	
11. ఈ	29. ఆ	
12. ఈ	30. ఆ	
13. ఇ	31. అ	
14. ఆ	32. అ	
15. ఇ	33. అ	
16. అ	34. అ	
17. అ	35. ఆ	
18. అ	36. అ	

7.నూప్రయత్నం

I. అనగాహన-ప్రతిస్పందన

అ) క్రింది పరిచిత గద్యము చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి?

అస్మితలో ప్రధానంగా ఈ బాధ్యత తీసుకొని పనిచేసింది నీనాజాదవ్, కంచ రమాదేవి. భరత్ భూషణ్ తో పాటు వెళ్ళటం, జీవిత విశేషాలు సేకరించడం, అన్నింటినీ ఒక పద్ధతిలో భద్రపరచడం మొదలైన పనుల బాధ్యత వీరు తీసుకున్నారు. పద్మిని, సుజాత, సుబ్బలక్ష్మి ఇంగ్లీషులో పుస్తకాన్నంతా కంప్యూటరు మీద కంపోజ్ చేశారు. సంవత్సరంపాటు జరిగిన ఈ పని చేయడానికి వీలుగా అస్మిత రోజువారీ పనులనుంచి మాకు సమయం కల్పించి, ఆపనులు కూడా బీనా నిర్వహించడం వల్ల మా పని కొంత తేలికయింది. ఈ పుస్తక ప్రచురణకు సహకరించిన వారందరికీ మా కృతజ్ఞతలు.

ప్రశ్నలు: 1. పై గద్యంలో చేసినపని ఏమిటి?

2. పై గద్యంలో నిర్వహించిన పనికి నాయకత్వం వహించింది ఎవరు?

3. పై గద్యం ఏ పాఠ్యభాగం లోనిది?

4. పై గద్యమాధారంగా ఒక ప్రశ్న తయారు చేయండి?

ఆ) క్రింది అపరిచిత పద్యము చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి?

పాలను గలసిన జలమును

బాల విధబుననె యుండు బరికింపంగా

బాల చవిఁజెరచు గావున

బాలిసుఁడగు వాని పొందు వలదుర సుమతీ!

ప్రశ్నలు: 1. పాలతో నీరు కలిసి ఎలా ఉంటుంది?

2. పై పద్యములో 'చవి' అనగా అర్థమేమి?

3. ఎవరితో స్నేహం చేయకూడదు?

4. పై పద్యములో మకుటము ఏది?

ఇ) పరిచిత గద్యాన్ని చదివి దిగువ ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి?

షావుకారు జానకి గారు ఒక ఇంటర్వ్యూలో అంటారు. “శాల్యాట్లన్నీ హీరోలకే, హీరోయిన్లు ఆతర్వాతే ---- ఇదీ మనసమాజ విధానం. చివరకు మిగిలేది హీరోగొప్పదనమే”. అని చరిత్రలో కూడా అంతే, ఆ సమాజ విధానాన్ని మార్చడం తేలిక కాదు గానీ ప్రయత్నాలు ప్రారంభించడానికీ, స్త్రీలను చరిత్ర నిర్మాతలుగా అర్థం చేసుకుంటూ చరిత్రను తిరిగి రాయడానికి ఇది అనువైన సమయమనిపిస్తోంది.

ప్రశ్నలు: 1. ‘చివరకు హీరో గొప్పదనమే మిగులుతుంది’ అని ఎవరన్నారు?

2. పై గద్యం ఏ విషయం గురించి చెబుతున్నది?

3. చరిత్ర నిర్మాతలుగా ఎవరిని పరిగణించాలి?

4. పై గద్యమాధారంగా ఒక ప్రశ్నతయారు చేయండి?

ఈ) కింది కరపత్రం చదివి దిగువ ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి?

మహిళాచైతన్యము

ప్రియమైన మహిళలారా!

రండి ఉద్యమించండి. అనాగరికంగా, అనైతికంగా, పాశవికంగా మనపై జరుగుతున్న దాడులను ఖండించండి. మానవ మృగాల భరతం పట్టే కాళికా మాతలై ముందుకురండి. అనాదిగా ఆడవారిపై జరుగుతున్న ఈ హింసా క్రీడలను భరించగలమా? దీనికి ఇక అంతంలేదా? కాకతిరుద్రమ, మగువమాంచాల, రఘున్నీలక్ష్మీబాయి వంటి వారు మనకిచ్చిన స్ఫూర్తిని మరచి భౌతిక దాడులను మౌనం గానే భరింద్దామా, ధైర్యంతో తిరగబడడమే స్త్రీ జాతికి మేలు. ఎవరో వస్తారని ఏదో చేస్తారని ఎదురు చూసి మోసపోకుమా నిజం మరచి నిద్రపోకుమా? అని శ్రీశ్రీ గారు మన గురించి చెప్పాడని నాకు అనిపిస్తుంది. లేవండి, నిద్రలేవండి.

ఇట్లు

దుర్గామహిళాసంఘం,

తిరుపతి.

- ప్రశ్నలు:**
1. మహిళలపై జరిగే దాడులు ఎలాంటివి?
 2. మహిళలకు స్ఫూర్తిగా నిలచిన వారెవరు?
 3. శ్రీశ్రీ ఏమని వ్యాఖ్యనించాడు?
 4. పై కరపత్రమాధారంగా ఒక ప్రశ్న తయారు చేయండి?

ఉ) క్రింది లేఖను చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

(మహిళలను గౌరవించవలసిన ఆవశ్యకతపై లేఖ)

తిరుపతి,

22-02-08.

ప్రియమైన స్నేహితురాలు గౌరికి,

నీ స్నేహితురాలు సుజన వ్రాయు లేఖ.

ఉభయకుశలోపరి. స్త్రీలను గౌరవించడం మన భారతీయ ధర్మంకదా! మొన్న ఒక రోడ్ పైడు రోమియో ఒక అమ్మాయిని ఏడిపిస్తుంటే చూశాను. స్త్రీలు ఆనందించిన చోట దేవతలు ఉంటారు. సిరిసంపదలు వృద్ధి చెందుతాయి. మన అమ్మ, అక్క, చెల్లి, ఉపాధ్యాయురాలు కూడా స్త్రీలే. స్త్రీలను గౌరవించలేని సమాజం అనాగరిక సమాజం. అందుకే స్త్రీలను గౌరవించాలి. స్త్రీలను హేళన చేయడం, దూషించడం తప్పు. నా ఎదురుగా ఇటువంటి పనులు చేస్తే పోలీసు కంప్లెంటు ఇస్తాను, అని చెప్పాను. దానితో వారు పరారైపోయారు.

ఉంటాను మరి మీ అమ్మగారికి, నాన్నగారికి నా నమస్కారాలని చెప్పు. మన స్నేహితులందరినీ అడిగినట్లు చెప్పు.

చిరునామా

జి. గౌరి,

10 వ తరగతి,

ప్రభుత్వ బాలికల ఉన్నత పాఠశాల,

చిత్తూరు.

ఇట్లు

పి.సుజన,

10వ తరగతి.

ప్రశ్నలు:-

1. ఈ లేఖ ఎవరు ఎవరికి రాశారు?
2. పై పేరాలో స్త్రీలుగా ఎవరెవరిని చెప్పారు?
3. పై పేరా ద్వారా నీవేవి గ్రహించావు?
4. అమ్మనాన్నలు- ఏ సమాసం రాయండి?

II. వ్యక్తీకరణ- సృజనాత్మకత

అ) లఘుప్రశ్నలు: (4 లేదా 5 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి)

1. స్త్రీలలో మంచి ప్రేరణకలిగించడానికి పూనుకున్న మీ పాఠ్యభాగం కవయిత్రుల వివరాలను తెలియజేయండి.
2. పుస్తక అంతఃస్వరూపాన్ని తెలియజేసే పీఠిక ప్రక్రియను గురించి రాయండి.
3. మా ప్రయత్నం పాఠ్యభాగం రాయడంలోని ఉద్దేశ్యం ఏమిటి?
4. 20 వ శతాబ్దంలో స్త్రీలు చేసిన కొన్నిపోరాటాలు తెలపండి?
5. గతకాలంలో స్త్రీలు చేసిన కొన్ని పోరాటాలు రాయండి?
6. దేశం కోసం, తమ కోసం ఒక సమూహంగా స్త్రీలు పోరాటం చేశారుకదా! అలాంటి ఒక పోరాటం గురించి వివరించండి?
7. వివిధ రంగాలలో నిపుణుల వివరాలను సంపాదకులు సేకరించారు కదా! భవిష్యత్తులో నీవు సంపాదకుడవయితే ఎలాంటి విషయాలను సేకరిస్తావు?
8. మీ ప్రాంతంలో గొప్ప సేవలు చేసిన మహిళల పేర్లు రాయండి?
9. నీవు మహిళలను ఎలా గౌరవిస్తావో తెలియజేయగలవు?
10. మీ ప్రాంతంలో గల మహిళా సంఘాలు మహిళలకోసం ఏయే సేవలు చేస్తున్నాయి?
11. “పితృ స్వామ్య సమాజం” అంటే నీకేమని అర్థమైనది?

12. “శాల్యాట్లన్నీ హీరోలకే, హీరోయిన్లు ఆ తర్వాతే” అని షావుకారి జానకి తన ఆవేదనను ఎందుకు వ్యక్తం చేసింది?
13. “సామ్యానుల సాహసం అసామాన్యమనిపించింది” దీనిపై పాఠం ఆధారంగా ఎలా స్పందిస్తావు?
14. చరిత్ర రూపొందించే విధాన మెట్టిది?
15. మా ప్రయత్నం పాఠంలో రచయిత్రులు, ‘సరిదె మాణిక్యాంబను’ కలిసినపుడు ఆమె ఏమని స్పందించింది?

ఆ) వ్యాసరూపప్రశ్నలు: (10 లేదా 12 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి)

1. “చరిత్ర నిర్మాతలుగా స్త్రీలు నిలదొక్కుకోవడానికి ఎంతో కష్టపడ్డారు” దీని పై మీస్పందన తెలియజేయండి?
2. మా ప్రయత్నం పీఠికను రూపొందించడానికి రచయిత్రులు అనుసరించిన క్రమాన్ని వివరించండి?
3. మహిళావరణం పాఠంలో స్త్రీలు ఏయేరంగాలకు సంబంధించిన అభిప్రాయాలను తెలియజేశారు?
4. “స్త్రీలే ప్రధానమైన చరిత్ర నిర్మాతలు” అను వాక్యాన్ని సమర్థిస్తూ మీ అభిప్రాయాలను రాయండి.
5. మీ పాఠశాలలో జరిగే ‘మహిళాదినోత్సవం’ కార్యక్రమానికి మీగ్రామ పెద్దలను ఆహ్వానిస్తూ కరపత్రాన్ని రూపొందించండి?
6. స్త్రీల పట్ల చూపుతున్న వివక్షతను, వారిపై జరుగుతున్న దాడులను ఖండిస్తూ నినాదాలు రాయండి?
7. “అమ్మకు వందనం” కార్యక్రమం మీ పాఠశాలలో ఎలా జరుగిందో వివరిస్తూ మీ మిత్రునికి లేఖ రాయండి.

8. “స్త్రీ-పురుషులు సమాజ అభివృద్ధికి బండికున్న రెండు చక్రాలలాంటివారు” దీనిపై నీ అభిప్రాయం ఏమిటి?

III. భాషాంశాలు: (వ్యాకరణాంశాలు, పదజాలం)

1. క్రింది వానిలో సవర్ణదీర్ఘసంధికి ఉదాహరణను గుర్తించండి. ()
అ) మహిళావరణం ఆ) శతాబ్దం ఇ) సహస్రాబ్దం ఈ) పైవన్నీ
2. సోదాహరణం-పదాన్ని విడదీయగా ()
అ) సోద+ అహరణం ఆ) స+ఉదాహరణం
ఇ) సో+దాహరణం ఈ) సోదా +హరణం
3. లులనలసంధికి ఉదాహరణము ()
అ) పుస్తకాలు ఆ) వజ్రము ఇ) శతాబ్దము ఈ) తల్లిదండ్రులు
4. ‘నిరాశ’ పదాన్ని ఇలా విడదీయవచ్చు ()
అ) నిర+ఆశ ఆ) నిశ+ఆశ ఇ) నిస+ ఆశ ఈ) నిః+ ఆశ
5. క్రింది పదాలలో ఏది ఆమ్రేడిత సంధిగా చెప్పవచ్చు ()
అ) నిట్టూర్పు ఆ) మొట్టమొదట ఇ) కుట్టుసురు ఈ) కట్టెదురు
6. సంఖ్యా పూర్వకం గల సమాసం ()
అ) ద్వంద్వం ఆ) బహువ్రీహి ఇ) కర్మధారయం ఈ) ద్విగు
7. “ప్రతికూలము” క్రిందివానిలో ఏ సమాసం ()
అ) షష్ఠీతత్పురుష ఆ) ద్విగు ఇ) అవ్యయిభావము ఈ) బహువ్రీహి
8. విశేషణ విశేష్యములు కలిగిన సమాసం ()
అ) కర్మధారయం ఆ) తత్పురుషం ఇ) ద్వంద్వం ఈ) అవ్యయిభావం
9. సామాన్యము కానిది- ఈ విగ్రహవాక్యము నకు సమానముపేరు ()
అ) నభోతత్పురుష ఆ) బహువ్రీహి ఇ) రూపక ఈ) చతుర్థీతత్పురుష

10. విశేషణ పూర్వపద కర్మధారయ సమాసమునకు ఉదాహరణ ()
 అ) వంద సంవత్సరాలు ఆ) కీలకస్థానం ఇ) ప్రతికూలం ఈ) అక్కచెల్లెండ్రు
11. నేను ఉదయాన లేచాను. లేచి బడికి వచ్చాను. వచ్చి పాఠములు చదివాను.....అన్నంతిన్నాను. తిని నిద్రపోయాను.-ఈ వాక్యము ఏ అలంకారములో రాయబడింది. ()
 అ) ఛేకాను ప్రాస ఆ) లాటానుప్రాస
 ఇ) ముక్తపదగ్రస్తము ఈ) అంత్యాను ప్రాస
12. యమకాలంకారానికి ఈ ఉదాహరణ సరిపోలును. ()
 అ) లలనాజనాపాంగ
 ఆ) మనసుభద్ర సుకృతి యేమన వచ్చుమనసుభద్రమయ్యో మనకునెల్ల
 ఇ) తండ్రి హరిజేరుమనియెడి తండ్రి తండ్రి
 ఈ) మమ్ముమాధవుడు రక్షించు గాత
13. అర్థ, తాత్పర్య భేదముతో ఒకే విధమైన హల్లుల సమూహము మరలామరలా చెప్పబడే అలంకారము ()
 అ) ఛేకాను ప్రాసం ఆ) లాటాను ప్రాసం ఇ) యమకం ఈ) అంత్యానుప్రాసం
14. పిల్లల సంరక్షణలో తల్లిదండ్రులది కీలకపాత్ర (గీత గీసిన పదానికి అర్థమును గుర్తించండి) ()
 అ) ప్రధాన బాధ్యత ఆ) పట్టించుకోక పోవడం ఇ) ఆటపట్టించు ఈ) బుజ్జగించు
15. ప్రకృతి అందాలు మనస్సుకు పులకరింపును కలిగిస్తాయి.(గీత గీసిన పదానికి అర్థమును గుర్తించండి). ()
 అ) ఆనందం ఆ) సంతోషం ఇ) గగుర్పాటు ఈ) దుఃఖం

16. నేడు మహిళలు అనేక రంగాలలో పురుషులతో సమానంగా ముందంజలో ఉన్నారు (గీత గీసిన పదానికి పర్యాయ పదాలను గుర్తించండి) ()
 అ) నారి, ఇంతి ఆ) కొమ్ము,యువతి ఇ) భారతి, నాతి ఈ) శ్రీ, స్త్రీ
17. ఈ గ్రంథానికి పీఠిక చాలాబాగుంది. -గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు గుర్తించండి. ()
 అ) గ్రంథం, అభిప్రాయం ఆ) మున్నుడి, ముందుమాట
 ఇ) ఆముఖం, శబ్దార్థం ఈ) వ్యాసం, గ్రంథం
18. పార్వతీదేవి తన బల్లెముతో తన బలమును, సామర్థ్యమును ప్రదర్శించింది. -గీత గీసిన పదాలకు గల నానార్థపదమును గుర్తించండి. ()
 అ) ప్రజలు ఆ) దేవత ఇ) శక్తి ఈ) సత్తువ
19. శ్రీరాముడు గొప్పరాజు.- గీత గీసిన పదానికి నానార్థాక పదాలను గుర్తించండి. ()
 అ) లక్ష్మీదేవి, సరస్వతీ ఆ) సాలెపురుగు, సంపద
 ఇ) మహిళ, సంపద ఈ) విషము, నారి
20. బస్సులో 'తలము' లేదని దిగిపోయాను.- గీత గీసిన పదానికి ప్రకృతి పదాన్ని గుర్తించండి ()
 అ) స్థలము ఆ) తాళము ఇ) చోటు ఈ) ప్రాంతం
21. మా ఉపాధ్యాయుడు గొప్ప మేధావి.- గీతగీసిన పదానికి వికృతి పదాన్ని గుర్తించండి. ()
 అ) గురువు ఆ) బొజ్జ ఇ) ఒజ్జ ఈ) ఆచార్యుడు
22. స్త్రీలు ఉద్యమం సాగిస్తూ దేశంకోసం, తమకోసం పోరాడుతున్నారు. -ఇది ఏరకమైన వాక్యం ()
 అ) క్షార్థకం ఆ) శత్రుర్థకం ఇ) చేదర్థకం ఈ) ప్రశ్నార్థకం

23. రచయితలు స్త్రీల గురించి ఏమి ఆలోచించారు? -ఇది ఏ వాక్యం ()
 అ) శత్రుత్వం ఆ) ప్రశ్నార్థకం ఇ) ప్రేరణార్థకం ఈ) క్షార్థకం
24. చెడుమాటలు మాట్లాడవద్దు ఇది ఏరకమైన వాక్యం ()
 అ) ప్రేరణార్థకం ఆ) వ్యతిరేకార్థకం ఇ) నిషేధార్థకం ఈ) విధ్యుత్థకం
25. మహిళావరణ గ్రంథం శ్రమతో కూర్చారు. ఇది ఏరకమైన వాక్యము ()
 అ) సంయుక్తవాక్యం ఆ) సంశ్లిష్టవాక్యం
 ఇ) సామాన్యవాక్యం ఈ) క్షార్థకవాక్యం
26. స్త్రీలు ప్రతిరంగమునందు ముందడవలయును. -ఈ వాక్యమును ఆధునిక వచనంలోకి మార్చండి. ()
 అ) స్త్రీలు ప్రతిరంగములో ముందుండాలి
 ఆ) స్త్రీలు ప్రతిరంగంలో ముందు ఉండవలయును
 ఇ) స్త్రీలు ప్రతిరంగంలో ముందుండాలి
 ఈ) స్త్రీలు ప్రతి రంగం నందు ముందుండాలి
27. మహిళాభివృద్ధి దేశమంతా కొనసాగాలి. ఈ వాక్యమునకు గ్రాంథికవాక్యం
 అ) మహిళాభివృద్ధి దేశమంతా కొనసాగవలయును. ()
 ఆ) మహిళాభివృద్ధి దేశము నంతటను కొనసాగవలయును.
 ఇ) మహిళాభివృద్ధి దేశం అంతటను కొనసాగవలయును.
 ఈ) మహిళాభివృద్ధి దేశము నంతటను కొనసాగాలి.
28. స్త్రీల సమూహం చేత మాకు గొప్ప ప్రేరణ ఇవ్వబడింది. దీనికి కర్తరీవాక్యం ఏది?
 అ) స్త్రీల సమూహం మనకు గొప్ప ప్రేరణను ఇచ్చింది. ()
 ఆ) స్త్రీల సమూహం మాకు గొప్ప ప్రేరణను ఇచ్చింది.
 ఇ) స్త్రీల సమూహం మాకు గొప్ప ప్రేరణ ఇవ్వగలదు.
 ఈ) స్త్రీల సమూహం మనకు గొప్ప ప్రేరణ కావాలి.

29. వారందరికీ కృతజ్ఞతలు తెలిపారు. -ఈ వాక్యానికి కర్మణీవాక్యం గుర్తించండి
 అ) వారందరికీ కృతజ్ఞతల తెలపలేదు ()
 ఆ) వారందరికీ కృతజ్ఞతలు తెలియలేదు.
 ఇ) వారందరికీ కృతజ్ఞలు తెలపలేదు.
 ఈ) వారందరికీ కృతజ్ఞతలు తెలుపబడ్డాయి.
30. ఆహా! ఈ ప్రకృతి ఎంత ఆహ్లాదకరంగా ఉంది-(ఇది ఏ రకమైనవాక్యం)()
 అ) ప్రశ్నార్థకం ఆ) ఆశ్చర్యార్థకం ఇ) విద్యర్థకం ఈ) ప్రేరణార్థకం
31. రవి పరీక్షను తప్పక పాసవుతాడు (ఇది ఏరకమైనవాక్యం) ()
 అ) నిశ్చయార్థకం ఆ) ఆశ్చర్యార్థకం ఇ) విద్యర్థకం ఈ) సంభావనార్థకం
32. నీవు ఇక్కడికి రావచ్చు (ఇది ఏరకమైన వాక్యం)
 అ) సామర్థ్యార్థకం ఆ) అనుమత్యర్థకం ఇ) సందేహార్థకం ఈ) ప్రేరణార్థకం
33. రెక్కాడితేగానీ డొక్కాడదు.(ఇది ఏ రకమైన వాక్యం) ()
 అ) క్షయార్థకం ఆ) శత్రుత్వం ఇ) చేదర్థకం ఈ) అప్యర్థకం
34. ఈ పనిలో ఎందరో సహాయం చేయాలి.- దీనికి వ్యతిరేకవాక్యం ()
 అ) ఈ పనిలో ఎందరో సహాయం చేయవద్దు.
 ఆ) ఈ పనిలో ఎందరో సహాయం చేయకూడదు.
 ఇ) ఈ పనిలో ఎందరో సహాయం చేయవచ్చు.
 ఈ) ఈ పనిలో ఎందరో సహాయం చేయకూడదా!
35. మనకు కొన్ని పదాలకు అర్థాలు తెలయడం లేదు.- దీనికి వ్యతిరేకవాక్యం ఏది?
 అ) మనకు కొన్ని పదాలకు అర్థాలు తెలిశాయి. ()
 ఆ) మనకు కొన్ని పదాలకు అర్థాలు తెలుస్తున్నాయి.
 ఇ) మనకు కొన్ని పదాలకు అర్థాలు తెలుస్తాయి.
 ఈ) మనకు కొన్ని పదాలకు అర్థాలు తెలియును.

క్రింది జాతీయాలను వివరించండి.

36. కళ్ళముందు మెదలు 37. గుండెలు బాదుకొను
38. సోదాహరణంగా 39. అసామాన్యం 40. అనుకూలం

III. భాషాంశాలు- జవాబులు

1. ఈ	19. ఆ
2. అ	20. అ
3. ఆ	21. ఇ
4. ఈ	22. ఆ
5. ఆ	23. ఆ
6. ఈ	24. ఇ
7. ఇ	25. ఇ
8. అ	26. ఇ
9. అ	27. ఆ
10. ఆ	28. ఆ
11. ఈ	29. ఈ
12. ఇ	30. ఆ
13. ఇ	31. అ
14. అ	32. ఆ
15. ఇ	33. ఇ
16. అ	34. ఆ
17. ఆ	35. ఆ
18. ఇ	36 నుండి 40 - అర్థవంతంగా వివరించండి.

8. సముద్రలంఘనం

I. అవగాహన- ప్రతిస్పందన:

అ) క్రింది పద్యానికి ప్రతిపదార్థం రాయండి.

1. తన చూపంబుధి మీదఁ జూచి శ్రవణద్వంద్వంబు రిక్కించి వం
చిన చంచద్భుజముల్ సముత్కటకటీసీమంబులన్ బూన్చి తోఁ
క నభోవీధికిఁ బెంచి యంఘ్రు లిఱియంగాఁబెట్టి బిట్టాది గ్ర
క్కున నక్కొండ యడంగఁద్రొక్కి పయికిం గుప్పించి లంఘించుచోన్

ఆ) క్రింది పద్యమును పాదభంగము లేకుండా పూరించండి.

తన చూపంబుధి మీదజూచి----- లంఘించుచోన్

ఇ) క్రింది సంభాషణను చదివి దిగువ ప్రశ్నలకు సమాధానములు రాయండి.

మేతకై అడవికి వెళ్ళిన ఆవును పులి ఆపింది.

పులి: ఆగు, ఆగు----- గోవా!

ఆవు: పులిరాజా!నేను త్వరగా ఇంటికి పోవాలి.

పులి: నా ఆకలి తీర్చుకోకుండా నిన్నువదలను.

ఆవు: నాకు వారం రోజులు కూడా నిండని బిడ్డ ఉన్నాడు. వాడికి కడుపారా

పాలు ఇచ్చి వెంటనే తిరిగి వస్తాను.

పులి: 'వినేవాడు చెప్పేవాడికి లోకువ' అన్నట్లున్నదే?

తప్పించు పోవాలని ఇలా చెప్పుచున్నావు.

ఆవు: లేదు! పులిరాజా! ఆడిన మాట తప్పను. నా బిడ్డ ఇంకా గడ్డికూడా మేయ

లేని స్థితి కావున పోయి వెంటనే తిరిగి వస్తాను.

పులి: నీమాటలు నమ్మబుద్ధిగా తోచుచున్నవి. సరే వెళ్ళిరా!

ఆవు: (చెప్పిన మాటకు కట్టుబడి తిరిగి అడవికి వచ్చి) తనను తినమని వేడుకుంది.

- ప్రశ్నలు:**
1. పై సంభాషణ ఎవరెవరికి జరిగింది?
 2. ఆవు ఎక్కడికి వెళ్ళాలన్నది?
 3. పై సంభాషణలోని సామెతను రాయండి?
 4. పై సన్నివేశములో గమనింపలసిన ప్రధాన అంశం ఏది?

ఈ) క్రింది అవరిచిత వద్యం చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

నడవడియను మున్నీటిం
 గడవం బెట్టగనునోడ కరణిం దగితా
 నొడగూడు ననిన సత్యము
 గడచిన గుణమింక నొండుగలదే యరయన్

- ప్రశ్నలు:**
1. పై పద్యము నందు వర్ణింపబడినది ఏది?
 2. నడవడి ఎటువంటిది?
 3. ఒడవలే తగినది ఏది?
 4. ఒండు గలదే అనగా నేమి?

ఉ) క్రింది అవరిచిత గద్యం చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

భారత అంతరిక్ష పరిశోధన పితామహుడు డాక్టర్ విక్రమ్ సారాభాయ్. ఆయన అహమ్మదాబాద్లో ఫిజికల్ రీసెర్చ్ లేబరేటరీని ఏర్పాటు చేశారు. తిరువనంతపురంలోని విక్రమ్ సారాభాయ్ స్పేస్ సెంటర్ ను ఆయనపేరు మీదనే నెలకొల్పారు. ఆయన ఇస్రో మొదటి చైర్మన్. ఎక్కువ కాలం చైర్మన్ గా పని చేసినవారు సతీష్ ధావన్. ఆయన 1972 నుండి 1984 వరకు 12 ఏళ్ళు పదవిలో ఉన్నారు. ఆయన మరణానంతరం శ్రీహరికోటలోని

ఉపగ్రహకేంద్రానికి సతీష్ ధావన్ అంతరిక్షకేంద్రంగా నామకరణం చేశారు.

ప్రశ్నలు

1. భారత అంతరిక్ష పరిశోధన సీతామహుడు ఎవరు?
2. అహమ్మదాబాద్ లో ఏర్పాటు చేసిన లేబరేటరు పేరేమిటి?
3. ఇస్రో ఛైర్మన్ గా పని చేసిన మొదటి వ్యక్తి ఎవరు?
4. సతీశ్ ధావన్ అంతరిక్షకేంద్రం ఎక్కడ ఉంది?

ఊ) క్రింది అపరిచిత గద్యాన్ని చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

తెలుగు భాషలో కావ్యరచన నన్నయతో మొదలయింది. తిక్కనాదులు విస్తృతం చేశారు. బమ్మెర పోతన భాగవతాన్ని తెనిగించాడు. పెద్దనాదులు ప్రబంధ రచన చేశారు. తిరుపతి వేంకటకవులు అవధాన విద్య ద్వారా వీర విహారం చేశారు. వెయ్యేళ్ళ నుంచి నేటికీ పద్యం నిలద్రొక్కుకొని విరాజిల్లుతూ ఉంది.

ప్రశ్నలు: 1. తొలి తెలుగు కావ్యం ఎవరు రాశారు?

2. భాగవతాన్ని తెలుగులో రాసింది ఎవరు?
3. ఎంతకాలం నుంచి పద్యం నిలచి ఉంది?
4. తిరుపతి వేంకటకవులు ఏ విద్యలో ప్రసిద్ధులు?

బు) క్రింది (పోస్టర్) ప్రకటన చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

తల్లిదండ్రులు/ విద్యార్థులకు విజ్ఞప్తి:

విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులారా! .. ఒక్క నిమిషం ఆలోచించండి!

అందరూ చదవాలి- అందరూ ఎదగాలి!

ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో మీ పిల్లలను చదివించండి. ప్రతి విద్యార్థి సర్వతో ముఖాభివృద్ధికి పాటుపడేది ఒక్క ప్రభుత్వ పాఠశాల మాత్రమే. విద్యార్థి మూర్తిముత్యం తీర్చిదిద్దే పర్ణశాల మా పాఠశాల. మా పాఠశాలలో క్రమశిక్షణతో, విద్యార్థుల అందరి అభివృద్ధికి బాటలు వేసే ఉపాధ్యాయులున్నారు. ఉచిత భోజనం, దుస్తులు, పుస్తకాలు అందిస్తున్నాం. ప్రత్యేక తరగతులు నిర్వహణతో పిల్లల్లో వెనుక బాటు వున్న వారిపై

ప్రత్యేక శ్రద్ధవహిస్తూ బోధనలు జరుగును. మీ నుండి ఎలాంటి రుసుము తీసుకోవడం జరగదు. కాన ప్రభుత్వబడిని మీ ఊరి గుడిగా చూడండి. మీ బిడ్డల్ని అందులోనే చదివించండి. మన బడులను మనమే సంరక్షించుకొందాం.

ఇట్లు
పాఠశాల యాజమాన్యకమిటీ,
జిల్లా పరిషత్ ఉన్నత పాఠశాల,
మంగళం, తిరుపతి.

- ప్రశ్నలు:-**
1. పైప్రకటన ఎవరిగురించి ఇవ్వబడినది?
 2. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఉన్న సౌకర్యాలేవి?
 3. పై పేరాను చదివి మీ ఊరి బడిపై నీ అభిప్రాయమేమి?
 4. ఈ ప్రకటన ఎవరిచే ఇవ్వబడింది?

II. వ్యక్తికరణ-సృజనాత్మకత

అ) అఘు ప్రశ్నలు: (4 లేదా 5 వాక్యాలలో సమాధానం రాయండి)

1. అయ్యల రాజు రామభద్రుని జీవిత విశేషాలను వివరించండి?
2. “ప్రబంధం” అనే సాహిత్య పరమైన ప్రక్రియ కదా. దాని లక్షణాలు రాయండి?
3. వాయుదేవుని ముద్దు బిడ్డ హనుమంతుని గురించి క్లుప్తంగా రాయండి?
4. హనుమంతుడు సముద్రం దాటడానికి గల నేపథ్యం మును వివరించండి?
5. ఆంజనేయుడు కొండను అణగదొక్కి విజయం వైపు ఎలా దూసుకెళ్ళాడు?
6. హనుమంతుడు సముద్రం దాటడానికి పూర్వం తన శరీరాన్ని ఎన్ని విధాలుగా సమాయత్తం చేసుకొన్నాడు?
7. వానర సైన్యంలో చాలా మంది వీరులు ఉన్నా, సముద్రం లంఘనానికి హనుమంతుడు ఎందుకు పూనుకున్నాడు?
8. హనుమంతుడు వేగంగా సముద్రం మీద వెళుతున్నప్పుడు దేవతలు ఏమని భావించారు?

9. శ్రీరాముడి కోపం అనే ప్రవాహంతో లంకను ఏవిధంగా ముంచాలని హనుమంతుడు అనుకున్నాడో ఊహించి రాయండి?
10. హనుమంతుడు మహేంద్రగిరి పై నిలిచి దక్షిణం వైపు చూశాడు. దీనిని బట్టి హనుమంతుడు ఏమి చేయదలిచాడో ఊహించి రాయండి?
11. బలిచక్రవర్తి గురించి నీకేమి తెలుసో-ఐదు వాక్యాలు రాయండి?
12. మహేంద్రగిరి నుండి హనుమంతుడు సముద్రలంఘనానికి ప్రయత్నంచినప్పటి స్థితిని నీ వెలా చెప్పగలవు?
13. సముద్రలంఘన ప్రయత్నంలో హనుమ పిక్కల నుండి పుట్టిన గాలిని కవి ఎలా వర్ణించాడు?
14. హనుమంతుడు సముద్రం పైకి ఎగురుతున్నప్పటి స్థితిని నీవెలా చెప్పగలవు?
15. హనుమంతుని రూపం చూడడానికి ఎలా ఉంటుంది?

ఆ) వ్యాసరూప ప్రశ్నలు:(10 లేదా 12 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి)

1. సముద్ర లంఘనం అంటే నీకు ఏమని అర్థం అయినది? సముద్రలంఘనానికి ముందు హనుమంతుడు ఎలా సిద్ధపడ్డాడు?
2. హనుమంతుని కథ నీకు నచ్చిందా? ఎందుకు?
3. నీవే హనుమంతుడవైతే సముద్రలంఘనం ఎలా చేసేవాడివి?
4. హనుమంతుని శక్తి యుక్తులను వర్ణించండి?
5. హనుమంతుడు ఆకాశంలో ఎగిరి వెళ్ళేటప్పుడు ఎలా కనిపించాడు?
6. “కొండ అనే విల్లు నుండి వెలువడిన గొప్పబాణం హనుమంతుడు” ఈ వాక్యాన్ని సమర్థిస్తూ రాయండి?
7. “హనుమంతుడు చాలా బలశాలి” ఈ వాక్యాన్ని మీ పాఠం ఆధారంగా అన్వయిస్తూ రాయండి?

III. భాషాంశాలు: (వ్యాకరణాంశములు, పదజాలం)

1. 'మహోపలములు' పదమును విడదీసిన రూపాన్ని గుర్తించండి. ()
 అ) మహో+అపలములు ఆ) మహో+ ఉపలములు
 ఇ) మహీ+ఉపలములు ఈ) మహోపలము+లు
2. ధరాదిత్య-పదములోని సంధిని గుర్తించండి ()
 అ) గుణసంధి ఆ) సవర్ణదీర్ఘసంధి ఇ) త్రికసంధి ఈ) ఉకారసంధి
3. భారత పతాకం నభోవీధిలో రెపరెపలాడు చున్నది.- గీతగీసిన పదాన్ని విడదీసిన రూపం ()
 అ) నభ+వీధి ఆ) నభః+వీధి ఇ) నభో+వీధి ఈ) నభము+వీధి
4. త్రికములకు సంధిజరిగిన పదం ()
 అ) తిక్కన ఆ) అక్కొండ ఇ) చక్కన ఈ) జక్కన
5. క్రింది వానిలో విసర్గసంధి పదాన్ని గుర్తించండి. ()
 అ) జగద్ధితము ఆ) తదనంతరం ఇ) యశోవనము ఈ) వాఙ్మయము
6. క్రొవ్వారు-అను పదంలోని సంధిని గుర్తించండి. ()
 అ) విసర్గసంధి ఆ) గుణసంధి ఇ) ప్రాతాధిసంధి ఈ) జస్త్వసంధి
7. 'కరికేసరములు'-పదానికి విగ్రహవాక్యం గుర్తించండి. ()
 అ) కరి మరియు కేసరములు ఆ) కరికేసరాలు
 ఇ) కరియును కేసరమును ఈ) కరితోకేసరములు
8. రూపక సమాసమునకు ఉదాహరణ గుర్తించండి. ()
 అ) గిరికార్ముకము ఆ) పలుగాన ఇ) కూటకోటులు ఈ) మహారవం
9. 'పవనాశముల యొక్కకోటి' ఏ సమాసమునకు సంబంధించినదో గుర్తించండి.
 అ) తృతీయా తత్పురుషం ఆ) షష్ఠీతత్పురుషం ()
 ఇ) చతుర్థీతత్పురుషం ఈ) సప్తమీతత్పురుషం

10. హనుమంతుని చూపు భావిజీవితాన రాముడు సముద్రముపై కట్టే వారధికి తీసిన కొలత తీసుకున్న దారం లాగా ఉన్నది- ఈ వాక్యంలోని ఉపమానం గుర్తించండి.
అ) చూపు ఆ) దారం ఇ) సముద్రం ఈ) హనుమంతుడు ()
11. హనుమంతుడు ఆకాశంలో ఎగురుతున్నపుడు కొండ గాలిలో ఎగిరినట్లుగా ఉంది. ఇందలి---- ఉపమేయం ఏది? ()
అ) హనుమంతుడు ఆ) కొండ ఇ) గాలి-ఈ) ఎగురుట
12. రఘువరేణ్య క్రోధరసములంకకు ముట్టఁ గ్రోవ్వారు కాలువ ద్రవ్వెననగా - ఇందలి అలంకారము గుర్తించండి. ()
అ) ఉపమ ఆ) ఉత్పేక్ష ఇ) రూపకం ఈ) అర్థాంతరన్యాసము
13. బేసి గణము జగణముగా ఉండకూడని పద్యము ఏది? ()
అ) సీసం ఆ) కందం ఇ) తేటగీతి ఈ) ఆటవెలది
14. ఆరవ గణం నలము ఉండవలసిన పద్యం. ()
అ) కందం ఆ) ద్విపద ఇ) ఆటవెలది ఈ) ఉత్పలమాల
15. క్రింది వానిలో జాతిపద్యం ఏదో గుర్తించండి. ()
అ) ఉత్పలమాల ఆ) తేటగీతి ఇ) కందం ఈ) సీసం
16. 14 వ అక్షరం యతిస్థానంగల వృత్త పద్యం. ()
అ) ఉత్పలమాల ఆ) చంపకుమాల ఇ) శార్దూలం ఈ) మత్త్యేభం
17. మానవులు నడవడానికి జంఘలే ప్రధానం. గీతగీసిన పదానికి అర్థము గుర్తించండి.
అ) వెన్నెముక ఆ) పిక్కలు ఇ) పాదములు ఈ) కండలు ()
18. పారావారములు ఎన్నో జీవరాశులకు నివాసము-గీతగీసిన పదానికి అర్థమును గుర్తించండి. ()
అ) నది ఆ) సముద్రం ఇ) వాగు ఈ) ఏరు

19. పృథ్వి, మెదడు, సంహారము- అను అర్థములు గల నానార్థ పదాన్ని గుర్తించండి.
అ) భూమి ఆ) అవని ఇ) ధర ఈ) క్షౌ ()
20. 'సమస్తమును ధరించునది'-ఈ పదమునకు వ్యుత్పత్తి ()
అ) ధర ఆ) కార్ముకము ఇ) ఇల ఈ) కావ్యము
21. విల్లు, సింగిణి, శరాసనం-అను సమానార్థ పదాలు గల పదాన్ని గుర్తించండి.
అ) కారుణ్యము ఆ) కార్ముకము ఇ) కాలిన్యము ఈ) కావ్యము ()
22. గాలిని ఆహారముగా కలది- అనే వ్యుత్పత్తి గల పదమును గుర్తించండి. ()
అ) పవనానుడు ఆ) పవనాశనము ఇ) పవనేంద్రుడు ఈ) పవనతనయుడు
23. ఒక్క నిమిషము మౌనం వహించాలి. గీతగీసినదానికి వికృతిపదం గుర్తించండి.
అ) నిమేసము ఆ) పవనాశనము ఇ) నిమేషము ఈ) క్షణం ()
24. హిమాలయ కూటకోటులు ప్రసిద్ధములు -గీతగీసిన దానికి వికృతిపదం గుర్తించండి. ()
అ) కూటువ ఆ) కూర ఇ) కూళము ఈ) కూర్పు
25. అతడు (వాలె) ద్రికూట కూటాగ్రవీధి- ఈ వాక్యానికి ఆధునిక వాక్యం.
అ) అతడు త్రికూట పర్వత శిఖరం దాటాడు ()
ఆ) అతడు త్రికూట పర్వత శిఖరం మీద వాలాడు
ఇ) అతడు త్రికూట పర్వత శిఖరము మీద వాలాడు
ఈ) అతడు త్రికూట పర్వత శిఖరం మీదవాలలేడు
26. గిరి యెగసిన యట్లు తోచెగెళవుల కెల్లన్- ఈ వాక్యమును ఆధునిక వాక్యంలోకి మార్చండి. ()
అ) కొండ ఎగిరినట్లు కనపడింది చూచేవారికి
ఆ) కొండ నడచినట్లు కనపడింది చూచేవారికి
ఇ) కొండ మీదున్నట్లు కనపడింది చూచేవారికి
ఈ) కొండ మీదకు ఎగిరినట్లు కనపడింది, చూచేవారికి

27. రామాయణం వాల్మీకి చేత రచించబడెను.- ఇది ఏ వాక్యం
 అ) కర్తరీవాక్యం ఆ) కర్మణీవాక్యం ఇ) ప్రత్యక్షకథనం ఈ) పరోక్షకథనం
28. హనుమంతుడు సముద్రమును చూచెను. -ఈ వాక్యానికి కర్మణీవాక్యం ఏది?
 అ) హనుమంతుని చేత సముద్రమును చూడబడెను ()
 ఆ) హనుమంతుని చేత సముద్రం చూడబడెను.
 ఇ) హనుమంతుని చేత సముద్రం చూడలేదు.
 ఈ) హనుమంతుడు చూడబడెను సముద్రం.
29. అలలు హనుమంతుని చేత అతిక్రమించబడ్డాయి.- ఈ వాక్యాన్ని కర్తరీవాక్యంగా మార్చండి. ()
 అ) హనుమంతుడు అలలు అతిక్రమించాడు.
 ఆ) హనుమంతుడు అలలను అతిక్రమించాడు.
 ఇ) హనుమంతునితో అలలు అతిక్రమించాడు.
 ఈ) హనుమంతుని యొక్క అలలు అతిక్రమించాడు.
30. హనుమంతుడు “నేను రామ భక్తుడను” అని అన్నాడు.- దీనికి పరోక్షకథనం
 అ) నేను రామభక్తుడను అన్నాడు హనుమంతుడు ()
 ఆ) తాను రామభక్తుడనని అన్నాడు హనుమంతుడు
 ఇ) తాను రామభక్తుడను అని హనుమంతుడు అన్నాడు
 ఈ) తాను రామభక్తుడను అని అన్నాడు హనుమంతుడు
31. “మీరందరు బాగా చదువుకోండి” అని ప్రధానోపాధ్యాయులు అన్నారు.
 (ఈ వాక్యానికి పరోక్ష కథనం.) ()
 అ) మీరందరు బాగా చదువుకోండిని ప్రధానోపాధ్యాయులు అన్నారు.
 ఆ) మిమ్మల్ని బాగా చదువుకోండిని ప్రధానోపాధ్యాయులు అన్నారు.
 ఇ) మమ్మల్ని బాగా చదువుకోండిని ప్రధానోపాధ్యాయులు అన్నారు.
 ఈ) మమ్మల్ని కూడా బాగా చదువుకోండిని ప్రధానోపాధ్యాయులు అన్నారు.

క్రింది పదాలను మీ సొంత వాక్యములో రాయండి.

37. విశాలమైన

38. చెదరగొట్టు

39. తపించిపోవు

40. ప్రతిధ్వని

III. భాషాంశాలు - జనాబులు

1. అ

20. అ

2. ఆ

21. ఆ

3. ఇ

22. ఇ

4. ఈ

23. ఈ

5. ఇ

24. ఇ

6. ఇ

25. ఆ

7. ఇ

26. అ

8. అ

27. ఆ

9. ఆ

28. ఆ

10. ఆ

29. ఆ

11. అ

30. ఆ

12. ఆ

31. ఇ

13. ఆ

32. ఇ

14. అ

33. ఇ

15. ఇ

34. ఆ

16. ఈ

35. అ

17. ఆ

36. అ

18. ఆ

37 నుండి 40 అర్థవంతంగా వాక్యం రాయాలి.

19. ఈ

9. మాణిక్యవీణ

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన

అ) క్రింది అపరిచిత పద్యాలను చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

1. పూజకన్న నెంచ బుద్ధి ప్రధానంబు
మాటకన్న నెంచ మనసు దృఢము
కులము కన్న మిగుల గుణము ప్రధానంబు
విశ్వదాభిరామ! వినురవేమ!

ప్రశ్నలు:-

1. పూజ కంటే ముఖ్యమైనది ఏది?
2. మాట కంటే ప్రధానమైనది ఏది?
3. ఈ పద్యంలోని మకుటము ఏది?
4. ఈ పద్యానికి శీర్షికను నిర్ణయించండి?
2. కమలములు నీటఁ బాసినఁ
కమలాప్తుని రశ్మిసోకి కమలిన భంగిన్
తమ తమ నెలవులు తప్పిన
తమ మిత్రులు శత్రులౌట తథ్యము సుమతీ!

ప్రశ్నలు:-

1. నీటిని విడిచి పెట్టి కమలాలు బయటకువస్తే ఏమి జరుగుతుంది?
2. మిత్రులు శత్రువులు అయ్యేదెప్పుడు?
3. “కమలాప్తుడు” ఏ సంధి?
4. పై పద్యానికి శీర్షికను సూచించండి?

ఆ) క్రింది అపరిచిత కవితను చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

“వృద్ధాప్యం

గతమెంతో దేదీప్యం

ప్రస్తుతం ఒంటరి ద్వీపం

అనునయుల సంకుల సమరం

తనయులు సంపదకోసం

నిత్యం అప్రకటిత యుద్ధం

నూరేళ్ళ జీవితానికి చరమగీతం పాడాక

జీవితమొక రాగం తప్పిన పాటయ్యింది” -డా॥ నెమిలేటి కిట్టన్న

- ప్రశ్నలు:-
1. ఈ కవితలో దేనిని గూర్చి ప్రస్తావించారు?
 2. తనయులు దేనికోసం యుద్ధం చేస్తారు?
 3. కవి జీవితాన్ని దేనితోపోల్చాడు?
 4. ఈ గేయాన్ని రచించిన కవిపేరేమి?

II వ్యక్తీకరణ-వృజనాత్మకత

అ) లఘు ప్రశ్నలు: (4 లేదా 5 వాక్యాలలో నమాధానాలు రాయండి)

1. కవితా ప్రక్రియ అనగా నేమి?
2. మంత్రాలతో చింతకాయలు రాలవు అనడంలో కవి ఉద్దేశ్యమేమి?
3. “యంత్రాలతో జబ్బులు నయంకావు” అని కవి మాటలలో సత్యమున్నదా?
4. సామాజిక రుగ్మతలు ఎలా తొలిగిపోతాయో ఊహించి రాయండి?
5. ప్రకృతిని మానవుడు ఎప్పుడు? ఎలా? స్వాధీనం చేసుకున్నాడు?
6. మానవుడు కళలను ఏదశలో నేర్చుకున్నాడు?
7. “తప్పటడుగులు మాని తాండవం చేసిన నాడు శుభదినం” అని కవి చెప్పడంలో ఉద్దేశ్యమేమి?

8. మనిషి మాటలు నేర్చుకున్న రోజు, వ్యవసాయం నేర్చుకున్నరోజు, కళలను రంజింపచేసినరోజు గొప్పరోజులన్నారు. కదా నీ దృష్టిలో ఏవి గొప్పరోజులో తెలియజేయండి?
9. అన్నీ అసాధారణ పర్వదినాలే అని కవి అనడంలో అంతరార్థమేమి?
10. “మిన్నలు పడ్డచోటు” అంటే నీవేమనుకుంటున్నావో వివరించుము?
11. చిరకాలం నుండి మానవుని వదలనట్టివి ఏవో పాఠ్యభాగము ద్వారా తెలియజేయండి.
12. కళలు, కవితలు పెనవేసుకున్నాయి కదా! దీనిని మీరు ఎలా సమర్థిస్తారు?
13. మాణిక్యవీణ పాఠ్యాంశంలో “చిరంజీవి మానవుడు” అన్నాడుగదా దీనిని ఎలా సమర్థిస్తావు?
14. అలితకళలు ఏవి?
15. “మిన్నందుకుంటున్న చిన్నవాడు” అని కవి ఎందుకు అన్నాడు?
16. మానవుడు వేటిని మాని ఇంపైన మాటలు నేర్చుకొన్నాడు?
17. మానవుని శాశ్వతుణ్ణి చేస్తున్నవి ఏవి?
18. “కళలు లేనిదే విజ్ఞానం లేదు” దీనిని సమర్థించవచ్చా?

అ) వ్యాసరూపప్రశ్నలు:(10 లేదా 12 వాక్యాలలో జనాబులు రాయండి.)

1. మానవుడు ఎలా శాశ్వతుడౌతాడో ఊహించి రాయండి?
2. ‘మాణిక్యవీణ’ పాఠ్యాంశ సారాంశం రాయండి?
3. నేటి సమాజంలో మనలము బాధించే రుగ్మతలను గురించి రాయండి?
4. ప్రకృతికి మానవునికి ఉన్న సంబంధాన్ని వివరిస్తూ మిత్రునికి లేఖ రాయండి?
5. నేటి మానవుడు ఈనాటి ఉన్నతస్థితికి రావడానికి జరిగిన పరిణామ దశలను ఊహించి రాయండి?
6. నీవు చేసిన విహారయాత్ర సందర్భంగా దర్శించిన సుందర ప్రదేశాన్ని గూర్చి వర్ణిస్తూ ఒక కవిత రాయండి?

7. ఆధునిక సమాజం లలితకళలకు తగిన గౌరవం కల్పించక విజ్ఞానాభివృద్ధికే తహతహలాడుతున్నది. మరి కళలుకూడా జీవితంలో ఒక భాగమేగదా ! కళాభివృద్ధికి ప్రతి ఒక్కరు దోహదపడాలని తెలియజేస్తూ కరపత్రం తయారు చేయండి?
8. నవసమాజ నిర్మాణానికి కళలు ఎలా దోహదపడుతున్నాయో తెలపుతూ ఒక వ్యాసం రాయండి?
9. ప్రకృతి-కళ-విజ్ఞానం వీటిని విశదీకరించండి?
10. మానవుడు విజ్ఞానాభివృద్ధికే ప్రాధాన్యతనిస్తే జరిగే పరిణామాలను ఊహించి రాయండి?

III. భాషాంశాలు - జనాబులు

1. మూర్ఖులు కట్టెదుట ఉన్న దాన్ని కూడా గ్రహించలేరు. -గీతగీసిన పదానికి సరైన అర్థాని గుర్తించండి. ()
 అ) ఎదురుగా ఆ) వెనుకగా ఇ) పైన ఈ) క్రింద
2. తెలివైన విద్యార్థులు జ్ఞాన సముపార్జన చేస్తారు. -గీతగీసిన పదానికి అర్థం
 అ) అమ్ముకోవడం ఆ) సంపాదించడం ()
 ఇ) కొనుక్కోవడం ఈ) పోగొట్టుకోవడం
3. వీధి కుక్కను చూస్తే నాకు మిక్కిలి భయం కలుగుతుంది. -గీతగీసిన అర్థానికి తగిన పదాన్ని గుర్తించండి. ()
 అ) వ్యత్యాసం ఆ) అక్రోశం ఇ) ఆవేశం ఈ) సంత్రాసం
4. వర్షాలు పడినప్పుడు ఎండిన చెట్టు చిగురుస్తుంది -గీతగీసిన అర్థానికి తగిన పదమేది.
 అ) వృక్షం ఆ)మోడు ఇ) తరువు ఈ) భూరుహం ()
5. ప్రసాద్ జూకు వెళ్ళాడు. ప్రసాద్నిచూసి ఏనుగు ఘీంకరించింది. గీతగీసిన పదానికి తగిన అర్థాన్ని తెలపండి ()
 అ) ఏడవడం ఆ) పరుగెత్తడం ఇ) పెద్దశబ్దం చేయడం ఈ) నడవడం

6. “చివరి వరకు జీవించగలిగినవాడు” అనే వాక్యానికి సమానమైన అర్థానిచ్చే పదాన్ని సూచించండి ()
 అ) చిరంతనుడు ఆ) చిన్న వాడు ఇ) చంటిగాడు ఈ) మహాసుభావుడు
7. అడవికి వెళ్ళిన గోవులు కాన యందు కానరాలేదు. -గీత గీసిన పదాలకు సమానార్థ పదాన్ని తెలపం ()
 అ) కాణాచి ఆ) కరువు ఇ) వసంత ఈ) కాడు
8. దుఃఖిస్తుంటే తాపం పోదు. గీత గీసిన పదాలకు తగిన పర్యాయ పదం తెలపండి.
 అ) చింత ఆ) నొప్పి ఇ) గాయం ఈ) వ్రణం ()
9. మహాభారతంలోని భాగాలు నాటక రూపంలో చూస్తుంటే కన్నుల పండువుగా ఉంటుంది.- గీత గీసిన పదాలకు అర్థానిచ్చే నానార్థ పదాన్ని గుర్తించండి.()
 అ) గర్వము ఆ) పర్వము ఇ) సర్వము ఈ) ఖర్వము
10. దేవుని పదములు పవిత్రమైనవి. -గీత గీసిన పదానికి తగిన నానార్థములు తెలపండి.
 అ) పాదములు, నడకలు ఆ) పాట, ఆట ()
 ఇ) పెదవులు, పాదములు ఈ) పాదములు, పాటలు
11. అత్యాశపడు మానవుడు .-గీత గీసిన పదానికి తగిన వ్యుత్పత్తిని సూచించండి
 అ) దనువు సంబంధమైనవాడు ఆ) మనువు సంబంధమైనవాడు ()
 ఇ) ధన సంబంధమైనవాడు ఈ) లోభ సంబంధమైన వాడు
12. ‘భాషింపదగినది ’ అన్న వ్యుత్పత్త్యర్థాన్నిచ్చే పదం ఏది? ()
 అ) యాస ఆ) పాట ఇ) ఆస ఈ) భాష
13. ఆదిమానవులు కుడ్యాలపై చిత్రాలు గీసారు. గీత గీసిన పదానికి వికృతిని గుర్తించండి.
 అ) రాయి ఆ) గోడ ఇ) ఇసుక ఈ) చెట్లు ()
14. విజ్ఞానము కలిగి వుండటం గొప్ప విషయము.- గీత గీసిన పదం ఏమిటి. ()
 అ) ప్రకృతి ఆ) వికృతి ఇ) ఆకృతి ఈ) అప్రకృతి

15. మానవుని చరిత్ర లో మైలురాళ్ళు యెన్నో! -గీత గీసిన పదానికి వికృతి గుర్తించండి.
అ) చుట్టం ఆ) భవిత ఇ) చరిత ఈ) చట్టం ()
16. రాళ్ళు తింటే అరుగుతాయా! -గీత గీసిన పదానికి సంధి పేరేమి. ()
అ) అత్వసంధి ఆ) ఇత్వ సంధి ఇ) ఉత్వ సంధి ఈ) యాణాదేశ సంధి
17. క్రింది వానిలో నుగాగమ సంధి వచ్చిన పదమేది? ()
అ) విరసపు(దనము ఆ) రామాయణం ఇ) దేవేంద్ర ఈ) రాముడతతడు
18. 'కోపాన' - పదమును విడదీయండి. ()
అ) కోపా+న ఆ) కోపము +లు ఇ) కోప+అన ఈ) కోపము+న
19. నిలువు +నిలువు - పదములు కలుపగా ! ()
అ) నిలువలువు ఆ) నిట్టనిలువు ఇ) నిలువునిలువు ఈ) నిట్టినిలువు
20. గీన్నీసు బుక్కులో కెక్కడం అసాధారణ విషయం. -గీత గీసిన పదం ఏ సమాసం.
అ) ద్విగు ఆ) ద్వంద్వ ఇ) రూపక ఈ) నశ్శతత్పురుషం ()
21. విశేషణ పూర్వపద కర్మధారయ సమాసానికి తగిన సమాసపదాన్ని గుర్తించండి.
()
అ) గులకరాయి ఆ) పంచపాండవులు ఇ) అన్నదమ్ములు ఈ) జ్ఞానసాగరం
22. "మొక్కలు నిక్కి చూచేలా చక్కని నొక్కులతో చిక్కని పదాలు పాడుకొన్నాడు"
పై దానిలో గల అలంకారం ఏది. ()
అ) యమకం ఆ) వృత్త్యనుప్రాసం ఇ) ఉపమ ఈ) ఉత్పేక్ష
23. "నానార్థాలు కలిగి ఉండటం" ఈ అలంకార లక్షణం ()
అ) ఉత్పేక్ష ఆ) రూపకం ఇ) శ్లేష ఈ) ఉపమ
24. 'నీవేల వచ్చెదవు' - దీనిలో గల అలంకారమేది ()
అ) ఛేకాను ప్రాసం ఆ) శ్లేష ఇ) లాటానుప్రాస ఈ) యమకం

25. 'తంత్రాలు' - ఏ గణం ()

అ) తగణం ఆ) రగణం ఇ) యగణం ఈ) భగణం

26. ఆరు ఇంద్ర గణాలు, రెండు సూర్య గణాలు వరుసుగా వచ్చే పద్యం.()

అ) తేటగీతి ఆ) ఆటవెలది ఇ) సీసము ఈ) ద్విపద

27. '1-4' గణాద్యక్షరాలు యత్రిమైత్రి గల్గిన పద్యం ()

అ) సీసం ఆ) తేటగీతి ఇ) ఉత్పలమాల ఈ) చంపకమాల

క్రింది జాతీయాలను వివరించండి

28. మంత్రాలకు చింతకాయలు రాలటం :

29. గణై కట్టడం :

30. గుండెలు బరువెక్కడం :

క్రింది పదాలను సొంత వాక్యాల్లో ఉపయోగించండి.

31. రుగ్మత 32. ఆయత్తము 33. కళవళపడు

34. నిప్పును కనుగొన్న నాడెంత శుభదినమో -వ్యవహారిక రూపం గుర్తించండి.()

అ) నిప్పును కనుగొన్నరోజే మంచి రోజు

ఆ) నిప్పును కనుగొన్న రోజెంతో శుభదినం

ఇ) నిప్పును కనుగొన్న నాడెంతో శుభమైన దినం

ఈ) నిప్పే కనుగొనకపోతే శుభదినాలు లేవు.

35. అనుకరించడానికి కూడా ఆయత్తమయినాడు - ఈ వాక్యానికి సరియగు ఆధునిక

వాక్యం గుర్తించండి. ()

అ) అనుకరించడానికి కూడా సిద్ధమయ్యాడు

ఆ) అనుకరించడానికి గూడా సిద్ధమవలేదు.

ఇ) అనుకరించడానికి గూడా ఆయత్తమయినాడు

ఈ) అనుకరించడానికి కూడా ఆయత్తం అవుతున్నాడు

36. మంత్రాలతో చింతకాయలు రాలవని ఉపాధ్యాయుడు చెప్పాడు (ఇది ఎలాంటి వాక్యం) ()
- అ) ప్రత్యక్షవాక్యం ఆ) పరోక్ష వాక్యం
 ఇ) సామాన్య వాక్యం ఈ) సంయుక్త వాక్యం
37. క్రింది వాక్యాలలో ప్రత్యక్ష కథనం గుర్తించండి ()
- అ) “మనిషి జీవితంలో ప్రతి అంశం గొప్పదే” అని కవి తెల్పాడు.
 ఆ) మనిషి జీవితంలో ప్రతి అంశం గొప్పదే అని కవి తెల్పాడు.
 ఇ) మానవ జీవితంలో ప్రతి అంశం చెడ్డది గాదు కదా అన్నాడు కవి.
 ఈ) మానవుని జీవితములో ప్రతి అంశం గొప్పదేనని కవి తెల్పాడు.
38. క్రింది వాక్యాలలో కర్మణీవాక్యం గుర్తించండి. ()
- అ) అరుపుల నుంచి అర్థవంతమైన మాటలు నేర్పారు.
 ఆ) అర్థవంతమైన మాటలు అరుపులు నుంచి నేర్వబడ్డాయి.
 ఇ) అరుపులే అర్థవంతమైన మాటలకు మూలము.
 ఈ) అరుపులచే అర్థవంతమైన మాటలు నేర్వబడ్డాయి.
39. అసాధారణ సంఘటనలు జరిగిన ప్రతి దినము శుభదినము. ఈ వాక్యము వ్యతిరేక వాక్యంగా మార్చితే. ()
- అ) అసాధారణ సంఘటనలు జరిగిన ప్రతిదినము శుభదినమే గదా !
 ఆ) ప్రతి దినము శుభదినం కావాలంటే అసాధారణ సంఘటనలు జరగాలి.
 ఇ) అసాధారణ సంఘటనలు జరిగిన ప్రతి దినము శుభదినము కాదు.
 ఈ) పై వేవి కాదు.
40. అంకిత భావంతో సామాజిక సమస్యలు పరిష్కారం చేయడం లేదు -ఇది ఏరకమైన వ్యాకమో గుర్తించండి ()
- అ) వ్యతిరేకార్థక వాక్యం ఆ) సామర్థ్యార్థక వాక్యం
 ఇ) క్రియా రహిత వాక్యం ఈ) సంశ్లిష్ట వాక్యం

III. భాషాంశాలు - జవాబులు

1. ఆ	19. ఆ
2. ఆ	20. ఈ
3. ఈ	21. అ
4. ఆ	22. ఆ
5. ఇ	23. ఇ
6. అ	24. ఇ
7. ఈ	25. త
8. అ	26. ఇ
9. ఆ	27. ఆ
10. ఈ	28. నుంచి 33 వరకు అర్థవంతమైన
వాక్యాలను రాయండి.
11. ఆ	
12. ఈ	34. ఆ
13. ఆ	35. అ
14. అ	36. ఆ
15. ఇ	37. అ
16. ఆ	38. ఈ
17. అ	39. ఇ
18. ఈ	40. అ

10. గోరంత దీపాలు

I. అనగాహన- ప్రతిస్పందన

అ) క్రింది పరిచిత గద్యాన్ని చదివి, ప్రశ్నలకు జవాబులివ్వండి

అందుకే ఆయన వద్దకు అప్పుడప్పుడు వెళ్ళే వాడిని ఆ ఉయ్యాల పీట మీద ఆయనకు ఎదురుగా కూర్చుంటే, ఇద్దరి బరువుతో ఆ చెట్టు కొమ్మ వంగుతూ లేస్తూ గాలి వాటంగా కదులుతూ ఉంటే అదొక చిత్రమైన అనుభూతి ఆయన జీవితానుభవాన్ని వింటూ భవిష్యత్తును తీర్చిదిద్దుకోవాలని ఆశించడంలో ఆనందం! ఆ ఉయ్యాల పీట మీద ఆయన ఎదురుగానే కాదు ఆయనగుండెల్లో కాస్త చోటు సంపాదించుకొన్నాను. అందుకే వృద్ధుడు ఆపాయ్యంగా దగ్గర చేర్చారు.

ప్రశ్నలు

1. ఆయన గుండెల్లో కూడా కాస్త చోటు సంపాదించుకున్నాను. ఇందులో 'ఆయన' అనగా ఎవరు ?
2. దీనిలోని సవర్ణదీర్ఘసంధి పదాన్ని గుర్తించండి ?
3. చిత్రమైన అనుభూతిని ఏది ?
4. ఈ పేరా ఆధారంగా ఒక ప్రశ్న తయారు చేయండి ?

ఆ) క్రింది గద్యాన్ని చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయండి.

ఆ కుర్రవాడు పైకి లేచాడు. కన్నీటితో నిండిన కండ్లను జేబురుమాలుతో వత్తుకున్నాడు. మళ్ళీ ఒకసారి రెండు చేతులు జోడించాడు. జోడించిన చేతులు జోడించినట్లే ఉంచుకొని అలానే నాలుగడుగులు వెనక్కువేశాడు. అక్కడ నిలబడి మళ్ళీ ఒకసారి శిరస్సు వంచి నమస్కరించాడు. గిరుక్కొన వెనక్కు తిరిగి హుందాగా ముందుకు సాగి పోతున్నాడు.

1. పై గద్యం ఎవరిగురించి చెప్పుతున్నది?
2. చేతులు జోడించడం అంటే అర్థమేమిటి?
3. అతడు ఎలా వెళ్ళిపోతున్నాడు?
4. పై గద్యం ఆధారంగా ఒక ప్రశ్నను తయారు చేయండి?

ఇ) క్రింది పేరాను చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులివ్వండి

“బాబూ! ఉప్పునో కారంపాడినో ఓ మనిషి మీద చల్లిచూడు. అతని ఒంటి మీద పుండ్లుంటేనే మంట బెడుతుంది. లేకుంటే రాలిపోతుంది. అంతే బాబూ! మనిషిలో కూడా తప్పులుంటేనే అనినమాట తగులుతుంది. లేకుంటే గాలిలో కలిసిపోతుంది. ఈ మాత్రం అవగాహన శక్తి లేకుండా ధ్యేయాన్ని వదిలి పెడితే అది పిచ్చితనం బాబూ! కాకుంటే చేతగాని తనం” అని నవ్వుతారు.

ప్రశ్నలు

1. పై పేరాలోని మాటలను ఎవరు ఎవరితో అన్నారు?
2. దేనిని విడిచి పెట్టడం పిచ్చితనం?
3. ఒళ్ళు ఎప్పుడు మంటబెడుతుంది?
4. పై పేరాను ఆధారంగా ఒక ప్రశ్న తయారుచేయండి?

ఈ) క్రింది పేరాను చదివి, ఖాళీలు పూరించండి

స్త్రీ విద్యావంతురాలైతే కుటుంబ సమస్యల పరిష్కారంలో పురుషునికి అండగా నిలబడుతుంది. అలాంటి విద్యావంతురాలిని వివాహం చేసుకొనేటప్పుడు పురుషులు వరకట్నం గురించి ఆలోచించరు.స్త్రీ తాను విద్యావంతురాలైతే సమస్యలను అర్థం చేసుకోగలగుతుంది. సమాజంలో ఉన్న కొన్ని గుడ్డి అభిప్రాయాలను తోసి వేయగలుగుతుంది. వరకట్నం ఎక్కువ ఇవ్వక పోతే, నలుగురూ తనను, తన కుటుంబాన్ని తక్కువగా చూస్తారు. గేలిచేస్తారు. వంటి పిచ్చి అభిప్రాయాన్ని తోసి వేయగలుగుతుంది.

ఖాళీలు

1. -----వరకట్నం గురించి ఆలోచించారు.
2. సమాజంలో ఉన్న కొన్ని -----తోసి వేయగలుగుతుంది.
3. స్త్రీ -----అయితే కుటుంబ సమస్యల పరిష్కారంలో పురుషునికి అండంగా నిలబడుతుంది.
4. తక్కువగా చూస్తారు. గేలిచేస్తారు వంటి -----అభిప్రాయాన్ని తోసివేయగలుగుతుంది.

ఉ) క్రింది కర పత్రాన్ని చదివి ప్రశ్నలకు, జవాబులివ్వండి .

స్వచ్ఛ భారత్

ప్రజలారా !

స్వాతంత్ర్యం వచ్చి చాలాకాలమైనా మనదేశంలో అపరిశుభ్రత నుండి ఇంకా బయటపడలేదు. గ్రామ స్థాయిలో సరైన మరుగుదొడ్లు సౌకర్యాలు లేకపోవడం ఎక్కడ బడితే అక్కడ కాలకృత్యాలు తీర్చుకోవడం, విపరీతమైన ప్లాస్టిక్ వాడకం, మన దేశాన్ని దుర్గంధ భూయిష్టం చేస్తున్నాయి.

అంతేకాక ప్రజలు మన అనారోగ్యానికి ఈ అపరిశుభ్రత ప్రధాన కారణమనే విషయాన్ని గ్రహించపోవడం శోచనీయం మనం కష్టపడి సంపాదించిన సొమ్ము మన అపరిశుభ్రత పరిసరాల వల్ల జబ్బుల పాలై డాక్టర్లకు సమర్పించడం ఎంతవరకు తగినదో ఆలోచించండి.

మేల్కోండి ప్రతివారు, ప్రభుత్వం ప్రారంభించిన ఈ మహా యజ్ఞంలో పాల్గొని, దేశాన్ని అద్దానికి ప్రతీకగా మార్చండి.

జై ఆంధ్రా ! జై భారత్ !!

ఇట్లు

స్వచ్ఛ భారత్ సంఘం,

తిరుపతి.

ప్రశ్నలు

1. పై కరపత్రంలో ఎవరిని సంబోధిస్తున్నారు. ()
అ) ప్రజలు ఆ) నాయకులు ఇ) జంతువులు ఈ) దేశం
2. దేశం దుర్గంధ భూయిష్టం కావడానికి కారణం ()
అ) ఆవులు ఆ) ప్లాస్టిక్ కవర్లు ఇ) కాలువలు ఈ) గుంటలు
3. పై కరపత్రాన్ని ప్రచురించిన సంఘం ()
అ) స్వచ్ఛ్ భారత్ ఆ) తిరుపతి ఇ) భారత దేశం ఈ) ఆంధ్ర
4. దేశాన్ని దేనికి ప్రతీకగా మార్చాలి. ()
అ) చక్కగా ఆ) అందం ఇ) అద్దం ఈ) సౌకర్యం

II. వ్యక్తీకరణ -సృజనాత్మక

అ) అఘు ప్రశ్నలు : (4 లేదా 5 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.)

1. 'గోరంత దీపాలు' వెలిగించిన రచయిత గురించి తెలపండి ?
2. సంధ్యా సమయంలో ఆశ్రమ వాతావరణం ఎలా ఉంటుంది.?
3. వృద్ధుని చూడగానే కుర్రవాడు ఏంచేస్తాడు?
4. ఆశ్రమంలో భోజన సమయంలో పిల్లలు ఎలా నడుచుకున్నారు?
5. ఉప్పు కారాల గురించి చెబుతూ రచయిత చెప్పిన జీవిత సత్యం గురించి తెలపండి?
6. గోరంత దీపాలు పాఠంలో సూర్యాస్తమయాన్ని రచయిత ఎలా వర్ణించాడు?
7. గోరంత దీపాలు పాఠం ఏ ప్రక్రియలో ఉంది ? దాన్ని గూర్చి తెలపండి?
8. వేప చెట్టును గూర్చి వృద్ధుడు చెప్పిన విషయాలు యేవి?
9. 'దొరైరాజ్' ఆకారాన్ని రచయిత ఎలా వర్ణించాడు?
10. కథల పుస్తకాలలోని బొమ్మలు గురించి వృద్ధుడు ఏమన్నాడు?
11. వృద్ధుడు దొరైరాజ్ ను ఎలా మాటల్లోకి దించాడు? ఏం మాట్లాడాడు?

12. అనాథ బాలల జీవితాలను గూర్చి వృద్ధుడు ఏమన్నాడు?
13. ప్రయోజకుడైన యువకుని పాత్ర ను గుర్చి తెలపండి?
14. విద్యానగరంలో ఉన్న వసతులేమిటి?
15. దొరైరాజ్ వృద్ధుని మాటలు విని అతనిని అనుసరించడానికి గల కారణాలేమిటి ?

ఆ) వ్యాస రూప ప్రశ్నలు: (10 లేదా 12 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి)

1. గోరంత దీపాలు పాఠ్యాంశం ఆధారంగా ఆశ్రమంలోని విద్యార్థులు భోజన సమయంలో ఒక పద్ధతి ప్రకారం వచ్చి భోజనాలు ముగిస్తారు.మరి మీ పాఠశాలలో మధ్యాహ్న భోజన పద్ధతి అమలుపరుస్తున్నారు గదా ! భోజన సమయంలో మీరెలా నడుచుకుంటారో రాయండి?
2. తెలుగు వారికి తెలుగంటే బోలెడంత అభిమానం మరి నీకు తెలుగు భాష పై అభిమానం ఉన్నదా ఉంటే తెలుగు భాష ను ఎలా అభిమానిస్తావు. ?
3. ఈ పాఠంలో అనాథ బాలల జీవితాలను గురించి తెలుసుకొన్నారు గదా అనాథ బాలలను ఆదుకోవల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని తెలియజేసేలా ఒక కరపత్రాన్ని తయారు చేయండి ?
4. వృద్ధునికి రైలు పెట్టెలోని కుర్రవానికి మధ్య జరిగిన సన్నివేశం సంభాషణా రూపంలో రాయండి?
5. గోరంత దీపాలు పాఠ్యాంశంలోని వృద్ధుడు అనాథ పిల్లవాని పట్ల చూపిన ఆదరాభిమానాలను విశ్లేషించండి?
6. “గోరంత దీపాలు” పాఠ్యాంశంలో వృద్ధుడు అవినీతిపై తన అభిప్రాయాన్ని తెలిపాడు గదా. నేటి సమాజంలో జరుగుతున్న అవినీతి నిర్మూలనకు నీవు చేసే ప్రయత్నాలను సొంత మాటాల్లో రాయండి?
7. ‘గోరంత దీపాలు’ పాఠ్యాంశంలో పిల్లవాని కథ విన్నావు కదా మరి అట్లాంటి పిల్లలను చూసినప్పుడు నీకేమనిపిస్తుంది. నీ మాటల్లో రాయండి?

8. వృద్ధుడు సామాజిక బాధ్యతను స్వీకరించి విద్యాలయం, వసతి గృహాలు నెలకొల్పి ఆదుకొన్నాడుగదా! మరి మీరు వృద్ధుడు చేసిన సేవా బాధ్యతలను గూర్చి తెలుసుకొన్న తర్వాత మీలో ఏ మార్పులు కలిగాయో వివరించండి?

III భాషాంశాలు: (పదజాలం, వ్యాకరణాంశాలు)

1. ఏమరుపాటుగా ఉంటే దొంగ చేతికందిన సామాను పట్టుకుపోతాడు. -గీత గీసిన పదానికి అర్థం గుర్తించండి. ()
అ) తాత్పారం ఆ) సోమరితనం ఇ) అలసత్వం ఈ) పారికతనం
2. నేను చదివిన కథ నా మనసు నందు తొలుస్తూ వుంటుంది.- గీత గీసిన పదానికి అర్థం రాయండి . ()
అ) కలవరం ఆ) ఆలోచన ఇ) ఆకళింపు ఈ) ఆవేశము
3. సూర్యాస్తమయం కాగానే చీకటి పడుతుంది. ఆ తమస్సులో వెళ్ళాలంటే బహుకష్టం -గీత గీసిన పదానికి పర్యాయ పదం ()
అ) ఎండ ఆ) పగలు ఇ) వెన్నెల ఈ) నిశ
4. భూలోకము ప్రకృతి సౌందర్యాలకు నిలయం.- గీతగీసిన పదానికి పర్యాయ పదాలు గుర్తించండి. ()
అ) జగము -అగ్ని ఆ) జగము- ప్రపంచము
ఇ) ప్రపంచము -నీరు ఈ) నీరు -అగ్ని
5. అందమైన పువ్వులు చూడగానే కోయాలనే కుతుహలం కలిగింది.- గీత గీసిన పదానికి పర్యాయ పదం గుర్తించండి. ()
అ) దుఃఖము -కోపం ఆ) కోపము- ఆనందం
ఇ) ఇష్టము-సంతోషం ఈ) సంతోషం- కోపం
6. ఆశలు లేని వారు ఎవరూ ఉండరు. -గీత గీసిన పదానికి నానార్థ పదం గుర్తించండి. ()
అ) కోరిక-దిక్కు ఆ) దిక్కు -తృప్తి ఇ) కోరిక- సంతోషం ఈ) కాంక్ష-కోరిక

7. తాతల మాటలు వేద వాక్కులు . గీత గీసిన పదానికి నానార్థ పదం గుర్తించండి.
 అ) నాన్నకు తండ్రి-మామ ఆ) బ్రహ్మ-నాన్నకు తండ్రి ()
 ఇ) బ్రహ్మ-విష్ణువు ఈ)విష్ణువు-శివుడు
8. ప్రతులను కలిగినది.దీనికి వ్యుత్పత్త్యర్థపదం అర్థం గుర్తించండి. ()
 అ) కాగితం ఆ) పలక ఇ) సంచి ఈ) పత్రిక
9. ఉపాధ్యాయులు దైవ సమానులు. గీత గీసిన పదానికి వ్యుత్పత్త్యర్థపదం తెలియజేయండి. ()
 అ) అధ్యయనం చేయించువారు ఆ) వేళకు బడికి వచ్చేవారు
 ఇ) సమయ పాలన పాటించువారు ఈ) అధ్యయనం చేయించనివారు.
10. ఇంటికి దీపము ఇల్లాలు. (గీత గీసిన పదానికి వికృతి పదం రాయండి.
 అ) దీప ఆ) ద్వీపము ఇ) దిప్ప ఈ) దివ్వె ()
11. ఉయ్యాల పీట మీద రచయిత ఊగుచున్నాడు. గీత గీసిన పదానికి ప్రకృతి పదం గుర్తించండి. ()
 అ) పీటము ఆ) పీఠము ఇ) పిట్ట ఈ) పిటము
12. పిల్లలతో ప్రతి ఒకరు మానవత్వ హృదయంతో మెలగాలి. గీత గీసిన పదానికి వికృతి పదం రాయండి. ()
 అ) ఏద ఆ) హృదయం ఇ) ఉదయం ఈ) మనసు
13. గోరంత దీపం కొండంత వెలుగు. -గీత గీసిన పదం ఏసంధికి చెందినది.()
 అ) అకార సంధి ఆ) సవర్ణదీర్ఘసంధి ఇ) ఉకార సంధి ఈ) యడాగమ సంధి
14. “కొండంత” పదాన్ని విడదీయండి. ()
 అ) కొండు+అంత ఆ) కొండ +ంత ఇ) కొండ +అంత ఈ) కొండం +త
15. అయః+మయం - పదాలను కలిపి రాయండి. ()
 అ) అయఃమయం ఆ) అయమయం ఇ) అయోఃమయం ఈ) అయోమయం

16. రోడ్డు పక్కన వేపచెట్టు ఉన్నది.- గీత గీసిన పదానికి విగ్రహవాక్యం గుర్తించండి.
 అ) వేప అనుపేరుగల చెట్టు ఆ) వేప అనేడి చెట్టు ()
 ఇ) వేప యొక్క చెట్టు ఈ) వేప వంటి చెట్టు
17. దృష్టము కానిది. -సమాస పదాన్ని గుర్తించండి. ()
 అ)దృష్టము ఆ) అదృష్టము ఇ) దురదృష్టము ఈ) నిర్దృష్టము
18. నాలుగు భారలు -సమాస నామాన్ని గుర్తించండి. ()
 అ) ద్వంద్వ సమాసం ఆ) షష్ఠీతత్పరుష
 ఇ) ద్విగు సమాసం ఈ) రూపక సమాసం
19. ఆప్యాయం ఏ గణము. ()
 అ) 'న' గణం ఆ) 'స' గణం ఇ) 'త' గణం ఈ) 'మ' గణం
20. నల, నగ, సల, భ, ర, త - అనేవి ఏ గణాలు. ()
 అ) సూర్య గణాలు ఆ) ఇంద్ర గణాలు ఇ) ప్రథమ గణాలు ఈ) చంద్రగణాలు
21. అతని కంటి నుండి పడే కన్నీళ్ళు ముత్యాల్లా ఉన్నాయి ఈ వాక్యం అలంకారం గుర్తించండి. ()
 అ) రూపకం ఆ) శ్లేష ఇ) ఉపమాలంకారం ఈ) యమకం
22. చెట్టుమీద ఉన్న పిట్ట గుట్టు చప్పుడు కాకుండా రెట్టవేసింది. ఇందులో ఉన్న అలంకారం గుర్తించండి. ()
 అ) లాటాను ప్రాసాలంకారం ఆ) అర్ధాంతరన్యాసాలంకారం
 ఇ) ఉపమాలంకారం ఈ) వృత్యానుప్రాసాలంకారం
23. ఒక మహాసంస్థ ఎన్నో కొడిగట్టిన దీపములకు ఆశ్రయము యిచ్చినది. (ఈ వాక్యము ఆధునిక వచనం ఏదో గుర్తించండి) ()
 అ) ఒక మహాసంస్థ ఎన్నో కొడిగట్టిన దీపాలకు ఆశ్రయం ఇచ్చింది.
 ఆ) ఒక మహా సంస్థ ఎన్నో కొడిగట్టిన దీపాలకు ఆశ్రయమును యిచ్చింది.
 ఇ) ఒక మహా సంస్థ ఎన్నో కొడిగట్టిన దీపములకు ఆశ్రయమిస్తోంది.
 ఈ) ఒక మహాసంస్థ ఎన్నో కొడిగట్టిన దీపాలకు ఆశ్రయమిస్తూంది.

24. గత పదేళ్ళుగా ఆస్పాయ తానురాగాలను చేతల్లో చూపుతోంది. (ఈ వాక్యానికి ఆధునిక వచనం గుర్తించండి) ()
- అ) గత పదేళ్ళుగా ఆస్పాయత అనురాగాలు చేతల్లో చూపుతోంది.
 ఆ) గత పదేళ్ళుగా ఆస్పాయత అనురాగాలు చేతుల్లో చూపిస్తుంది.
 ఇ) గత పదేళ్ళుగా ఆస్పాయతనురాగాలు తన చేతులతో చూపును.
 ఈ) గత పదేళ్ళుగా ఆస్పాయతానురాగాలు చేతుల్లో చూపుతుంది.
25. వార్తా పత్రికలలో చదివిన కథలు బాగున్నాయి. (వ్యతిరేకార్థక వ్యాకమును గుర్తించండి.) ()
- అ) వార్తా పత్రికలలో చదివిన కథలు బాగలేదు.
 ఆ) వార్తా పత్రికలలో చదివిన కథలు బాగుగా లేదు.
 ఇ) వార్తా పత్రికలలో చదివిన కథలు బాగా లేవు
 ఈ) వార్తా పత్రికలలో చదివిన కథలు చాలా బాగున్నాయి.
26. వీధి బాలలను కన్నబిడ్డలకంటే ఎక్కువగా చూశారు. (వ్యతిరేకార్థక వ్యాకము గుర్తించండి) ()
- అ) వీధి బాలలను కన్నబిడ్డల కంటే ఎక్కువుగా చూడలేదు.
 ఆ) వీధి బాలలను కన్నబిడ్డల కంటే ఎక్కువుగా చూడరు.
 ఇ) వీధి బాలలను కన్నబిడ్డలకంటే ఎక్కువుగా చూడబోరు
 ఈ) వీధి బాలలను కన్న బిడ్డలకంటే ఎక్కువుగా చూస్తారు.
27. “నేను వృద్ధుని వద్దకు వెళ్ళాను” అని పిల్లవాడు అన్నాడు. -ఈ వాక్యమునకు పరోక్షవాక్యమును గుర్తించుము ()
- అ) తాను వృద్ధుని వద్దకు వెళ్ళానని పిల్లవాడన్నాడు.
 ఆ) తాను వృద్ధుని వద్దకు వెళ్ళినా అని పిల్లవాడన్నాడు
 ఇ) తను వృద్ధుని వద్దకు వెళ్ళా అని పిల్లవాడన్నాడు.
 ఈ) నేను వృద్ధుని వద్దకు వెళ్ళాను అని పిల్లవాడన్నాడు.

28. తన వద్ద ఉన్న కుర్రాడు బాగాచదివి ఉన్నత స్థితిలో ఉన్నాడని వృద్ధుడన్నాడు
(ఈ వాక్యములో ప్రత్యక్షవాక్యమును గుర్తించము) ()
- అ) తన వద్ద ఉన్న కుర్రాడు బాగా చదివి ఉన్న స్థితిలో ఉన్నాడు అని వృద్ధుడు
అన్నాడు.
- ఆ) “నా దగ్గరచదివిన కుర్రాడు ఉన్నత స్థితిలో ఉన్నాడు” అని వృద్ధుడు అన్నాడు.
- ఇ) “నా దగ్గర ఉన్న కుర్రాడు బాగా చదివి ఉన్నత స్థితిలో ఉన్నాడని” వృద్ధుడు
అన్నాడు.
- ఈ) నా దగ్గర చదివిన కుర్రాడు ఉన్నత స్థితిలో ఉన్నాడని వృద్ధుడు అన్నాడు.
29. పెద్దాయన రైలుపెట్టెలోని కుర్రాడిని తీసుకొచ్చారు. కర్మణీ వాక్యమును
గుర్తించండి. ()
- అ) రైలుపెట్టెలోనే కుర్రాడు పెద్దాయనచే తీసుకురాబడ్డాడు.
- ఆ) రైలుపెట్టెలోని కుర్రాడిని పెద్దాయన తీసుకువచ్చాడు.
- ఇ) రైలు పెట్టెలోని కుర్రాడిని పెద్దాయన తీసుకొని వచ్చారు.
- ఈ) రైలు పెట్టెలోని కుర్రాడిని పెద్దాయన తీసుకురాలేదు.
30. విద్యార్థుల భావనలు పెద్దాయనకు తెలియబడ్డాయి. (కర్తరీ వాక్యమును
గుర్తించండి.) ()
- అ) పెద్దాయనకు విద్యార్థుల భావనలు తెలిశాయి.
- ఆ) పెద్దాయనకు విద్యార్థుల భావనలు తెలియబడ్డాయి.
- ఇ) పెద్దాయనకు విద్యార్థుల భావనలు తెలిసింది.
- ఈ) పెద్దాయన విద్యార్థుల భావనలు తెలియలేదు.
31. ఇది తెలుగు పత్రిక అవునో ? కాదో ? (ఇది ఏరకమైన వాక్యమో గుర్తించండి)
- అ) ప్రశ్నార్థకం ఆ) సందేహార్థకం ఇ) నిషేధార్థకం ఈ) విధ్యర్థకం ()

III భాషాంశాలు -జవాబులు:

1. అ

11. ఆ

2. అ

3. ఈ

4. ఆ

5. ఇ

6. అ

7. ఆ

8. ఈ

9. అ

10. ఈ

21. ఇ

12. అ

13. ఇ

14. ఇ

15. ఈ

16. అ

17. ఆ

18. ఇ

19. ఈ

20. ఆ

31. ఆ

22. ఈ

23. అ

24. అ

25. ఇ

26. అ

27. అ

28. ఇ

29. అ

30. అ

32. అ

33. ఆ

34. అ

35. ఆ

36. అ

37. అ

38. ఆ

39. ఆ

40. అ

11 బిక్ష

I. అనగాహన ప్రతిస్పందన :

అ) క్రింది పద్యాలకు ప్రతి పదార్థం రాయండి

1. వేద పురాణశాస్త్ర పదవీ నదవీయసియైన పెద్దము
తైదువ కాశికానగర హాటకపీఠ శిఖాధిరూఢ య
య్యాదిమ శక్తి, సంయమివరా ! యిటు రమ్మనిపిల్చె హస్తసం
జ్ఞాదరలీల రత్నఖచితాభరణంబులు ఘల్లు ఘల్లునన్
2. ఆకంఠంబుగ నిప్పు మాధుకర భిక్షాన్నంబు భక్షింపఁగా
లేకున్నం గడు నంగలారెదవు మేలే? లెస్స! శాంతుండవే!
నీ కంటెన్ మతిహీనులే కటకటా! నీవార ముష్టింపచుల్
శాకాహారులుఁ గందభోజులు, శిలోంఛప్రక్రముల్ తాపసుల్!

ఆ) క్రింది పద్యాలను సాదభంగం లేకుండా పూరించి భానం రాయండి.

1. అనవుడు నల్లనవ్వియభీప్సి తాన్నముల్
2. వేద పురాణ శాస్త్ర పదవీఘల్లు ఘల్లునన్

ఇ) క్రింది అసరిచిత పద్యాన్ని చదివి, ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి

అనువుగాని చోట నధికుల మనరాదు.

కొంచమైన నదియు గొడువ గాదు

కొండ యద్ద మందు కొంచెమై యుండదా

విశ్వదాభి రామ! విసుర వేమ!

ప్రశ్నలు 1. అధికులము అని ఎక్కడ చెప్పకూడదు ?

2. అద్దములో చిన్నదిగా కనిపించేది ఏది ?

3. పై పద్యములోని మకుటమేది ?

4. పై పద్యం రాసిన కవి ఎవరు?

ఈ) క్రింది కరపత్రాన్ని చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి
రండి ఆదుకొందాం

ప్రియమైన దాతలారా !

పెద్దమనుసుతో పేదవారిని ఆదుకోండి. తిండిలేని అభాగ్యులెందరో ఉన్నారు. నిలువ నీడలేని కడు పేదలెందరో ఉన్నారు. లేత చేతులతో కూలిపని చేసే బాల కార్మికులున్నారు. రోగాలతో పోరాడలేక బిక్కముఖాలు వేసుకుంటున్న దౌర్భాగ్యులెందరో ! ఆ అనాథలు, అభాగ్యులు మన సోదరులనే భావిద్దాం. వాళ్ళు మనవాళ్ళే మన సంపదలో కొద్దిగా దానం చేద్దాం. ఆదుకొందాం. ఉదారతను చాటుకొందాం. గొప్ప మనసుతో ఆలోచించండి! ఆదుకోండి! రండి చేయి చేయి కలుపుదాం! పేదరికాన్ని తరిమికొడదాం!!

ఇట్లు

పేదరిక నిర్మూలనా సమితి,

తిరుపతి.

- ప్రశ్నలు :**
1. ఈ కర పత్రాన్ని రూపొందించినది ఎవరు ?
 2. ఎవరిని మనం సోదరులుగా భావించాలి ?
 3. పై కర పత్రం ఎవరి సుద్దేశించినది?
 - 4.ఎవరి పై పెద్ద మనసు చూపాలి?

ఉ) క్రింది అపరిచిత గద్యం చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

పాఠశాల విద్యార్థులను సమాజంలో బాధ్యత గల పౌరులుగా తీర్చి దిద్దేందుకు 'స్టూడెంట్ ఫోలీసు కేడర్ (ఎస్.పీ.సీ) పురుడు పోసుకుంది. 16.02.2018న చిత్తూరు జిల్లా తవణం పల్లె మండలం అరగొండ బాలుర ఉన్నత పాఠశాలలో జిల్లా ఎస్.పి. రాజశేఖర్ బాబు దీనిని ప్రారంభించారు. చిన్నతనం నుంచే విద్యార్థులలో క్రమ శిక్షణ, సేవా దృక్పథం నింపి, విలువలను పెంచే లక్ష్యముతో ఈ ఎస్.పీ.సీ ప్రారంభించడం జరిగింది. మన దేశ ప్రధాని నరేంద్రమోది సలహా మేరకు దేశవ్యాప్తంగా ఈ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించారు. తెలుగు రాష్ట్రాలలోనే తొలిసారిగా అరగొండలో మొదలు పెట్టారు.

- ప్రశ్నలు :**
1. ఎస్పీసీ స్థాపన ఉద్దేశ మేమి ?
 2. తెలుగు రాష్ట్రాలలో ఎస్పీసీ ఎప్పుడు ? ఎక్కడ ప్రారంభమైంది?
 3. యస్ పీసీ వల్ల ప్రయోజన మేమి ?
 4. పై గద్యము నందు ఒక సవర్ణదీర్ఘ సంధి పదాన్ని గుర్తించండి?

జ్ఞ) క్రింది అవరిచిత కవిత చదివి యిచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

ఆడ కూతురు

కన్నీరు పెడుతున్న వేళ

సమాజం

నంగి నంగి ఏడుపులతో నటిస్తున్న వేళ

ధర్మం

దుఃఖితమతియై రోదిస్తున్న వేళ

న్యాయం

తన ఉనికెక్కడని శోధిస్తున్న వేళ

జీవితమొక రాగం తప్పిన పాటయ్యింది.

- ప్రశ్నలు :**
1. నంగి నంగి ఏడుపులతో నటిస్తున్నది ఏది ?
 2. తన ఉనికిని కోల్పోయినది ఏదని కవి తెలిపాడు?
 3. జీవితం ఎలాంటి పాట అయ్యిందని కవి భావించాడు?
 4. మహిళలు కన్నీరు పెట్టే సందర్భాలలో సమాజం ఎలా నటిస్తుంది. ?

II. వ్యక్తికరణ -సృజనాత్మకత

అ) లఘు ప్రశ్నలు:(4 లేదా 5 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి)

1. భిక్ష పాఠ్యభాగమును ఎవరు రచించారు? ఆయన గురించి రాయండి?
2. 'భిక్ష' అనేది ఒకప్పుడు పరమ పవిత్రం కార్యము.అలాంటి పాఠమునకు నేపథ్యం రాయండి?
3. అతిథి దేవోభవ అని పెద్దలు ఎందుకు చెప్పారు ?

4. ప్రాచీన కాలంలో వున్న 'భిక్ష' పదానికి, ఆధునిక కాలంలోని 'భిక్ష' పదానికి తేడాలు రాయండి?
5. కాశీనగరంలో స్త్రీలు తమ ఇళ్ళను ఎలా అలంకరించారు. ?
6. మామూలు రోజులలో గృహాలంకరణకు, పండుగ రోజులలో గృహాలంకరణకు తేడాలేవి?
7. వ్యాసుడు“ ఈ రోజు అన్నం దొరకకపోతే రేపు దొరకదా” అని తన ఆశ్రమానికి వెళ్ళిపోయాడు. దీని వలన వ్యాసుని స్వభావం ఎలాంటిదని నీవు భావిస్తున్నావు?
8. కోసం ఎప్పటికీ పనికి రాదు. దీనిపై నీ అభిప్రాయం ఏమిటి ?
9. 'ఉన్న ఊరు కన్న తల్లితో సమానం" ఈ వాక్యమును సమర్థించండి?
10. “బ్రతకడం కోసం తినాలి. తినడం కోసం బ్రతకకూడదు”. ఈ వాక్యమును వివరించండి?
11. వ్యాసుడు శిష్యులతో కలిసి భుజించాలి అనే వ్రతం ఉంది కదా ! నేటి గురు శిష్యుల సంబంధాన్ని వర్ణించండి?
12. వ్యాసుడు కాశీ నగరానికి బిక్షకు వెళ్ళినప్పుడు అక్కడి గృహిణులు ఎలా స్పందించారు?
13. వ్యాసుని యొక్క గొప్పతనం ఏమిటి ?
14. “మాధుకర భిక్ష” ఈ పదాన్ని వివరించండి?
15. రత్నఖచితాభరణంబులు ఘల్లు ఘల్లునన్-ఈ పద్యపాదానికి సందర్భాన్ని వివరించండి?

ఆ) వ్యాస రూప ప్రశ్నలు: (10 లేదా 12 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి)

1. “కోపం మనిషి విచక్షణను నశింప జేస్తుంది. ” ఈ అంశం మీద మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?
2. “కోపమునను ఘనత కొంచెమై పోవును” -ఈ సామెతను మీ పాఠ్యభాగం ఆధారంగా విశ్లేషించండి?
3. అన్నపూర్ణాదేవి వ్యాసుడిని ఏమని మందలించింది?
4. ‘భిక్ష’ అనే మాటలో కేవలం ‘అడుక్కు తినడం’ అనే అల్పార్థానికి పరిమితమైనది? భిక్ష అనేది పరమ పవిత్రమైన వ్రతం అని ఎలా సమర్థించగలవు?
5. “కోపమడచెనేని కోరిక లీడేరు” అనే అంశంమీద నీ మిత్రునకు లేఖ రాయండి?
6. మీ ఇంటికి అతిథులు వస్తే ఎలా ఆదరించి వారికి సత్కారాలు చేస్తావు. ?
7. ‘ఆకలిగా ఉన్న వ్యక్తికి కోపం ఎక్కువ” అనే అంశాన్ని మీ పాఠ్యభాగం ఆధారంగా వివరించండి?
8. “అన్ని దానాల్లో కెల్లా అన్న దానం మిన్న”. అలాంటి అన్నదానాన్ని ఎలా చేయాలి?

III. భాషాంశాలు :

1. కడారులకు ఆమ్రేడితము పరమగునపుడు ద్వీరుక్తకారం వస్తుంది. ఈ నియమాన్ని సమర్థించే పదం ()
అ) కుట్టుసురు ఆ) తుట్టతుద ఇ) నిట్టూర్పు ఈ) అయ్యాయ్యో
2. ఉత్తునకు అచ్చు పరమగునపుడు సంధి నిత్యం అనే నియమమునకు సరిపోవు ఉదాహరణ గుర్తించండి ()
అ) రేపాడి ఆ) కోపావేశము ఇ) సచ్చాత్రులు ఈ) నట్టనడిమి
3. కుఱు చిఱు కడు నడు నిడు అనే పదాలు పూర్వపదమునందు గల సంధి పేరు గుర్తించండి ()
అ) ఆమ్రేడిత సంధి ఆ) ఉకార సంధి ఇ) ద్వీరుక్తకార సంధి ఈ) ప్రాతాది సంధి

4. క్రింది పదములలో ఆగమ సంధికి చెందిన పదాన్ని గుర్తించండి. ()
 అ) పేదరాలు ఆ) దేశైస్వత్యం ఇ) పాపాత్ములు ఈ) తన్నగరము
5. ఉభయ పద ప్రధానము కాని సమాసమును గుర్తించండి. ()
 అ) తత్పురుషం ఆ) కర్మధారయం ఇ) ద్విగువు ఈ) బహువ్రీహి
6. ఈ సమాసం నందు ఉభయ పదాలు ప్రధానంగా ఉంటాయి. ()
 అ) తత్పురుష ఆ) బహువ్రీహి ఇ) ద్వంద్వం ఈ) ద్విగువు
7. పాపాత్ములు ప్రాయశ్చితం కోసం దేవాలయాలు సందర్శిస్తారు. ఇందు బహువ్రీహి సమాసం పదం గుర్తించండి. ()
 అ)పాపాత్ములు ఆ) ప్రాయశ్చిత్తం ఇ) దేవాలయాలు ఈ) సమాస పదం
8. క్రింది పదాలలో ప్రథమా తత్పురుష సమాస పదాన్ని గుర్తించండి. ()
 అ) నడివీధి ఆ) దేవాలయం ఇ) కాశీపట్టణం ఈ) మచ్చెకంటి
9. 'చంద్రబింబము వంటి ముఖము కలది' అనే విగ్రహవాక్యముగల సమాసపదం గుర్తించండి. ()
 అ) ఇందు బింబాస్య ఆ) ఇనబింబాస్య ఇ) గజాస్య ఈ) పంకజముఖి
10. క్రింది వానిలో ఆదేశ సంధికి సంబంధించిన పదాన్ని గుర్తించండి. ()
 అ) వాఙ్మయము ఆ) పితృనానతి ఇ) తనదురూపు ఈ) సాహసికురాలు
11. కంద పద్యము లో జగణము ఏ గణములో ఉండరాదు. ()
 అ) రెండవ గణం ఆ) చివరి గణం ఇ) బేసి గణం ఈ) సరిగుణం
12. క్రింది వానిలో చివరిగణం "వ" గణం గా గల పద్యం గుర్తించండి. ()
 అ) మత్తేభం ఆ) చంపక మాల ఇ) శార్దూలం ఈ) సీసం
13. పాదం చివర ఏకాక్షర గణం కలిగిన పద్యాన్ని గుర్తించండి ()
 అ) కందం ఆ) ఉత్పల మాల ఇ) శార్దూలం ఈ) ఆటవెలది

14. కంద పద్యంలో 2,4 పాదాల చివర తప్పని సరిగ ఉండవలసిన గణాలు()
 అ) భ, జ ఆ) స,గగ, ఇ) జ, నల ఈ) నల, భ
15. క్రింది వానిలో 3వగణం 'ర' గణంగా ఉన్న పద్యం గుర్తించండి. ()
 అ) ఉత్పల మాల ఆ) చంపక మాల ఇ) శార్దూలం, ఈ) మత్తేభం
16. క్రింది వానిలో బింబ ప్రతిబింబ భావాలున్న అలంకార మేది? ()
 అ) అర్థాంతరన్యాసము ఆ) ఉపమాలంకారము
 ఇ) దృష్టాంతం ఈ) ఉత్ప్రేక్షాలంకారం
17. "వేద శాస్త్ర విషయాగ్రాహి, కాశీనగర స్వర్ణ పీఠాన్ని అధిరోహించిన పెద్ద ముత్తైదువ చేతికున్న పెద్ద రత్న కంకణాలు ఘల్లు ఘల్లుమని శబ్దం చేస్తుండగా వ్యాసుని పిలిచింది" ఇది ఏ అలంకారమునకు చెందినదో గుర్తించండి. ()
 అ) అతిశయోక్తి ఆ) స్వభావోక్తి ఇ) ఉపమ ఈ) దృష్టాంతము
18. సామాన్య, విశేష విషయములను ఒకదానితో ఒకటి సమర్థించడం ఏ అలంకారముతో సాధ్యమౌతుంది. ()
 అ) దృష్టాంతం ఆ) అర్థాంతరన్యాసము ఇ) స్వభావోక్తి ఈ) అతిశయోక్తి
19. గొడుగు పాగల గిలకలు గులకరించ -ఈ పాదము నందు ఉన్న అలంకారము గుర్తించండి. ()
 అ) చేకాసు ప్రాసము ఆ) లాటాసు ప్రాసము
 ఇ) వృత్త్యను ప్రాసము ఈ) యమకము
20. క్రింది వానిలో అంత్యాను ప్రాసాలంకారమునకు సరిపోలునది. ()
 అ) పెద్ద ముత్తైదువ వోలె కాశీవిశాలక్షి కన్నట్టినది.
 ఆ) రుద్రమ్మ చండీశ్వరీ దేవి శాత్రువుల రక్తము త్రాగెను
 ఇ) శ్రీరామ ! రఘురామ ! దశరథ రామ ! సకలగుణాభిరామ !
 ఈ) అడుగులు తడబడ బుడుతడు నడిచెను.

21. బీతెండలో తిరిగితే వడదెబ్బ తగులుతుంది. (గీత గీసిన పదానికి అర్థమును గుర్తించండి) ()
 అ) మంచు ఆ) చలిగాలి ఇ) వర్షము ఈ) మంచుటెండ
22. ఆ మహిళ తన కరములు నిండా సూడిగములు వేసుకొన్నది. (గీత గీసిన పదానికి అర్థమును గుర్తించండి) ()
 అ) గాజులు ఆ) చేతులు ఇ) ఉంగరం ఈ)పువ్వులు
23. సంస్కృత భారతాన్ని పారాశర్యుడు రచించాడు. (గీత గీసిన పదానికి అర్థం ఏమిటి) ()
 అ) నన్నయ ఆ) తిక్కన ఇ) ఎర్రన ఈ) వేదవ్యాసుడు
24. ఎండ వానల నుండి గృహము మనకు రక్షణ ఇస్తుంది (గీత గీసిన పదానికి నానార్థాలు గుర్తించండి) ()
 అ) ఇల్లు, నీడ ఆ) ఇల్లు, భార్య ఇ) ఇల్లు, వీధి ఈ) గ్రామము, పట్టణము
25. చెట్టు కొమ్ముకొనలో కోతి, సూర్య కిరణముల మంటను భరించలేక పోతున్నది (గీత గీసిన పదాలకు సరియైన నానార్థ పదమును గుర్తించండి) ()
 అ) శిఖ ఆ) కొండ ఇ) ఎండ ఈ) వేడి
26. స్నేహితుల మధ్య ఎడమ పెరిగి, వారు కప్పుకొన్న వస్త్రాన్ని లాక్కున్నారు. గీత గీసిన పదాలకు నానార్థ పదమేది ? ()
 అ) తగవు ఆ) కొండ ఇ) అంతరం ఈ) మనస్సు
27. శివుని కంఠము నందు గరళము నిలిచినది. -గీత గీసిన పదానికి పర్యాయ పదాలను గుర్తించండి. ()
 అ) నాలుక, నాసిక ఆ) కుత్తుక, గళము
 ఇ) నఖము, ముఖము ఈ) బహువు, హస్తము

28. ధనము లేకుండెదరు మూడు తరములందు -ఈ వాక్యానికి తగిన ఆధునిక వచనరూపం ఏది? ()
- అ) మూడు తరాలు వరకు ధనం వస్తుంది.
 ఆ) మూడు తరాల వరకు ధనము లేకుండా ఉంటారు.
 ఇ) మూడు తరాల వరకు ధనం లేకుండా ఉంటారు.
 ఈ) మూడు తరాల వరకు ధనం ఉండదు.
29. ఏనే పాపాత్ముని ముఖంబు వీక్షించితిన్- ఈ వాక్యమునకు తగిన ఆధునిక వచన రూపమేది. ()
- అ)నేను ఆ పాపాత్ముని ముఖం చూచానో
 ఆ) నేను ఏ పాపాత్ముని ముఖం చూడలేదు.
 ఇ) నేను ఏ పాపాత్ముని ముఖము చూచానో
 ఈ) నేను ఏ పాపాత్ముని ముఖం చూడాలో
30. ద్వాకవాటంబు(దెఱవదు వనిత యొకతె- ఈ వాక్యమునకు ఆధునిక వచన రూపం ఏది? ()
- అ) ఒక స్త్రీ తలుపులను తెరవలేదు. ఆ) ఒక స్త్రీ తలుపు తెరవలేదు
 ఇ) ఒక స్త్రీ తలుపులను మూయలేదు ఈ) ఒక స్త్రీ తలుపులు మూయ లేదు.
31. పసిడి పాపల నవ్వుల కనకవర్షం జల్లులు స్వర్ణకాంతులు వెదజల్లుతాయి. (గీత గీసిన పదాలకు సమానార్థక పదాన్ని గుర్తించండి) ()
- అ) వెండి ఆ) బంగారం ఇ) ఇసుము ఈ) ఇత్తడి
32. కాశీ పట్టణాధిపతి ముక్కుంటి. (గీత గీసిన పదానికి వ్యుత్పత్త్యర్థమును గుర్తించండి)
- అ) ఐశ్వర్యములను ఇచ్చువాడు ఆ) మూడు కన్నులు కలవాడు ()
 ఇ) శుభాలను ఇచ్చువాడు ఈ) నల్లని కంఠం కలవాడు

33. వ్యాసునికి అంగనలు భిక్ష పెట్టలేదు. (గీత గీసిన పదానికి వ్యుత్పత్త్యర్థమును గుర్తించండి) ()
- అ) అంగుళం పొడవు గలది ఆ) అంగదేశంలో పుట్టినది.
 ఇ) శ్రేష్ఠమైన అంగములు కలది ఈ) విచిత్రమైన అంగాలు కలది
34. భవుని యొక్క ఇల్లాలు అని వ్యుత్పత్త్యర్థము గల పదమును గుర్తించండి ()
- అ) రుద్రాణి ఆ) చండీశ్వరి ఇ) భవాని ఈ) శివాని
35. వేదవ్యాసుడు శిష్యులను గూర్చుకొని వచ్చాడు. (గీత గీసిన పదానికి వికృతి పదం గుర్తించండి.) ()
- అ) చెట్టులు ఆ) చట్టులు ఇ) చేష్టలు ఈ) శిశువులు
36. ఇప్పీటి మీద నాగ్రహము దగునె ?- ఇది ఏ రకమైన వాక్యం ()
- అ) నిషేధార్థకం ఆ) విధ్యర్థకం ఇ) ప్రశ్నార్థకం ఈ) సామర్థ్యార్థకం
37. ఒక ఇల్లాలు వండుతున్నాం అంటున్నది-ఇది ఏ కాలాన్ని తెలియజేస్తున్నది. ()
- అ) భూత కాలం ఆ) భవిష్యత్కాలం ఇ) వర్తమాన కాలం ఈ) తద్గర్భకాలం
38. “నాతో పాటు శిష్యులున్నారు” అని వేదవ్యాసుడు అన్నాడు- పరోక్ష వాక్యమును గుర్తించండి. ()
- అ) నాతో పాటు శిష్యులున్నారని వేద వ్యాసుడు అన్నాడు
 ఆ) తనతో పాటు శిష్యులున్నారని వేద వ్యాసుడు అన్నాడు
 ఇ) తనతో పాటు శిష్యులున్నారు అని వేద వ్యాసుడు అన్నాడు
 ఈ) తనతోనే శిష్యులున్నారని వేద వ్యాసుడు అన్నాడు.

39. తన శిష్యుగణాన్ని తీసుకొని వెంటనే రమ్మన్నది అన్నపూర్ణదేవి- ఈ వాక్యానికి ప్రత్యక్ష కథనాన్ని గుర్తించండి. ()
- అ) “నా శిష్యు గణాన్ని తీసుకొని వెంటనే రా !” అన్నది అన్నపూర్ణదేవి
 ఆ) “నీ శిష్యు గణాన్ని తీసుకొని వెంటనే రా !” అన్నది అన్నపూర్ణదేవి
 ఇ) “నా శిష్యు గణాన్ని తీసుకొని వెంటనే రమ్మన్నది !” అన్నది అన్నపూర్ణదేవి
 ఈ) “మన శిష్యు గణాన్ని తీసుకొని వెంటనే రా !” అన్నది అన్నపూర్ణదేవి
40. వ్యాసుని చేత బిక్ష తీసుకోబడినది -ఈ వాక్యాన్ని కర్తరీ వాక్యంగా మార్చండి.
- అ) వ్యాసుడు బిక్షను తీసుకొన్నాడు ఆ) బిక్ష వ్యాసుడు తీసుకున్నాడు()
 ఇ) వ్యాసుడు బిక్షతో తీసుకొన్నాడు ఈ) వ్యాసుడు బిక్షను తీసుకోలేదు.

III. భాషాంశాలు - జవాబులు

1. ఆ	21. ఇ
2. ఆ	22. ఆ
3. ఇ	23. ఈ
4. ఆ	24. ఆ
5. ఈ	25. ఆ
6. ఇ	26. ఇ
7. ఆ	27. ఆ
8. ఆ	28. ఇ
9. ఆ	29. ఇ
10. ఆ	30. ఆ
11. ఇ	31. ఆ
12. ఆ	32. ఆ
13. ఇ	33. ఇ
14. ఆ	34. ఇ
15. ఈ	35. ఆ
16. ఇ	36. ఇ
17. ఆ	37. ఇ
18. ఆ	38. ఆ
19. ఇ	39. ఆ
20. ఇ	40. ఆ

12. చిత్ర గ్రీవం

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన

అ) క్రింది పరిచిత గద్యం చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి

పక్షి ప్రపంచములో రెండు దృశ్యాలు అతి మనోహరమైనవి. గుడ్డు బద్దలు గొట్టి తల్లి పక్షి, పిల్లపక్షిని ఈ ప్రపంచపు వెలుగులోకి తీసుకు రావడం అందులో మొదటిది అలా వచ్చిన పిల్ల పక్షి నోటికి ఆహారం అందిస్తూ తల్లి పక్షి పెంపకం కొనసాగించడం రెండోది. చిత్ర గ్రీవం పెంపకం ఎంతో అసురాగంతో సాగింది. మనం చిన్న పిల్లల్ని ఎత్తుకొని లాలిస్తే ఆ పిల్లలకు ఎలాంటి హాయి సౌఖ్యమూ లభిస్తాయో చిత్రగ్రీవానికి తన తండ్రిపక్షి, తల్లిపక్షుల నుంచి అలాంటి వెచ్చదనం లభించింది.

ప్రశ్నలు : 1. పక్షి ప్రపంచములో మనోహరమైన దృశ్యాలు ఏవి ?

2. చిత్ర గ్రీవం పెంపకం ఎలా సాగింది?

3. పై పేరాలోని బహువ్రీహి సమాస పదాన్ని గుర్తించండి?

4. పై పేరాకు మంచి శీర్షికను నిర్ణయించండి ?

ఆ) క్రింది అపరిచిత గద్యం చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి

గండ్రగొడ్డలి భుజాన పెట్టుకుని అడవిలో నడచివచ్చే జమునను చూస్తే కలప మాఫియాలకు హడల్ వారికి ఆమె 'అడ పరశురాముడు'. తానొక అడవిని కాచే వనదుర్గ. కలప అక్రమ రవాణాదారుల పాలిట అపరదుర్గ గడిచిన 20 ఏళ్ళగా జమున కలప మాఫియాతో పోరాడుతోంది. ఇంతకీ ఎవరీ జమున? జమున తుడు కులంలో పుట్టిన ఒక సామాన్య గిరిజన యువతి. జార్ఖండ్ లోని పూర్వీసింగ్ భూమ్ జిల్లాలో ఉన్న ముతుర్ఖ ఆమె స్వగ్రామం. ప్రభుత్వ, నక్సలైట్లు పట్టుకోసం పోరాడుతున్న ప్రాంతం అది. జమునకు చిన్నతనం నుంచి మొక్కలంటే ప్రాణం. చిన్న పిల్లగా ఉన్నప్పటి నుండే తండ్రి తన చిట్టి చేతులతో కొన్ని వందల మొక్కలు నాటించాడు.

- ప్రశ్నలు :**
1. ఆడ పరశురామునిగా ఎవరిని పోల్చారు?
 2. జమున ఏ రాష్ట్రమునకు చెందిన యువతి ?
 3. పై గద్యము ద్వారా నీవు ఏమి గ్రహించావు ?
 4. పై గద్యమునకు మంచి శీర్షికను నిర్ణయించండి ?

ఇ) క్రింది సంభాషణను చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి

సంభాషణ:

పావురము : అసలు అడవులు నాశనం చేయడం వల్లనే వర్షాలు కురవడం లేదు. పంటలు పండడం లేదు. ఎటు చూసినా కరువు. తిండికి, నీటికి అన్నింటికీ కరువే.

చిలుక : ఎక్కడ చూసినా కరువే కాదు కాలుష్యం - కాలుష్యం

పావురం: జనం పెరగడం వల్లనే ఈ కాలుష్యం, కరువు అన్నీ వస్తున్నాయి.

వీటి వల్లనే రోగాలు ఎక్కువు అయ్యాయి.

నక్క : మనకు చేసిన ద్రోహానికి శిక్ష అనుభవిస్తున్నారు.

మనిషి : అలా అనకూడదు మంచిదికాదు ప్రకృతిని, అడవులను సంరక్షించుకోవాలి. అది అందరి బాధ్యత

- ప్రశ్నలు :**
1. వర్షాలు కరువక పోవడానికి కారణమేమని నీవనుకొను చున్నావు ?
 2. కరువు నుండి బయట పడాలంటే ఏం చెయ్యాలి ?
 3. నీవు పావురము అభిప్రాయంతో ఏకీభవిస్తున్నావా ?
 4. సంభాషణల ఆధారంగా ఒక శీర్షికను నిర్ణయించండి ?

ఈ) క్రింది అపరిచిత వద్యాన్ని చదివి, ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి

ఎప్పుడు తప్పులు వెదకెడు

నప్పురముని గొల్వ గూడదది యెట్లన్నన్

సప్పంబు పడగ నీడను

కప్ప వసించిన విధంబు గదరా సుమతీ!

- ప్రశ్నలు :**
1. ఎవరిని కొలువ కూడదు?
 2. ఈ పద్యమును రాసిన వారెవరు ?
 3. ఈ పద్యములోని నీతి ఏమిటి?
 4. పై పద్యమాధారంగా ఒక ప్రశ్న తయారు చేయండి?

ఉ) క్రింది గద్యం చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

చిత్రగ్రీవం పుట్టడం కూడా సరిగ్గా నేను పైన వివరించినట్టుగానే జరిగింది. గుడ్లను పొదగటం మొదలెట్టిన ఇరవయ్యో రోజున తల్లి పక్షి గుడ్లు మీద కుర్చోవడం మానేసి పక్క ప్రక్కన తారాడటం గమనించాను. తండ్రి పక్షి మేడమీద పిట్ట గోడ నుంచి దిగివచ్చి గుడ్లను పొదగడానికి ప్రయత్నించిన ప్రతిసారీ తల్లిపక్షి ఆ తండ్రిపక్షిని ముక్కుతో పొడిచి దూరంగా తరిమేసేది. “నన్నెందుకిలా తరిమేస్తున్నావ్”? అన్నట్టుగా ఆ తండ్రిపక్షి కువకువలాడేది. “వెళ్ళవయ్యా! వెళ్ళు. ఎంతో ముఖ్యమైన పనిలో ఉన్నాను. ఇబ్బంది పెట్టకుండా పక్కకు వెళ్ళు” అన్నట్టుగా తల్లిపక్షి తండ్రి పక్షిని మరి కాస్త దూరంగా నెట్టేసేది. చివరికి తండ్రిపక్షికి అక్కడ నుంచి వెళ్ళక తప్పలేదు.

- ప్రశ్నలు :**
1. తల్లి పక్షి గుడ్లమీద ఎన్ని రోజులు పొదుగుతుంది?
 2. తల్లి పక్షి ముక్కుతో తండ్రి పక్షిని ఎందుకు పొడిచింది?
 3. నన్నెందుకిలా తరిమేస్తున్నావ్ అని ప్రశ్నించిందెవరు?
 4. పై పేరా ద్వారా నీవేమి గ్రహించావు?

ఊ) క్రింది అపరిచిత గద్యం చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

కవిత్వానికి లేని కొత్త సమస్య ఒకటి ఇప్పుడు తలెత్తింది. కవిత్వానికి ఛందస్సు అవసరమా? అనవసరమా? ఛందస్సు అంటే ఇక్కడ గణ, యతి ప్రాసలతో నిబద్ధమైన పద్య నియమావళి అప్పకవీయమూ తదితర గ్రంథాలలో వున్నది. నన్నయ మొదలకొని తిరుపతి వేంకట కవుల వరకు పండిత కవులు అనుసరించినది. భావ కవులు గేయ ఛందస్సులను అనుసరించినా ఈ పద్య ఛందస్సులను తిరస్కరించలేదు.

- ప్రశ్నలు :**
1. ఛందస్సు అనగా నేమి ?
 2. ఇప్పుడు తలెత్తిన సమస్య ఏది?
 3. భావ కవులు వేనిని తిరస్కరించలేదు?
 4. ఈ పేరాలో జంటకవులు ఎవరు?

II. వ్యక్తికరణ -సృజనాత్మకత

అ) లఘు ప్రశ్నలు: (4 లేదా 5 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి)

1. విశిష్ట పురస్కార బహుమతి గెల్చుకున్న ఒకే ఒక భారతీయ రచయిత ధనగోపాల్ ముఖర్జీ గురించి రాయండి ?
2. ఎవరైన చెప్పితే కథ, ఇతర భాషలో ఉన్న విషయాన్ని చెప్పే కథ 'అనువాద కథ' అటువంటి కథానిక ప్రక్రియను గురించి రాయండి?
3. చిత్ర గ్రీవం పాఠం పాఠ్యభాగంగా పెట్టడం లోని ఉద్దేశ్యం రాయండి ?
4. పూర్వ కాలంలో సమాచారాన్ని చేరవేయడానికి పావురాలు ఉపయోగించేవారు. నేటి కాలంలో వేటిని సాధనాలు ఉపయోగిస్తున్నారు ?
5. కలకత్తానగరంలో మనుషుల కంటే పక్షులు ఎక్కువుగా ఉన్నాయి -ఈ వాక్యం మీద మీ అభిప్రాయం ఏమిటి ?
6. పావురాలను మచ్చిక చేయడం అనేది ఒక కళ. నీవు మచ్చిక చేసి పెంచుకునే ఒక పక్షి గురించి రాయండి?
7. పావురాలకు అద్భుతమైన దిశాపరిజ్ఞానం ఉండడం వలన పావురాళ్ళను ఎలా ఉపయోగించుకున్నారు?
8. చిత్రగ్రీవం శత్రువుల దాడి నుండి ఆఖరిక్షణంలో కూడా తప్పించుకోగలదని ఎలా చెప్పగలవు?
9. పావురాల గూటి నిర్మాణాన్ని వివరించండి?

10. పక్షి ముక్కుతో గుడ్డును బద్దలుకొట్టడం, పిల్ల పక్షిని ఈ ప్రపంచంలోకి ఆహ్వానించడం ఎంతో అద్భుతం. వీటిని చూసినప్పుడు నీకేమని పిస్తుంది?
11. చిత్రగ్రీవము తల్లిదండ్రులను గురించి రాయము?
12. చిత్రగ్రీవానికి 3 వారాలప్పుడు జరిగిన సంఘటనను వివరించండి?
13. పక్షులు తాముసంపాదించిన ధాన్యపు గింజలనుంచి వచ్చిన పాలతో తమ పిల్లలను పోషిస్తాయి గదా! మన తల్లిదండ్రులు ఎలా పోషిస్తారు?
14. చిత్రగ్రీవానికి తండ్రిపక్షి ఎగరడం ఎలా నేర్పించింది?

ఆ) వ్యాసరూప ప్రశ్నలు : (10 లేదా 12 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి)

1. పక్షి ప్రపంచములో రెండు దృశ్యాలు అతి మనోహరమైనవి కదా ! అవి ఏమిటో వివరించండి?
2. పక్షులు మానవులకు ఎలా ఉపయోగపడుతున్నాయి?
3. పక్షులు తమ పిల్లలను జాగ్రత్తగా సంరక్షిస్తాయి కదా ! మానవులు తమ పిల్లలను ఎలా సంరక్షిస్తారు?
4. సెల్ఫోన్ టవర్లు ఏర్పాట్లు చేయడం వల్ల పక్షిజాతులు అంతరించి పోతున్నదనే విషయాన్ని వ్యాస రూపంలో రాయండి?
5. పావురాళ్ళు పెంపకంలో మనం ఎలాంటి జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి?
6. నేడు పక్షి జాతులు అంతరించడానికి గల కారణాలు వివరించండి?
7. చిత్రగ్రీవం విద్యాభ్యాసం ఎలా జరిగింది?
8. పావురాల విషయంలో ఆశ్చర్యం కలిగించే అంశాలు ఏవి?

III. భాషాంశాలు:(వ్యాకరణాంశాలు, పదజాలం)

1. 'పావురాలు మా ఇంటి వద్ద గుంపులు గుంపులుగా ఎగురుతున్నాయి.' ఈ వాక్యంలో లులనల సంధికి చెందిన పదం గుర్తించండి. ()
 అ) గుంపులు ఆ) పావురాలు ఇ) మాయిల్లు ఈ) ఎగురుతున్నాయి

9. చిత్రగ్రీవం వచ్చిరాని నడకతో గెంతుతూ పిట్టగోడపైకి, క్రిందకు దూకుతూ, భయంభయంగా అటు ఇటూ చూస్తూ పిల్లవానికి ఆనందం కలిగిస్తున్నది -ఇందు ఏ అలంకారము కలదు ()
 అ) అతిశయోక్తి ఆ) స్వభావోక్తి ఇ) దృష్టాంతం ఈ) వృత్త్యానుప్రాస
10. పోలిక ప్రధానంగా గల అలంకారమేది ? ()
 అ) ఉత్పేక్ష ఆ) ఉపమ ఇ) రూపకం ఈ) శ్లేష
11. తేటగీతిలో ఈ గణాలు కలిగి ఉంటాయి ()
 అ) 1సూ.గ.2.ఇం.గ. 2.సూ.గ ఆ) 6.ఇం.గ.2.సూ.గ
 ఇ) 3సూ.గ.2.ఇం.గ 5.సూ.గ ఈ) 3.ఇం.గ.1.సూ.గ
12. ఆట వెలది ఏ రకమైన పద్యమో గుర్తించండి ()
 అ) వృత్తము ఆ) జాతి ఇ) ఉపజాతి ఈ) పైవన్నీ
13. కేవలము రెండు పద్యపాదములు కలిగిన పద్యము క్రింది వానిలో ఏది()
 అ) ద్విపద ఆ) సీసం ఇ) కందం ఈ) రగడ
14. “మహానగరాలలో జీవించే అదృష్టం నాకెక్కడిది” అని ఓ నిరుపేద వాపోయాడు-ఈ వాక్యంలో ‘నగరాలు’ అనునది ఏసంధి రూపము. ()
 అ) ఉకార సంధి ఆ) లులనల సంధి ఇ) ఆకార సంధి ఈ) ఇకార సంధి
15. ఊహ కలిగిన అలంకారమును గుర్తించండి ()
 అ) ఉపమ ఆ) ఉత్పేక్ష ఇ) రూపకం ఈ) శ్లేష

16. అందంలో చిత్ర గ్రీవానికి సాటిరాగల పావురం లేదు-ఈ వాక్యానికి వ్యతిరేక వ్యాకం ()
- అ) అందంలో చిత్రగ్రీవానికి సాటి రాగల పావురం ఉండవచ్చు.
 ఆ) అందంలో చిత్రగ్రీవానికి సాటి రాగల పావురం లేకపోలేదు.
 ఇ) అందంలో చిత్రగ్రీవానికి సాటి రాగల పావురం ఉంది.
 ఈ) అందంలో చిత్రగ్రీవానికి సాటి రాగల పావురం ఉండకపోవచ్చు.
17. అదంతా చూసి నాకు కంగారు మొదలయింది ఈ వాక్యానికి వ్యతిరేక వాక్యం గుర్తించండి ()
- అ) అదంతా చూసి నాకు కంగారు మొదలు కాదు.
 ఆ) అదంతా చూసి నాకు కంగారు మొదలౌతున్నది.
 ఇ) అదంతా చూసి నాకు కంగారు మొదలవడం లేదు.
 ఈ) అదంతా చూసి నాకు కంగారు మొదలు కాలేదు.
18. చిత్ర గ్రీవం ఉత్తేజం తో రొప్పసాగింది.-గీత గీసిన పదానికి అర్థమును గుర్తించండి.
 అ) ఉత్సాహం ఆ) ఆనందం ఇ) గొప్ప తేజస్సు ఈ) ఉల్లాసం ()
19. ఆ ప్రమాదం తృటిలో తప్పింది. -గీత గీసిన పదానికి సరియైన అర్థమును గుర్తించండి ()
- అ) క్షణకాలంలో ఆ) నిమిష కాలంలో
 ఇ) చాలా కాలంలో ఈ) విరామ సమయంలో
20. చిత్ర గ్రీవం పుట్టుక అద్భుతము దాని రంగులు అచ్చెరువును కలిగిస్తుంది. దాని ప్రవర్తన వింతగా ఉంది. -గీత గీసిన పదాలకు పర్యాయ పదం గుర్తించండి.()
- అ) అందం ఆ) అబ్బురము ఇ) కొత్త ఈ) ఆనందం

29. తనకు చిత్ర గ్రీవం అంటే ఇష్టమని రచయిత చెప్పాడు- ఈ వాక్యానికి తగిన ప్రత్యక్ష కథనం. ()
- అ) “నేను చిత్ర గ్రీవాన్ని ఇష్టపడుతాను” అని రచయిత చెప్పాడు
- ఆ) “నాకు చిత్ర గ్రీవం అంటే ఇష్టమని” అని రచయిత చెప్పాడు
- ఇ) “నాకు చిత్ర గ్రీవం అంటే ఇష్టము” అని రచయిత చెప్పాడు
- ఈ) “నేను చిత్ర గ్రీవంతోనే వుంటాను” అని రచయిత చెప్పాడు
30. “నేను పదవ తరగతి తప్పక పాసవుతాను” అని గోపి చెప్పాడు -ఈ వాక్యానికి తగిన పరోక్ష కథనం ఏది? ()
- అ) నేను పదవ తరగతి తప్పక పాసవుతానని గోపి చెప్పాడు
- ఆ) తాను పదవ తరగతి తప్పక పాసవుతానని గోపి చెప్పాడు
- ఇ) తాను పదవ తరగతి తప్పక పాసవుతాను అని గోపి చెప్పాడు
- ఈ) తాను పదవ తరగతి వరకే పాసయ్యానని గోపి చెప్పాడు
31. వాటిని తగిన మోతాదులోనే ఉంచాలి (కర్మణీ వాక్యంగా రాయండి)()
- అ) దానిని తగిన మోతాదులోనే ఉంచబడాలి.
- ఆ) వాటిని తగిన మోతాదులోనే ఉంచబడాలి.
- ఇ) వాటిని తగిన మోతాదులోకి తేవాలి.
- ఈ) వాటికి తగిన మోతాదును కలిగించబడాలి.
32. చిత్ర గ్రీవమునకు ఎగరడం తెలియలేదు. వ్యతిరేకార్థక వాక్యమును గుర్తించండి ()
- అ) చిత్రగ్రీవముచే ఎగరడం తెలిసెను
- ఆ) చిత్రగ్రీవమునకు ఎగరడం తెలిసింది.
- ఇ) చిత్రగ్రీవమునకు ఎగరడం నేర్పించారు.
- ఈ) చిత్రగ్రీవము ఎగరడం తెలుసుకుంది.

33. చిత్రగ్రీవానికి తల్లి పక్షి ఆహారం తినిపించింది.-ఇది ఏ రకమైన వాక్యం.()
 అ) సామర్థ్యానికి ఆ) ఆత్మార్థకం ఇ) సందేహార్థకం ఈ) ప్రేరణార్థకం
34. తల్లి పక్షి రెక్కలు ముడిచి తాను వాలదలచిన ప్రదేశంలో వాలింది- ఇది ఏ రకమైన వ్యాకం ()
 అ) చేదర్థకం ఆ) క్షార్థకం ఇ) శత్రుర్థకం ఈ) అప్యర్థకం
35. మీరు పుస్తకాలు తెచ్చుకోండి. ఇది ఏ రకమైన వాక్యం ()
 అ) నిశ్చయార్థకం ఆ) విధ్యర్థకం ఇ) ప్రేరణార్థకం ఈ) సందేహార్థకం
36. “నిమ్మకు నీరెత్తడం”-ఏమీ పట్టించుకోకుండా ఉండే సందర్భంలో ఈ జాతీయాన్ని వాడుతారు.
37. “తలదన్ను”-మించి ఉండు, అధికమైన ఉండు అనే సందర్భంలో ఈ జాతీయాన్ని వాడుతారు.

క్రింది పదాలను మీ సొంత వాక్యంలో రాయండి

38. అడపా దడపా
 39. శుభ ముహూర్తం
 40. రూపుదిద్దుకొను.

III. భాషాంశాలు - జనాబులు

1. ఆ	21. ఇ
2. ఆ	22. ఆ
3. ఈ	23. ఆ
4. ఆ	24. ఇ
5. ఆ	25. ఆ
6. ఆ	26. ఇ
7. ఆ	27. ఇ
8. ఇ	28. ఆ
9. ఆ	29. ఇ
10. ఆ	30. ఆ
11. ఆ	31. ఆ
12. ఇ	33. ఈ
13. ఆ	34. ఆ
14. ఆ	35. ఆ
15. ఆ	
16. ఇ	36 నుంచి 37 వరకు జాతీయాలను
17. ఈ	వివరించాలి 38 నుంచి 40 వరకు
18. ఈ	అర్థవంతమైన వాక్యాలను రాయాలి
19. ఆ	
20. ఆ	

సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనం
మాదిరి ప్రశ్నాపత్రం పేపర్-1
10వ తరగతి తెలుగు (ప్రథమభాష)

సమయం : 2గం.45 ని.

పార్కు - ఎ&బిమార్కులు:40

సూచనలు :

- (1) ప్రశ్న పత్రంలో పార్కు - ఎ, బి అనే రెండు విభాగాలుంటాయి.
- (2) పరీక్ష ప్రారంభంలోనే పార్కు - 'ఎ' తో పాటు 'బి' కూడా ఇస్తారు.
- (3) మొదటి 15 నిమిషాలు ప్రశ్నపత్రం చదువుకోవడానికి, జవాబులు రాయడానికి 2 గం.30 నిమిషాలు కేటాయించారు.
- (4) పార్కు - బి సమాధానాలు ప్రశ్నపత్రంలోనే రాయాలి.

II. అవగాహన-ప్రతి స్పందన

12 మార్కులు

1. క్రింది పద్యాల్లో ఒక దానికి ప్రతిపదార్థం రాయండి. **(4 మార్కులు)**

అ) తన చూపంబుధి మీదఁజూచి శ్రవణద్వంద్వంబు రిక్కించి వం
 చిన చంచద్భుజముల్ సముత్కృట కటి సీమంబులన్ బూన్చితోఁ
 క నభోపీఠికిఁబెంచి యంఘ్రిలిఱియంగాఁ బెట్టి బిట్టాది గ్ర
 క్కున నక్కొండ యడంగఁ ద్రొక్కిపయికిం గుప్పించి అంఘ్రించుచోన్
 (లేదా)

ఆ) అనల జ్యోతుల నీ పతివ్రతల (బాపాచారులై డాయు భూ
 జనులెల్లన్ నిజసంపదల్ దొఱఁ గియస్తధ్వస్తులై పోరె ? వి
 త్తనమే నిల్చునె ? మున్నెఱుంగమె పులస్త్య బ్రహ్మసంతాన ? మో
 జననీ ! హైందవ భూమి నీ పగిది దుశ్చారిత్రముల్ సాగునే ?

2. క్రింది పద్యాలలో ఒక దానిని పాదభంగం లేకుండా పూరించి, భావం రాయండి.

(4 మార్కులు)

అ) నీరము తప్తలోహము -----

----- సుత్తము గొల్చువారికిన్

ఆ) సురుచిరతారకా -----

----- పశ్చిమ దిక్కుటంబునన్

ఇ) క్రింద ఇచ్చిన పరిచిత గద్యాన్ని చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

4 × 1 = 4మా

“ బాబూ ! ఇది వేపచెట్టు. సహజంగా వేపచెట్టు అని చెవిని పడగానే ‘చేదు’ అనే భావన మనసులో మొదలుతుంది. అయితే ఆ వేపచెట్టును ఆశ్రయిస్తే-నీడనిస్తుంది. దినమూ ఓ కాయ నమిలి మింగ గలిగితే దీర్ఘవ్యాధుల్నే నయం చేస్తుంది. పంటిపుల్లగా నోటిజబ్బుల్ని పోగొడుతుంది. అలాగే బాబూ ! ‘అడక్కతినే వాళ్ళు అని’ పట్టించు కోకుంటే ఆ బతుక్కే అంకితమై పోయి అనామకులై పోతారు. ఒక విధంగా చెప్పాలంటే వాళ్ళు కొడిగట్టిన దీపాలు.

ప్రశ్నలు :

3. వేపచెట్టు అని చెవిని పడగానే మనసులో ఏ భావన మొదలుతుంది.

4. వేపపుల్లను పంటి పుల్లగా ఉపయోగిస్తే ఏ జబ్బును పోగొడుతుంది.

5. వేపచెట్టు అనేది ఏ సమాసము ?

6. ఈ పాఠ్యాంశంలో రచయిత ఎవరిని కొడిగట్టిన దీపాలుగా పేర్కొన్నారు?

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత (18 మార్కులు)

అ) క్రింది ప్రశ్నలకు నాలుగైదు వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి. 4 2=8మా

7. ధన్యుడు పాఠమును రచించిన 'చిన్నయ సూరి' ని గురించి రాయండి ?
8. పీఠిక ప్రక్రియను వివరించండి ?
9. మాణిక్యవీణ పాఠంలో కవి వేటిని గొప్పరోజులు అన్నాడు ?
10. హనుమంతుడు సముద్ర లంఘనానికి ముందు ఎలా సిద్ధమయ్యాడు ?

ఆ) క్రింది ప్రశ్నలకు పది లేదా పన్నెండు వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి.

2 5 10మా

11. మానవ ప్రస్థానంలో కళ, కవిత, విజ్ఞానం అనేవి ముఖ్య పాత్రను వహించాయి దీనిపై మీ అభిప్రాయాలను వివరించండి ?

(లేదా)

వ్యాసుని కోపానికి కారణమేమిటి ? దానిని ఎలా ప్రదర్శించాడు ?

12. చిత్రగ్రీవం పుట్టుకను తెలియజేయండి ?

(లేదా)

“అమరావతి అద్భుత శిల్పకళకు కాణాచి” ఈ అంశాన్ని సమర్థిస్తూ రాయండి ?

పార్కు - బి

క్రింది వానికి సరియైన జవాబును గుర్తించి బ్రాకెట్లలో రాయండి.

20 1/2=10మా

1. బుద్ధులతో కలిసి ఉండడం వల్ల జ్ఞానం పెరుగుతుంది. (గీత గీసిన పదానికి అర్థం ఏదో గుర్తించండి) ()
అ) పిసినారి ఆ) బాటసారి ఇ) పామరులు ఈ) పండితులు
2. దాశరథి గారు తిమిరంతో సమరం అనే గ్రంథాన్ని రాశారు. (గీత గీసిన పదానికి అర్థం రాయండి) ()
అ) వెలుతురు ఆ) రాత్రి ఇ) పగలు ఈ) చీకటి

3. శరాసనం, సింగిణి అనే పదాలు ఏ పదానికి పర్యాయ పదాలుగా ఉన్నాయి.()
 అ) బాణము ఆ) కార్ముకం ఇ) కుటారము ఈ) ఈడి
4. మా గృహం చుట్టూ అనేక నికేతనాలు ఉన్నాయి - గీత గీసిన పదానికి తగిన పర్యాయ పదం ఏది? ()
 అ) ఇల్లు ఆ) బడి ఇ) దేవాలయం ఈ) గ్రామం
5. చంద్రోదయం వలన ఎక్కువుగా వృద్ధి పొందేది -అని వ్యుత్పత్త్యర్థము గల పదమేది? ()
 అ) సాగరం ఆ) సముద్రం ఇ) కడలి ఈ) అంబుధి
6. పున్నామనరకం నుండి తల్లిదండ్రులను రక్షించువాడు -అని వ్యుత్పత్త్యర్థము గల పదమేది? ()
 అ) సుతుడు ఆ) నాయకుడు ఇ) పుత్రుడు ఈ) బాటసారి
7. బ్రహ్మణులు నూలిపోగుతో జంధ్యము ఏర్పాటుచేసుకుంటారు.- గీత గీసిన పదానికి తగిన నానార్థ పదమును గుర్తించండి. ()
 అ) సూత్రము ఆ) సూది ఇ) మంచము ఈ) పాత్ర
8. వ్యవసాయము, ప్రయత్నం అనే పదాలు ఏ పదానికి నానార్థపదాలుగా ఉన్నాయి.
 అ) వర్షము ఆ) సముద్రం ఇ) కృషి ఈ) మార్గము ()
9. శివాజీ కీర్తి చిరస్మరణీయమైనది-గీత గీసిన పదానికి వికృతి పదాన్ని గుర్తించండి.
 అ) కిరీటం ఆ) కీరితి ఇ) కూరిమి ఈ) కర్త ()
10. ఆ దీవిలో ముత్యాలున్నాయి-గీత గీసిన పదానికి ప్రకృతి పదాన్ని గుర్తించండి.
 అ) దీపము ఆ) ద్విపద ఇ) ద్వీపము ఈ) ద్వంద్వము()
11. రామ అక్షణుల మీద బ్రహ్మాస్త్రాన్ని ప్రయోగించాడు.- గీత గీసిన పదాన్ని వీడదీయండి.
 అ) బ్రహ్మ+అస్త్రము ఆ) బ్రహ్మ+ ఆస్త్రము ()
 ఇ) బ్రహ్మ+ ఆస్త్రము ఈ) బ్రహ్మ+ అస్త్రము

12. అంకేశునికి ఈ విషయం చెప్పారు.- గీత గీసిన పదంలోని సంధిని గుర్తించండి.
అ) గుణసంధి ఆ) యణాదేశ సంధి ఇ) వృద్ధి సంధి ఈ) అత్యసంధి ()
13. కీర్తిప్రతిష్ఠలు మంట గలిశాయి.- గీత గీసిన పదం ఏ సమాసం ()
అ) ద్విగు సమాసం ఆ) బహువ్రీహి ఇ) ద్వంద్వ ఈ) రూపక సమాసం
14. మహాసముద్రం మీద సేతువును కట్టారు. గీత గీసిన పదం ఏ సమాసం()
అ) విశేషణ పూర్వపదం ఆ) విశేషణ ఉత్తర పదం
ఇ) ఉపమాన పూర్వపదం ఈ) ఉపమాన ఉత్తర పదం
15. దెసలను కొమ్మలొయ్య నతి దీర్ఘములైన కరంబులన్బ్రయం - ఇది ఏ పద్యపాదం ()
అ) ఉత్పల మాల ఆ) చంపకమాల ఇ) శార్దూలం ఈ) మత్తేభం
16. క్రింది వానిలో జాతి పద్యమును గుర్తించండి ()
అ) ఆటవెలది ఆ) తేటగీతి ఇ) సీసము ఈ) కందము
17. మత్తేభ పద్యంలో ఒకపాదంలో ఎన్ని అక్షరాలు ఉంటాయి. ()
అ) 20 ఆ) 21 ఇ) 19 ఈ) 22
18. చంద్రునిలో మచ్చ విష్ణువులాగా కన్నులకు కనిపిస్తున్నది.- ఈ వాక్యంలోని అలంకారం. ()
అ) ఉపమ ఆ) ఉత్పేక్ష ఇ) రూపకం ఈ) అతిశయోక్తి
19. కొందరికి రెండు కాళ్ళు, మరికొందరికి మూడు కాళ్ళు ఉన్నవాళ్ళకు నాలుగు కాళ్ళు - ఈ వాక్యములోని అలంకారము గుర్తించండి ()
అ) వృత్త్యాసు ప్రాసం ఆ) ఛేకాసు ప్రాసం
ఇ) అంత్యాసుప్రాసం ఈ) ముక్తపద గ్రస్తం
20. అర్థం ఒకటే అయినా తాత్పర్య భేదంతో ప్రయోగించిన అలంకారం ()
అ) ఛేకాసు ప్రాసం ఆ) యమకం ఇ) ముక్తపదగ్రస్తం ఈ) లాటాసుప్రాసం

సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనం
మాదిరి ప్రశ్నాపత్రం పేపర్-2
10 వ తరగతి తెలుగు (ప్రథమభాష)

సమయం : 2గం.45 ని. పార్టు - ఎ, బి మార్కులు : 40

విద్యార్థులకు సూచనలు :

- (1) ప్రశ్నపత్రంలో పార్టు ఎ,బి, అనే విభాగాలుంటాయి.
- (2) పరీక్ష ప్రారంభంలోనే పార్టు ఎ, బి, రెండూ ఇస్తారు.
- (3) 15 నిమిషాలు ప్రశ్నపత్రం చదువుకోవడానికి జవాబులు రాయడానికి 2 గం|| 30నిమిషాలు
- (4) పార్టు బి. ప్రశ్నాపత్రము సమాధానాలు అందులోనే రాయాలి.

సయం : 2 గం||45ని||లు పార్ట్ - ఎ 30 మార్కులు

I. అవగాహన ప్రతిస్పందన 12 మార్కులు

అ) ఈ క్రింది వాక్యాలను సంఘటనా క్రమంలో అమర్చండి. 4మార్కులు

1. అ) నిద్ర లేచిన పౌరులు శ్రీరాముడు కనబడకపోవడంతో తికమకబడ్డారు.
- ఆ) కాలినడకన, వస్తున్న శ్రీరామున్ని చూసి ప్రజలు బావురుమన్నారు.
- ఇ) వశిష్టుని ఆదేశం మేరకు పట్టాభిషేకానికి అనువుగా సీతారాములు ఉపవాస దీక్షను గైకొన్నారు.
- ఈ) మంగళ వాద్యఘోషతో మర్మోగవలసిన అయోధ్య ఆర్తనాదాలతో నిండిపోయింది.

ఆ) క్రింది ఆపరిచిత పద్యాన్ని చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

4×1=4 మా

తన కోపమె తన శత్రువు

- తన శాంతమె తనకు రక్ష దయ చుట్టంబౌ
 తన సంతోషమే స్వర్గము
 తన దుఃఖమె నరకమండ్రు తథ్యము సుమతీ. !
2. కోపము ఏటువంటిది ?
 3. శాంతము ఏటు వంటిది ?
 4. ఈ పద్యమును రచించిన కవి ఎవరు ?
 5. ఈ పద్యానికి మకుటం ఏమిటి?

ఇ) క్రింది అపరిచిత గద్యాన్ని చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

4x1/2 = 2 మా

వీరేశలింగం పంతులు గారు ఆంధ్రభాషకు చేసిన సేవవినలేనిది పంతులు గారికి పూర్వము నవలారచన లేదు వారు రచించిన “రాజశేఖర చరిత్ర” తెలుగులో ప్రసిద్ధిగాంచినది. మహాకవి కాళిదాసు రచించిన అభిజ్ఞాన శాంకుంతలమును పంతులు గారు తెలుగులో అనువదించారు. ఆంధ్రకవుల చరిత్ర, స్వీయ చరిత్ర మొదలగు క్రొత్త పోకడలను తెలుగు భాషలో వెలువరించారు. వారు కవిగా సంపాదించిన కీర్తికంటే సంఘసంస్కర్తగా ఎనలేనిఖ్యాతి గడించారు. వితంతు వివాహాలు, స్త్రీవిద్యను ప్రోత్సహించారు. “హితకారిణి” సమాజమును స్థాపించి దాని ద్వారా అనాథస్త్రీఉద్ధరణకు పాటుబడ్డారు.

- 6) తెలుగు భాషలో వచ్చిన మొదటి నవల ఏది?
- 7) వీరేశలింగం గారు తెలుగులోనికి అనువదించిన నాటకం ఏది?
- 8) హితకారిణి సమాజ స్థాపన ఉద్దేశ్యమేమి ?
- 9) పై పేరా ఆధారంగా ఒక సమాస పదాన్ని గుర్తించి రాయండి?

ఈ) క్రింది కరపత్రం చదివి దిగువ ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

2 మార్కులు

మహిళా చైతన్యము.

ప్రియమైన మహిళల్లారా !

రండి ఉద్యమించండి అనాగరికంగా, అనైతికంగా పాశవికంగా మనపై జరుగుతున్న దాడులను ఖండించండి. మానవ మృగాలభరితం పట్టే కాళికామాతలై ముందుకు రండి. అనాదిగా ఆడవారిపై జరుగుతున్న ఈ హింసాక్రీడలను భరించగలమా ! దీనికి ఇక అంతంలేదా ? కాకతీరుద్రమ, మగువ మాంచాల, రఘునీలక్ష్మీభాయి వంటి వారు మనకిచ్చిన స్ఫూర్తిని మరచి భౌతిక దాడులను మౌనంగా భరిద్దామా? ధైర్యంతో తిరగబడడమే స్త్రీ జాతికి మేలు. ఎవరోవస్తారని, ఏదో చేస్తారనీ ఎదురుచూసి మోసపోకుమా ? నిజం మరచి నిద్రపోకుమా! అని శ్రీశ్రీ గారు మన గురించి చెప్పాడని నాకు అనిపిస్తుంది. లేవండి నిద్రలేవండి మేల్కొనండి.

ఇట్లు

దుర్గా మహిళా సంఘం,

తిరుపతి.

10. మహిళలపై జరిగే దాడులు ఎలాంటివి. ?
11. మహిళలకు స్ఫూర్తిగా నిలిచిన వారెవరు ?
12. శ్రీశ్రీ ఏమని వ్యాఖ్యానించాడు. ?
13. పై కరపత్రము ఆధారంగా ఒక ప్రశ్నను తయారు చేయండి.?

II - వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత

18మా॥

అ) కింది లఘు ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి .

2x2=4మా॥

14. కైకేయి పాత్ర స్వభావమును రాయండి ?

15. “రామునితో కయ్యం కొరివితో తలగొక్కున్నట్లే” అను మారీచుడు మాటలను బట్టి మీరేమి గ్రహించారు?

ఆ) క్రింది ప్రశ్నలలో ఒక దానికి పది లేదా పన్నెండు వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి.

4మా॥

16. సీతాన్వేషణ వృత్తాంతమును గూర్చి సొంతమాటల్లో వివరించండి?

(లేదా)

రామాయణం చదవడం వలన కలిగే ప్రయోజనాలు తెల్పండి?

ఇ) కింది ప్రశ్నలలో రెండు ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. 5x2=10మా॥

17. నీవు సందర్శించిన ఒక చారిత్రక ప్రదేశాన్ని గురించి వివరిస్తూ మిత్రునికి లేఖ రాయండి.

(లేదా)

మీ పాఠశాలలో జరిగే భాషోత్సవానికి ప్రముఖ శతక కవులు వచ్చారు. వారి ద్వారా శతకాల గురించి తెలుసుకోవడానికి పిల్లలు ఇంటర్వ్యూ చేయాలనుకున్నారు మీరైతే ఎలా ఇంటర్వ్యూ చేస్తారో అవసరమైన ప్రశ్నావళి రూపొందించండి.

18. మాతృ భావన పాఠం ఆధారంగా స్త్రీలపట్ల మనం ఎలా ప్రవర్తించాలో మన భాధ్యతలు ఏమిటో తెలిసేలా నినాదాలు సూక్తులు రాయండి.

(లేదా)

సెల్ఫోన్ టవర్ల వలన పక్షి జాతి అంతరించిపోతోంది. పక్షిజాతి కాపాడాలని, పర్యావరణాన్ని పరిరక్షించాలని తెల్పుతూ ఒక వ్యాసం రాయండి.

పార్టు - బి

సమయం : 30 నిమిషాలు

మార్కులు : 10

నూచన : పార్టు - బి కి సంబంధించిన సమాధానాలు ఈ ప్రశ్న పత్రంలోనే రాసి పార్టు-ఎ కి జతపరచాలి.

భాషాంశాలు:

క్రింద ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సరైన జవాబులను గుర్తించండి

1. “ధనము లేకుండెదురు మూడు తరములందు” ఆధునికరూపం గుర్తించండి.()
(అ) మూడు తరాల వరకు ధనం వస్తుంది
(ఆ) మూడు తరాల వరకు ధనము లేకుండా ఉంటారు
(ఇ) మూడు తరాల వరకు ధనం లేకుండా ఉండాలి
(ఈ) మూడు తరాల వరకు ధనం ఉండదు
2. “లోభము మోహమును బుట్టించును” ఆధునికరూపం ()
(అ) లోభము మోహాన్ని బుట్టించును $20 \times \frac{1}{2} = 10$ (ఆ) లోభం మోహాన్ని పుట్టిస్తుంది
(ఇ) లోభం మోహాన్ని బట్టి వస్తుంది (ఈ) లోభము మోహాన్ని బుట్టించవచ్చు
3. రైతులు పంటలు పండించారు (కర్మణీ వాక్యం) ()
(అ) రైతులే పంటలు పండిస్తారు
(ఆ) రైతులచే పంటలు పండించబడ్డాయి
(ఇ) పంటలు రైతులు పండించరు
(ఈ) పండించారు రైతులు పంటలు
4. మారద వెంకయ్యచే భాస్కర శతకం రచించబడింది.- ఇది ఏ రకమైన వాక్యం
(అ) సామాన్య వాక్యం (ఆ) సంయుక్త వాక్యం ()
(ఇ) ప్రేరణార్థకం (ఈ) కర్మణీ వాక్యం

5. తనకు చిత్రగ్రీవం అంటే ఇష్టమని రచయిత చెప్పాడు -ఇది ఏ రకమైన వాక్యం
 (అ) తుమున్నర్థకం (ఆ) విశేషాంశ వాక్యం ()
 (ఇ) పరోక్ష కథనం (ఈ) విధ్యర్థకం
6. కుప్ప పల్లన పడ్డదని కోటయ్య అన్నాడు. (ప్రత్యక్ష కథనం గుర్తించండి)()
 (అ) “కుప్ప పల్లన పడింది అని కోటయ్య అన్నాడు”
 (ఆ) “కుప్ప పల్లన పడ్డది” అని కోటయ్య అన్నాడు
 (ఇ) కోటయ్య అన్నాడు కుప్ప పల్లన పడ్డది అని
 (ఈ) పడింది కుప్ప పల్లన అన్నాడు కోటయ్య
7. “వస్తున్నాడు” అన్న వర్తమానకాల క్రియను వ్యతిరేక రూపంలో రాయగా()
 (అ) వస్తాడు (ఆ) రాడు (ఇ) రావడంలోదు (ఈ) ఏదీకాదు
8. “అతను గొప్ప వాడు” దీనికి వ్యతిరేకార్థక వాక్యం క్రిందివానిలో ఏది ()
 (అ) అతనే గొప్పవాడు (ఆ) అతను గొప్పవాడు కాదు
 (ఇ) అతను చెడ్డవాడు (ఈ) అతను మూర్ఖుడు
9. రైలు వచ్చింది కానీ చుట్టాలు రాలేదు - ఇది ఏ రకమైన వాక్యం ()
 (అ) సామాన్య వాక్యం (ఆ) సంశ్లిష్ట వాక్యం
 (ఇ) సంయుక్త వాక్యం (ఈ) చేదార్థక వాక్యం
10. ఈ సంవత్సరం వర్షాలు బాగా కురిసినా పంటలు పండలేదు.(ఇది ఏ రకమైన వాక్యం) ()
 (అ) క్ష్యార్థకం (ఆ) చేదార్థకం (ఇ) అప్యర్థకం (ఈ) సంయుక్త వాక్యం
11. పంటను కౌలు చేసి, ధాన్యం రాసులు పోశారు. (ఇది రకమైన వాక్యం)()
 (అ) సంయుక్త వాక్యం (ఆ) సామాన్య వాక్యం
 (ఇ) సంశ్లిష్ట వాక్యం (ఈ) చేదార్థక వాక్యం

12. మీరు పుస్తకాలు తెచ్చుకోండి. (ఇది ఏ రకమైన వాక్యం) ()
 (అ) నిశ్చయార్థకం (ఆ) విధ్యర్థకం (ఇ) ప్రేరణార్థకం (ఈ) సందేహార్థకం
13. సోము పాఠాలు బాగా పాడగలడు. (ఇది ఏ రకమైన వాక్యం) ()
 (అ) సామాన్యార్థకం (ఆ) అనుమత్యర్థకం (ఇ) విధ్యర్థకం (ఈ) సందేహార్థకం
14. వారం వెళ్ళివచ్చా ? (ఇది ఏ రకమైన వాక్యం) ()
 (అ) ఆశ్చర్యార్థకం (ఆ) నిషేధార్థకం (ఇ) ప్రశ్నార్థకం (ఈ) విధ్యర్థకం

క్రింది జాతీయాలను ఏ వందర్శంలో ఉపయోగిస్తారో రాయండి.

15. మంట గలుపు
 16. అగస్త్య భ్రాత
 17. సుగ్రీవాజ్ఞ

క్రింది పదాలను ఉపయోగించి సొంతవాక్యాలు రాయండి.

18. భగీరథ ప్రయత్నం
 19. రామరాజ్యం
 20. సతమతం

సంఘటనాక్రమము

1. బాలకాండ

క్రీంది వాక్యాలను సంఘటనాక్రమములో అమర్చండి :

1. అ) ఇంతలో సృష్టికర్త అయిన బ్రహ్మ వాల్మీకిని చూడడానికి ఆశ్రమానికి వచ్చాడు.
ఆ) గంగానదీ సమీపాన గల తమసానదికి స్నానం చేయడానికి బయల్దేరాడు
ఇ) కాని క్రొంచ పక్షి దారుణ దృశ్యం మాత్రం వాల్మీకి మనసునుంచి వెనుదిరగడం లేదు.
ఈ) ఆ ఎడబాటును తట్టుకోలేని ఆడపక్షి తల్లడిల్లిపోయింది.
- 2) అ) రావణాసురుడు బ్రహ్మ వరప్రసాదము చేత విర్రవీగుతూ ఋషులను చిత్రహింసలకు గురి చేస్తున్నాడు.
ఆ) బ్రహ్మ ఆదేశానుసారం రామాయణం రచనకు శ్రీకారం చుట్టాడు వాల్మీకి మహర్షి.
ఇ) ఇంతలో ఒక వేటగాడు బాణంతో మగపక్షిని నేలకూల్చాడు.
ఈ) దశరథుని పాలనతో కోసల దేశంలో భోగభాగ్యాలతో విలసిల్లినది.
- 3) అ) రావణుడు బ్రహ్మవర గర్వంతో ఋషులను చిత్రహింసలకు గురి చేస్తున్నాడు.
ఆ) బ్రహ్మ ఆసనం కన్నా కొంచెం తక్కువ ఎత్తుగల ఆసనం పై కూర్చున్నాడు వాల్మీకి.
ఇ) హృదయ విదాకరమైన ఈ దృశ్యాన్ని చూశాడు వాల్మీకి.
ఈ) ఋషులు రావణుణ్ణి సంహరించడానికి మానవునిగా అవతరించమని అభ్యర్థించారు.

- 4) అ) దశరథునికి సంతాన ప్రాప్తి కోసం అశ్వమేధయాగం చేయాలన్న ఆలోచన కలిగింది.
- ఆ) చైత్ర శుద్ధ నవమినాడు కౌసల్యకు శ్రీరాముడు జన్మించాడు.
- ఇ) ధర్మపరాయణుడైన దశరథమహారాజు కోసలదేశప్రజలను కన్నబిడ్డల వలె చూసుకున్నాడు.
- ఈ) బ్రహ్మవరగర్వంతో కన్నామిన్నా గానక ప్రవర్తిస్తున్న రావణుని సంహరించడానికి మానవుడుగా అవతరించమని ఋషులు వేడుకున్నారు.
- 5) అ) పుత్ర ప్రాప్తి కోసం ఋష్యశృంగుడు దశరథునిచే పుత్రకామేష్ఠి యాగాన్ని ప్రారంభించాడు.
- ఆ) రామ, లక్ష్మణ, భరత, శత్రుఘ్నులు, శుక్ల పక్ష చంద్రునిలా పెరుగుతున్నారు.
- ఇ) బ్రహ్మ ఆదేశానుసారం రామాయణం రచనకు శ్రీకారం చుట్టారు వాల్మీకి మహర్షి.
- ఈ) పుత్ర కామేష్ఠి చేసినప్పుడు యజ్ఞపురుషుడు బంగారు పాత్రలో దివ్య సాయసాన్ని దశరథునికి అందించాడు.
- 6) అ) సత్య పరాక్రముడు, శూరుడు, అయిన శ్రీరాముణ్ణి విశ్వామిత్రుడు యాగ సంరక్షణకు తన వెంట పంపమన్నాడు.
- ఆ) విశ్వామిత్రుని రాకను దశరథుడు స్వాగతించాడు.
- ఇ) విశ్వామిత్రుని మాటలు వింటూనే దశరథుని గుండెలో రాయి పడ్డట్టయింది.
- ఈ) విశ్వామిత్రుడు, రామ, లక్ష్మణులకు బల, అతిబల విద్యలను ఉపదేశించాడు.

అఘ్న సమాధాన ప్రశ్నలు :(4 లేదా 5 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి)

1. విశ్వామిత్రుని స్వభావాన్ని వివరించండి?
2. రామాయణాన్ని రచించిన వాల్మీకి మహర్షిని గురించి రాయండి?
3. పరశురాముని స్వభావాన్ని తెల్పండి?
4. జనకమహారాజు స్వభావాన్ని వివరించండి?

5. రామలక్ష్మణ భరత శత్రుఘ్నులకు ఎవరెవరితో వివాహం జరిగింది.?
6. ప్రపంచ సాహిత్యంలోనే ఆదికావ్యంగా పిలవబడుతున్న రామాయణానికి గల మూడు పేర్లు రాయండి ?
7. “ఓ మహర్షి! నా రాముడు పదహారేండ్లు కూడా నిండనివాడు కనుక నా రాముణ్ణి మీ వెంట పంపమని కోరకండి” అన్న దశరథుని మాటల ద్వారా నీవేమి గ్రహించావు?
8. “యథా రాజా తథా ప్రజాః ” దీన్ని సమర్థిస్తూ రాయండి?
9. రామాయణంలోని కాండల పేర్లు రాయండి?
10. దశరథుడు చేసిన ‘పుత్ర కామేష్ఠి’ యాగ ఫలితాన్ని రాయండి?
11. ‘అతిథిదేవో భవ’ అనే సూక్తిని సమర్థిస్తూ రాయండి?
12. గంగావతరణాన్ని గురించి విశ్వామిత్రుడు రాముడికి చెప్పడంలో గల ఆంతర్య మేమిటి?
13. తాటక ఎవరు ? ఆమెను రాముడు ఎలా వధించాడు. ?
14. అహల్యకు శాపవిముక్తి కలిగిన విధమును వర్ణించండి ?
15. జిజ్ఞాసువులైన శిష్యులు, విజ్ఞాని అయిన గురువు ఇక జ్ఞానప్రసారానికి అడ్డుంటుందా? దీనిపై నీ అభిప్రాయాన్ని రాయండి?

వ్యాస రూప ప్రశ్నలు: (10 లేక 12 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి)

1. రామాయణం చదవడం వల్ల ఉపయోగాలేమిటి?
2. వాల్మీకి రామాయణం రచనకు ప్రేరణ కలిగించిన అంశం గురించి రాయండి?
3. దశరథుడు పుత్ర కామేష్ఠియాగాన్ని నిర్వహించిన తీరును వర్ణించండి ?
4. శ్రీరాముడు శివధనుస్సును విరిచిన విధానాన్ని వివరించండి ?
5. విశ్వామిత్రుడు - దశరథుని మధ్య జరిగిన సన్నివేశాలను సంభాషణ రూపంలో రాయండి?

జాతీయాలు వివరించండి

1. 'అగ్గి మీద గుగ్గిలం' అనే జాతీయాన్ని ఏ సందర్భంలో ఉపయోగిస్తారు.
2. 'రిక్తహస్తాలు' అనే జాతీయాన్ని ఏ సందర్భంలో ఉపయోగిస్తారు.
3. 'చెవిలో ఇల్లు కట్టుకొని పోరు' అనే జాతీయాన్ని ఏ సందర్భంలో ఉపయోగిస్తారు.
4. 'శ్రీకారం చుట్టు' అనే జాతీయాన్ని ఏ సందర్భంలో ఉపయోగిస్తారు.
5. 'ఇబ్బడి ముబ్బడి' అనే జాతీయాన్ని ఏ సందర్భంలో ఉపయోగిస్తారు.

2. అయోధ్య కాండ

క్రింది వాక్యాలను సంఘటనా క్రమంలో అమర్చండి

1. అ) దశరథుడు శ్రీరామ పట్టాభిషేక వార్తను తెలపడానికి కైకేయి వద్దకు వచ్చాడు.
ఆ) శ్రీరాముని పితృభక్తి, సత్యానురక్తి అలాంటివి.
ఇ) శ్రీరాముని పట్టాభిషేక మహోత్సవం కోసం అయోధ్య తనను తానుగా అలంకరించుకుంది.
ఈ) శ్రీరాముణ్ణి తోడ్కొని రావలసినదిగా కైకేయి సుమంత్రుణ్ణి ఆజ్ఞాపించింది.
2. అ) తనకు రాజ్యమైనా వనవాసమైనా సమానమేనని ప్రకటించాడు.
ఆ) రాముడు ఉంటే చాలు అది అడవి అయినా తన పాలిట అయోధ్యే ననుకున్నాడు.
ఇ) నేనిప్పుడే దండకారణ్యానికి బయలు దేరుతానన్నాడు శ్రీరాముడు
ఈ) కాని సీత రాముని వెంట వన వాసానికి వెళ్ళడానికి నిశ్చయించుకుంది.
3. అ) నిద్ర లేచిన పౌరులు శ్రీరాముడు కనబడక పోవడంతో తికమక పడ్డారు.
ఆ) కాలినడక వస్తున్న శ్రీరాముణ్ణి చూసిన ప్రజలు బావురుమన్నారు.
ఇ) వశిష్ఠుని ఆదేశం మేరకు పట్టాభిషేకానికి అనువుగా సీతారాములు ఉపవాస దీక్షను గైకొన్నారు.
ఈ) మంగళ వాద్య ఘోషతో మార్మోగవలసిన అయోధ్య ఆర్తనాదాలతో నిండిపోయింది.
- 4) అ) సాయంకాలానికంతా భరద్వాజాశ్రమానికి చేరారు.
ఆ) శ్రీరాముడు వచ్చాడన్న వార్తవిని తనవారితో శ్రీరాముని దగ్గరకు బయలు దేరాడు.
ఇ) చేసేది లేక అయోధ్యకు తిరుగుముఖం పట్టారు.

- ఈ) ఎలాగో మనసుకు స్థిమిత పరుచుకొని కౌసల్య శ్రీరాముణ్ణి దీవించింది.
5. అ) మహర్షి సూచనలనుసరించి యమునా నదినిదాటి చిత్రకూటం చేరుకున్నారు, సీతారామలక్ష్మణులు.
- ఆ) కౌసల్య దశరథుల ఆవేదనకు అంతులేదు: అదే పుత్రవియోగానికి కారణమన్నాడు
- ఇ) మరునాడు శ్రీరాముని ఆదేశం మేరకు గుహుడు నావను సిద్ధం చేశాడు.
- ఈ) సాయం కాలానికి భరద్వాజాశ్రమానికి చేరారు.
- 6) అ) సుమంత్రుడు గుహుని దగ్గర సెలవు తీసుకొని అయోధ్యకు వెళ్ళాడు.
- ఆ) అర్ధరాత్రి తరువాత దశరథుడు ప్రాణాలు విడిచాడు.
- ఇ) మహర్షి సూచనలనుసరించి, యమునా నదిని దాటి చిత్రకూటం చేరుకున్నారు సీతారామలక్ష్మణులు
- ఈ) నావను ముందుకు సాగించవలసినదిగా నావికులను ఆదేశించాడు.
- 7) అ) మంధరను చంపడానికి ఉద్యుక్తుడైన శత్రుఘ్నుడు భరతుని మాటవిని విరమించుకున్నాడు.
- ఆ) మహర్షి సత్కారాలను పొంది చిత్రకూటం వైపు ప్రయాణించారు అందరు.
- ఇ) వశిష్ఠుని ఆజ్ఞమేరకు దూతలు భరత శత్రుఘ్నులను తీసుకురావడానికి వెళ్ళారు.
- ఈ) శ్రీ రాముడు లక్ష్మణుని ఆలోచనలో పాఠాటం ఉందని చెప్పాడు.
- 8) అ) చేసేది లేక అయోధ్యకు తిరుగుముఖం పట్టారు.
- ఆ) కాలి నడకన వస్తున్న శ్రీరాముణ్ణి చూసి ప్రజలు బావురుమన్నారు.
- ఇ) దశరథుడు శ్రీరామ పట్టాభిషేకం వార్తను తెల్పడానికి కైకేయి వద్దకు వచ్చాడు.
- ఈ) నేనిప్పుడే దండకారణ్యానికి బయలు దేరుతానన్నాడు శ్రీరాముడు.

- 9) అ) కైకేయి మాటలకు స్పృహ కోల్పోయాడు దశరథుడు.
 ఆ) ప్రాణానికి ప్రాణమైన శ్రీరాముడి మీద ఒట్టు పెట్టి సరేనన్నాడు దశరథుడు.
 ఇ) నీ పాదాలు పట్టుకొంటారాముణ్ణి మాత్రం నాకు దూరంచేయవద్దని బతిమాలాడు.
 ఈ) దశరథుడు శ్రీరామ పట్టాభిషేకం వార్తను తెలపడానికి కైకేయి దగ్గరికి వచ్చాడు.
10. అ) రామా ! నీ సుగుణాలతో ప్రజలు మెప్పించావు కాబట్టి నీవే యువరాజు పట్టాభిషేకం చేసుకోవాలి.
 ఆ) వశిష్ఠుని ఆదేశం మేరకు పట్టాభిషేకానికి అనువుగా సీతారాములు ఉపవాస దీక్షను తీసుకున్నారు.
 ఇ) శ్రీరాముడు వచ్చి తండ్రికి పాదాభివందనం చేశాడు.
 ఈ) శ్రీరాముడి యువరాజు పట్టాభిషేకం విషయాన్ని వెల్లడించాడు.

అ) అఘు ప్రశ్నలు :(4 లేదా 5 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి)

1. “దశరథునికి శ్రీరాముని మీద మక్కువ ఎక్కువ” ఎందుకో చెప్పగలవా ?
2. సకల గుణాభిరాముడైన శ్రీరాముడు తమకు ప్రభువు కావాలని ప్రజలు ఎందుకు కోరుకున్నారు?
3. దుఃఖించవలసిన సమయంలో ఎందుకు సంతోషిస్తున్నావు ” అని కైకను నిలదీసిన మంథరను గురించి నీవేమనుకుంటున్నావు?
4. కైకేయి శ్రీ రాముడిని ఏమని ప్రమాణం చేయమన్నది ?
5. శ్రీరాముని వెంట సీత వసవాసానికి వెళ్ళడానికి ఎందుకు నిశ్చయించుకుంది.?
6. అక్షణుని సుమిత్ర ఏమని దీవించింది?
7. సీతారామలక్ష్మణులను గంగను దాటించిన గుహుని స్వభావాన్ని వివరించండి?

8. కైకేయి అత్తవారింటికి వచ్చినప్పుడు వెంట వచ్చిన అరణపుదాసి మంథర శ్రీరాముని వన వాసమునకు కారణమైనదని ఎలా సమర్థిస్తావు?
9. చెప్పుడు మాటలు చేటుకు కారణం -ఈ మాటలకు కైకేయి విషయంలో ఎంతవరకు నిజమైనది?
10. “భరతుడు దుర్బుద్ధితో సైన్యంగా వస్తున్నాడు మనం ధనుర్భాణాలను సిద్ధం చేసుకుందాం అన్న” మాటలు ఎవరివి? ఎందుకన్నాడు?
11. కైకేయి స్వభావమును వివరించండి ?
12. మంథర స్వభావమును వివరించండి ?
13. భరతుని స్వభావమును విశదీకరించండి ?
14. దశరథుని పాత్ర స్వభావమును విశదీకరించండి ?
15. కౌసల్య పాత్ర స్వభావమును వర్ణించండి?

అ) వ్యాస రూప ప్రశ్నలు:(10 లేదా 12 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.)

1. శ్రీరాముడు వనవాసానికి సిద్ధమైన తీరును వివరించండి ?
2. పుత్ర వ్యామోహంతో దశరథుడు రాముని పట్ల వ్యవహరించిన తీరును వివరించుము?
3. సీతారామలక్ష్మణులు అయోధ్య నుండి అత్రి మహర్షి ఆశ్రమానికి చేరుకొన్న విధానము తెలియజేయండి ?
4. శ్రీరాముని వన వాసానికి మంథర ఎలా కారణమైనదో రాయండి ?
5. భరతుడు సాదుకలకు పట్టాభిషేకం చేసిన విధానాన్ని వివరించండి ?

ఇ) జాతీయాలు వివరించుట

1. “తిరుగుముఖం” అనే జాతీయాన్ని ఏ సందర్భంలో ఉపయోగిస్తారు?
2. “కకావికలం కావడం” అనే జాతీయాన్ని ఏ సందర్భంలో ఉపయోగిస్తారు?
3. “ఉవ్విళ్ళూరు” అనే జాతీయాన్ని ఏ సందర్భంలో ఉపయోగిస్తారు?
4. “బూడిదలో పోసిన పన్నీరు” అనే జాతీయాన్ని ఏ సందర్భంలో ఉపయోగిస్తారు?
5. “అందవేసిన చేయి” అనే జాతీయాన్ని ఏ సందర్భంలో ఉపయోగిస్తారు?

3. అరణ్య కాండ

1. సంఘటనాక్రమముతో క్రింది వాక్యములను అనుర్పించి

అ) సీతారామలక్ష్మణులకు మహర్షులు సాదర స్వాగతం పలికారు.

ఆ) అక్కడ లోక క్షేమం కోసం యజ్ఞయాగాదులు జరుగుతుంటాయి.

ఇ) దండ కారణ్యం పవిత్ర ప్రదేశం.

ఈ) ఆశ్రమ సముదాయాన్ని చూడగానే ధనుస్సు నుండి అలైత్రాడును వేరు చేశాడు శ్రీరాముడు.

2) అ) శ్రీ రాముని వల్ల శాపవిముక్తి కలుగుతుందని కుబేరుడు చెప్పిన విషయం గుర్తుచేసుకున్నాడు.

ఆ) రామలక్ష్మణులను తన భుజాలపై వేసుకొని తీసుకుపోసాగాడు.

ఇ) తుంబురుడనే గంధర్వుడు కుబేరుని శాపంచే రాక్షసుడిగా మారిన విషయం తెలిపాడు.

ఈ) విరాధుడు చెప్పినట్లుగా రామలక్ష్మణులు చేశారు.

3) అ) శరభంగుడు తన తపఃఫలాన్నంతా శ్రీరామునికి ధారవోసాడు.

ఆ) శరభంగుడు తన దేహాన్ని విడిచి అగ్ని తేజస్సుతో బ్రహ్మలోకం చేరాడు

ఇ) సుతీక్ష్ణ మహర్షిని దర్శించమని శ్రీరామునికి సూచించాడు.

ఈ) విరాధుని మాట ప్రకారం శరభంగ మహర్షి దర్శనానికి బయలు దేరాడు రాముడు.

4) అ) పంచవతీ జన సంచారం లేని ప్రాంతం.

ఆ) సీత ఉండడం వల్ల తనను నిరాకరిస్తున్నాడని భావించింది శూర్పణఖ.

ఇ) తమకు అడ్డుగా ఉన్న సీతాలక్ష్మణులను చంపి తింటానన్నది శూర్పణఖ.

ఈ) సీత అడ్డు తొలగించుకోవడానికి ఆమెపై దాడికి దిగింది శూర్పణఖ.

- 5) అ) ప్రశాంతంగా ఉన్న రాముణ్ణి కవ్వించడం కొరవితో తలగోక్కోవడమే
 ఆ) సీత అపహరణ విషయం తెలిపాడు.
 ఇ) రథం మీద ఆకాశంలో ప్రయాణిస్తూ మారీచుడి ఆశ్రమానికి చేరుకున్నాడు
 రావణుడు.
 ఈ) రావణుడి ఆవేశం తిరుగు ముఖం పట్టి లంకకు బయలు దేరాడు.
- 6) అ) సౌందర్యవతి అయిన సీతకు తగిన భర్త నీవేనని రావణుడిలో కొత్త
 ఆశలు రేకెత్తించింది.
 ఆ) ఖరదూషణాదుల మరణవార్తను తట్టుకోలేక శూర్పణఖ లంకకు
 పరుగుదీసింది.
 ఇ) రావణుడి మూర్ఖత్వాన్ని తిట్టిపోసింది.
 ఈ) వికృత రూపంలో వచ్చిన చెల్లెలి దీనావస్థను చూసి కూడా చలించలేదు
 రావణుడు.
- 7) అ) రావణుడు సీతను గురించి వివరాలు అడిగాడు.
 ఆ) బలవంతంగా సీతను తన రథంలో లంకకు తరలిస్తున్నాడు.
 ఇ) తనను రాక్షసరాజు అంకేశ్వరుడుగా ప్రకటించాడు.
 ఈ) లక్ష్మణుడు వెళ్ళడాన్ని గమనించాడు రావణుడు.
- 8) అ) రావణుడు సీతతో లంకకు చేరుకున్నాడు.
 ఆ) ఉత్తరీయపు కొంగులో కట్టి ఆభరణాలను వానర ముఖ్యుల మధ్య
 పడేటట్లు విడిచింది.
 ఇ) అప్పుడప్పుడే నిద్రకుపక్రమిస్తున్న జటాయువుకు సీత ఆక్రందనలు
 వినిపించాయి.
 ఈ) సీతను తీసుకొని రావణుడు ఆకాశమార్గం పట్టాడు.

- 9 అ) లోకాలను ధ్వంసం చేయడానికి శ్రీరాముడు సిద్ధపడ్డాడు.
 ఆ) సీత జాడ కనిపించలేదు.
 ఇ) శ్రీరాముడు మారీచుణ్ణి వధించాడు.
 ఈ) లక్ష్మణుని చూచి నిశ్చేష్టుడయ్యాడు.
- 10 అ) ముఖము కడుపు భాగంలో ఉన్న భయంకర రాక్షసుణ్ణి చూశారు.
 ఆ) కబంధునికి అగ్ని సంస్కారం చేశారు.
 ఇ) పంపా సరోవరాన్ని చూసి, ఋష్యమూక పర్వతానికి ప్రయాణమయ్యారు.
 ఈ) రామలక్ష్మణులు క్రౌంచారణ్యము చేరుకున్నారు.
- 11 అ) రాముడు పంచవటిలో కుటీరం ఏర్పాటు చేసుకున్నాడు.
 ఆ) జటాయువు తనువు చాలించాడు.
 ఇ) సుతీక్ష్ణ మహర్షి ఆశ్రమాన్ని సందర్శించారు.
 ఈ) మారీచుడు మాయ లేడి రూపాన్ని సంచరించాడు.
- 12) అ) శరభంగుని సూచన మేరకు సుతీక్ష్ణ మహర్షి ఆశ్రమం చేరారు.
 ఆ) రామ లక్ష్మణులు క్రౌంచారణ్యం చేరారు.
 ఇ) సీతా రామ లక్ష్మణులు దండకారణ్యం చేరారు.
 ఈ) పంచవటిలో కుటీరం ఏర్పాటైనది.

అ) అఘు ప్రశ్నలు: (4 లేదా 5 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి)

1. విరాధునికి (తుంబురుడు) శాప విమోచనమైన విధమును తెలియజేయండి?
2. బంగారు లేడిని చూచిన లక్ష్మణుని అభిప్రాయాన్ని తెలియజేయండి ?
3. రాముని పైకి తన అన్న అయిన రావణుని శూర్పణఖ ఏవిధంగా ప్రోత్సహించింది.?
4. అశోక వనములో సీత ఎలా కాలాన్ని గడిపింది. ?
5. 'కబంధహస్తాలు' అనే జాతీయం పుట్టుకకు కారణమైన సన్నివేశాన్ని తెలియజేయండి?
6. సీతాపహరణ సమయంలో జటాయువు స్థానంలో నీవుంటే ఏమి చేస్తావు?

7. కబంధుని వృత్తాంతాన్ని సంక్షిప్తంగా తెల్పండి ?
8. శ్రీరాముడు వనవాస కాలంలో కుటీరాన్ని ఏర్పరుచుకోవడానికి పంచవటినే ఎందుకు ఎంచుకున్నాడు?
9. అగస్త్యునికి ఆనామధేయం సార్థకమయ్యదని నీవు భావిస్తున్నావా ? ఎలా?

ఆ) వ్యాస రూప ప్రశ్నలు:(10 లేదా 12 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి)

1. “క్రూరులైన దుష్టులతో పరిహాసం పనికి రాదు.” అనే సూక్తిని బలపరిచే ఒక సన్నివేశాన్ని రామాయణం ఆధారంగా రాయండి ?
2. రామునికి వనవాసం ప్రారంభమయిన విధమును మీ సొంత మాటల్లో రాయండి?
3. “మూర్ఖులకు హితబోధలు చెవికెక్కవు” అనే సూక్తి రావణుని విషయంలో నిజమైంది- దీనిని సమర్థించండి ?
4. రావణుడు సీతాపహరణము చేసిన విధమును మీ సొంతమాటల్లో రాయండి?
5. వనవాస కాలంలో పంచవటికి చేరే వరకు రాముని జీవిత గమనాన్ని వివరించండి?
6. రాముని వనవాస జీవితమెలా గడిచిందని నీవు భావిస్తున్నావో మీ సొంత మాటల్లో రాయండి?

క్రీంది వానికి పాత్ర స్వభావములు రాయండి

1. తుంబురుడు (విరాధుడు)
2. జటాయువు
3. శూర్పణఖ
4. మారీచుడు
5. కబంధుడు
6. శబరి
7. అగస్త్యుడు
8. లక్ష్మణుడు

క్రింది జాతీయాలను వివరించండి

1. కబంధ హస్తాలు
2. కన్నీరు మున్నీరు
3. పూస గుచ్చినట్లు
4. ఆగస్త్యభ్రాత
5. మూడు పువ్వులు ఆరు కాయలు
6. ఆరు సూరైనా
7. భగీరథ ప్రయత్నం
8. తలలో నాలుక
9. పురిటిలో సంధిగొట్టడం
10. మసిపూసి మారేడు కాయ చేయడం.

4. కిష్కింధ కాండ

అ) ఈ క్రింది వాటికి సంఘటనాక్రమములో అమర్చండి.

1. అ) హనుమంతుని మాటతీరు శ్రీరాముణ్ణి ఆకట్టుకుంది.
ఆ) ధనుర్బాణాలు ధరించిన వాళ్ళెవరో మారువేషంలో వెళ్ళి కనుక్కోమని ఆంజనేయుణ్ణి ఆదేశించాడు.
ఇ) ఋష్యమూక పర్వతం నుంచి రామలక్ష్మణులను చూశాడు సుగ్రీవుడు.
ఈ) సుగ్రీవుని ఆనతిమీద రామలక్ష్మణులున్న చోటికి ఒక్క గంతువేశాడు హనుమంతుడు.
2. అ) భయంతో మలయగిరికి చేరిన సుగ్రీవుణ్ణి రామలక్ష్మణుల వద్దకు తీసుకువచ్చాడు ఆంజనేయుడు.
ఆ) శ్రీరామ సుగ్రీవులు అగ్నిసాక్షిగా మిత్రులైనారు.
ఇ) తమకు సుగ్రీవుడి సహాయం ఎంతో తగినదన్నాడు.
ఈ) పంపా సరోవర ప్రాంతం పరమ రమణీయంగా వుంది.
3. అ) మా అన్న వాలి మహాబలశాలి. పెద్దవాడు కనుక మా తండ్రి తరువాత కిష్కింధకు రాజైనాడు.
ఆ) దుఃఖస్థితినుంచి బయటపడమని ధైర్యవచనాలు చెప్పాడు సుగ్రీవుడు.
ఇ) సుగ్రీవుడు శ్రీరాముడి శోకాన్ని పోగొట్టే ప్రయత్నం చేశాడు.
ఈ) నీ భార్యను అపహరించిన వాలిని ఈరోజే చంపుతానన్నాడు శ్రీరాముడు.
4. అ) బాణం వల్ల కలుగుతున్న బాధ అంతకంతకు అధికమై వాలి ప్రాణాలను వదిలాడు.
ఆ) శ్రీరాముడు వాలి అభిప్రాయములను తోసేశాడు.

ఇ) సుగ్రీవుడు వాలిని మళ్ళీ యుద్ధానికి ఆహ్వానించాడు.

ఈ) వాలివధకు ఇక ఏమాత్రం ఆలస్యం వద్దని శ్రీరాముణ్ణి తొందరపెట్టాడు.

5. అ) సుగ్రీవుడు వానరవీరులను రావలసిందిగా చెప్పమని హనుమంతుణ్ణి ఆజ్ఞాపించాడు.

ఆ) కిష్కింధకు రాజుగా సుగ్రీవుడు, యువరాజుగా అంగదుడు పట్టాభిషిక్తులయ్యారు.

ఇ) లక్ష్మణుడు కిష్కింధకు పయనమయ్యాడు.

ఈ) శ్రీరాముని దయవల్లనే తానీస్థితిలో ఉన్నానని కృతజ్ఞత ప్రకటించాడు సుగ్రీవుడు.

6. అ) సీతాన్వేషణను సఫలం చేయగలవాడు హనుమంతుడేనని సుగ్రీవుని నమ్మకం.

ఆ) రావణుడి నివాసాన్ని పసిగట్టడమే ప్రధాన కర్తవ్యమన్నాడు శ్రీరాముడు.

ఇ) శ్రీరాముడితో సుగ్రీవుడు వానరుల రాకను గురించి తెలియజేశాడు.

ఈ) హనుమంతుడు నమస్కరించి రామముద్రికను గ్రహించాడు.

7. అ) అంగదుని నాయకత్వంలో హనుమంతుడు దక్షిణం వైపుకు బయలుదేరాడు.

ఆ) ముందుకు సాగితే విజయం వరిస్తుందని అంగదుడు ప్రేరేపించాడు.

ఇ) హనుమంతుడు శ్రీరాముని పాదాలకు ప్రణమిల్లి ప్రయాణమయ్యాడు.

ఈ) సీతజాడ కోసం చేసిన కృషి ఫలించలేదని విన్నవించుకున్నారు.

8. అ) వానరవీరులు సీతాన్వేషణ సఫలమౌతుంది అన్న నిశ్చయానికి వచ్చారు.

ఆ) సీత జాడ కనిపెట్టకుండా సుగ్రీవుని చేరరాదనుకున్నారు.

ఇ) సంపాతి తన రెక్కల బలాన్ని తెలుసుకోవడానికి రివ్వున ఆకాశంలోకి ఎగిరాడు.

ఈ) సముద్రతీరంలో వానరులంతా సమావేశమయ్యారు.

9. అ) హనుమంతుడి మాటలకు జాంబవంతుడు ఆనందించాడు.

ఆ) మన వానరుల ప్రాణాలన్నీ నీపైనే ఆధారపడి ఉన్నాయని జాంబవంతుడన్నాడు.

ఇ) హనుమంతుడు రెట్టించిన ఉత్సాహంతో బలాన్ని పుంజుకున్నాడు.

ఈ) జాంబవంతుడు హనుమంతుణ్ణి ప్రేరేపించాడు.

10. అ) సంపాతి తన సోదరుడి మరణానికి ఎంతో విలపించాడు.

ఆ) శ్రీరాముని మాటలు విన్న వాలి తన తప్పును తెలుసుకున్నాడు.

ఇ) శ్రీరాముని బలమెలాంటిదో తెలుసుకోవాలనుకున్నాడు సుగ్రీవుడు.

ఈ) వాలి దుండుభి అనే రాక్షసుడిని చంపి విసరివేశాడు.

11. న్యక్తికరణ - నృజనాత్మకత

అభిప్రాయాలు

1. సుగ్రీవుని పాత్ర స్వభావము వివరింపుము ?
2. వాలి పాత్ర స్వభావము వివరింపుము ?
3. హనుమంతుని పాత్ర స్వభావము వివరింపుము ?
4. తార పాత్ర స్వభావము తెలుపండి ?
5. అంగదుని పాత్ర స్వభావము తెలుపండి ?
6. సంపాతి పాత్ర స్వభావము వివరించండి ?
7. జాంబవంతుని స్వభావము వివరించండి ?
8. సీతను అన్వేషిస్తూ పంపాసరోవర ప్రాంతమునకు రామలక్ష్మణులు వచ్చారు. అక్కడి ప్రకృతి సౌందర్యాలు శ్రీరాముని సంతోషపెట్టలేక పోవడమే గాక మరింత బాధను పెంచింది. అప్పుడు “అన్నా ! దైన్యాన్ని వదలు. అదే మనకు మేలు చేస్తుంది” అని లక్ష్మణుడు అన్నను ఊరడించాడు గదా- దీనిని బట్టి నీవు ఏమి గ్రహించావు ?
9. “ఓ రామా! నిజమైన స్నేహితుడు మిత్రునికోసం సంపదలను సుఖాలను చివరికి ప్రాణాలను కూడా విడవడానికి సిద్ధపడతాడు గదా” అన్న సుగ్రీవుని మాటలను నీవు ఎలా సమర్థిస్తావు ?

10. “వేటాకరితో యుద్ధం చేయుచున్నప్పుడు ఎందుకు దొంగ దెబ్బ తీశావని” వాలి శ్రీరామున్ని ప్రశ్నిస్తాడు. తమ్ముని భార్యను చెరబట్టడం అధర్మమని రాముడు వారించాడు. శ్రీరాముని అభిప్రాయంతో మీరు ఏకీభవిస్తారా ?

11. సుగ్రీవాజ్ఞ ఎటు వంటిది ?

12. హనుమంతుని మాటతీరు శ్రీరాముని ఎలా ఆకట్టుకొన్నదో రాయండి.

13. పంపాసరోవరం శ్రీరాముని ఎందుకు సంతోష పెట్టలేక పోయింది? వివరించండి?

14. వాలి చేసిన అపరాధం ఏమిటి ?

15. మతంగముని వాలికి ఇచ్చిన శాపం ఏమి ?

వ్యాసరూప శ్రశ్నలు: (10 లేదా 12 వాక్యాలలో నమాధానాలు రాయండి)

16. శ్రీరామ - సుగ్రీవుల మైత్రిని గూర్చి రాయండి ?

17. వాలి వృత్తాంతము నీ సాంతమాటల్లో రాయండి ?

18. వాలి - సుగ్రీవుల యుద్ధం వివరించండి ?

19. శ్రీరామ - సుగ్రీవుల మైత్రికి హనుమంతుడు ఎలా దోహదపడ్డాడు?

20. వానర వీరులు సీతాన్వేషణకు ఎలా పూనుకొన్నారు.

21. హనుమంతుడు సముద్రమును దాటుటకు ఎలా ఉద్యుక్తుడయ్యాడు?

జాతీయాలను వివరించండి

1. సుగ్రీవాజ్ఞ

2. గుండెలో రాయిపడు

3. గుండెగుభేలుమను

4. దొంగదెబ్బతీయు

5. నుందరకాండ

ఈ వాక్యాలను సంఘటనాక్రమంలో అమర్చండి.

1. క్రింది వానిని సంఘటనా క్రమంలో అమర్చండి

- అ) మహాబలుడైన మారుతి సూర్యునికి, మహేంద్రునికి, వాయువుకు, బ్రహ్మకు ఇతర దేవతలకు నమస్కరించాడు.
- ఆ) త్రికూట పర్వతం మీదనుండి లంకకు ఎగిరాడు హనుమంతుడు.
- ఇ) హనుమంతుడు తన వాడి అయిన గోళ్ళతో సింహికను చీల్చేశాడు.
- ఈ) సముద్రముపై సాగిపోతున్న హనుమంతుణ్ణి చూసి సాగరుడు. సహాయపడదలచాడు.

2. అ) సీతాదేవికి వినపడేటట్లు రామకథను వర్ణించాడు.

- ఆ) తనను 'సీత' అంటారని తెలిపిందా సాధ్యి.
- ఇ) ప్రాణ త్యాగానికి సిద్ధ పడ్డ సీతకు శుభశకునాలు తోచాయి.
- ఈ) హనుమంతుడు చెట్టుదిగి నమస్కరించాడు.

3. అ) అంతవరకు నిదురించిన మధువనంలో త్రిజట అప్పుడే మేల్కొంది.

- ఆ) రావణునికి వినాశనం తప్పదని శ్రీరామునికి జయం కలుగుతుందనీ చెప్పింది.
- ఇ) నూనె పూసిన శరీరంతో రావణుడు నేలమీద పడి ఉండటం చూసాను.
- ఈ) త్రిజట విభీషణుని కూతురు.

4. అ) దారిలో అందరూ మధువనంలోకి వెళ్ళారు.

- ఆ) హనుమంతుడు మహేంద్రగిరి శిఖరం మీద అడుగుపెట్టాడు.
- ఇ) అరిష్టం అనే పర్వతం ఎక్కాడు.
- ఈ) రావణుణ్ణి సంహరిస్తానని శ్రీరాముడు ప్రతిజ్ఞ చేసి ఉన్నాడు.

- 5) అ) అణువణువునా వెదిగాడు హనుమంతుడు.
 ఆ) ఎక్కడా సీత జాడ తెలియక పోయేసరికి సీత మరణించిందేమోనని సందేహించాడు హనుమంతుడు.
 ఇ) రావణాంతఃపురంలోకి వెళ్ళాడు.
 ఈ) సీతను చూశానని గంతులు వేశాడు.
- 6) అ) ప్రాణత్యాగానికి సిద్ధ పడ్డ సీతకు శుభశకునాలు తోచాయి.
 ఆ) వేకువ జామయింది వేదఘోషలు వినబడుతున్నాయి.
 ఇ) హనుమంతుడు తాను శ్రీరామదూతనని చెప్పుకొన్నాడు.
 ఈ) రాక్షస స్త్రీలు ఎన్నో రకాలుగా సీతకు నచ్చజెప్పే ప్రయత్నం చేశారు.
- 7) అ) హనుమంతుడు మహానాదం చేస్తూ ఎడమ చేతితో అంకిణిపై ఒక్క దెబ్బ వేశాడు.
 ఆ) సింహిక అనే రాక్షసి హనుమంతుని మింగాలని చూసింది.
 ఇ) రాత్రి కాగానే పిల్లి ప్రమాణంలో తన శరీరాన్ని కుదించుకొని అంకలోకి ప్రవేశించాడు.
 ఈ) అకస్మాత్తుగా పైకి లేచిన మైనాకుణ్ణి తనకు ఆటకంగా తలచాడు మారుతి.
- 8) అ) అంకను కాల్యాక హనుమంతుడు సముద్రంలో తోకను చల్లార్చుకున్నాడు.
 ఆ) అందుకే చూసి రమ్మంటే కాల్చివచ్చాడనే సామెత పుట్టింది.
 ఇ) సీతాదేవి దర్భనంతో ప్రధాన కార్యం ముగిసింది హనుమంతునికి.
 ఈ) కొంగుముడి విప్పి అందులోని దివ్యచూడామణిని హనుమంతునికిచ్చింది.
- 9) అ) రాక్షస స్త్రీలు పరుగుపరుగున వెళ్ళి అంకేశునికి విషయం చెప్పారు.
 ఆ) తమ అనుబంధానికి గుర్తుగా కాకాసురుని కథ చెప్పింది.
 ఇ) దూతను చంపడం భావ్యం కాదన్నాడు విభీషణుడు.
 ఈ) రావణుడు అడుగగా తాను రామదూతనని చెప్పాడు.

- 10) అ) ఇంద్రుని నందనవనం లాగా ఉంది అశోకవనం.
 ఆ) హనుమంతుడు ముఖ ద్వారం గుండా అంకలోకి వెళ్ళలేదు
 ఇ) హనుమంతుడు తన విశ్వరూపాన్ని ప్రదర్శించాడు.
 ఈ) తన వీపు మీద కూర్చుంటే తక్షణమే శ్రీరాముని సన్నిధికి చేరుస్తానన్నాడు
 హనుమంతుడు.

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత

లఘు ప్రశ్నలు: (4 లేదా 5 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి)

1. హనుమంతుడు మైనాకుని ఆతిథ్యం ఏ విధంగా గ్రహించాడు ?
2. హనుమంతుడు సముద్రంపైకి ఎలా ఎగిరాడు ?
3. సాగరుడు హనుమంతునికి చేసిన సహాయం వివరించండి ?
4. హనుమంతుడు అంకలోకి ఏ విధంగా ప్రవేశించాడు ?
5. హనుమంతుడు సీతను ఎలా గుర్తుపట్టాడు ?
6. “చూసి రమ్మంటే కాల్చివచ్చాడు” -అనే సామెత ఎలా పుట్టింది ?
7. వానరులు ధ్వంసం చేసిన మధువనం గురించి రాయండి ?
8. ‘చూశాను సీతమ్మను’ అని హనుమంతుడు ప్రకటించినప్పుడు వానరులు చాలా సంతోషపడ్డారు .దీన్ని బట్టి నీవేమి గ్రహించావు ?
9. త్రిజటకు వచ్చిన స్వప్నమును తెలపండి ?
10. హనుమంతుడు “తాను శ్రీరామబంటు”నని ఎలా సీతను నమ్మించాడు ?
11. త్రిజట పాత్ర స్వభావము రాయండి ?
12. రామాయణంలో అంకిణి పాత్రచిత్రణ వివరించండి ?
13. మైనాకుని పాత్ర స్వభావము రాయండి ?
14. హనుమంతుని పాత్ర స్వభావం రాయండి ?
15. ప్రాణత్యాగానికి సిద్ధ పడ్డ సీతకు శుభశకునాలు తోచాయి. దీన్ని బట్టి మీరేం గ్రహించారు?

వ్యావరూప ప్రశ్నలు: 10 లేదా 12 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి)

1. హనుమంతుని సముద్రలంఘనం గూర్చి సొంత మాటల్లో రాయండి?
2. లంకలోకి ప్రవేశించే హనుమంతున్ని అంకిణిని ఎలా ఎదుర్కొన్నది?
3. సీతాన్వేషణ వృత్తాంతాన్ని తెలుపండి ?
4. త్రిజట స్వప్న వృత్తాంతాన్ని తెలుపండి ?
5. లంకాదహనం గూర్చి వివరించండి ?
6. అశోక వనంలో సీతకు హనుమంతునికి మధ్య జరిగిన సంభాషణ రాయండి ?
7. అశోకవనంలోనున్న సీతను రావణుడు ఎలా బెదిరించాడో వివరించండి ?
8. సముద్రము పై సాగిపోతున్న హనుమంతునికి సాగరుడు ఎలా సహాయపడ్డాడో వివరించండి ?
9. సీతజాడ కానని హనుమంతుడు ఏవి విధాలుగా ఊహించుకొని ప్రాయోపవేశమే మంచిదని భావించాడు ?
10. లంకానగర విశేషాలు ఏమిటో పాఠ్యాంశం ద్వారా వివరించండి ?

ఈ క్రింది జాతీయాలు ఏ అర్థంలో వాడుతారో వివరించండి

1. సమయస్ఫూర్తి
2. ధ్రువపరచుకొను

6.యుద్ధకాండ

క్రింది వాక్యములను సంఘటనా క్రమములో అమర్చండి

- 1) అ) లంకలో రావణుడు మంత్రులతో సమావేశమయ్యాడు.
ఆ) ఈ విజయముహూర్తమే లంకా ప్రయాణానికి తగినదని శ్రీరాముడు సుగ్రీవునితో అన్నాడు.
ఇ) శ్రీరాముడు హనుమంతుని సాహసాన్ని ప్రశంసించాడు.
ఈ) శ్రీరాముడి మనస్సులో మళ్ళీ దుఃఖం పొంగి పొర్లింది.
- 2) అ) సీతను శ్రీరామునికి అప్పగించడమే అన్ని విధాల మంచిది.
ఆ) శత్రువుల శక్తి సామర్థ్యాలను తెలుసుకోకుండా వారిని చులకనగా భావించకూడదు.
ఇ) అనవసరంగా కోపించడం మంచిదికాదు, అది ధర్మానికి ఆటంకమౌతుంది.
ఈ) లంకను కాపాడుకోవడానికి ఏంచేయాలో నిర్ణయించమన్నాడు రావణుడు.
- 3) అ) రావణుడు విభీషణుని మాటలకు క్రోధావేశాలకు లోనయ్యాడు.
ఆ) నువ్వు శత్రువు పట్ల వ్యవహరించిన తీరు సరైనదికాదని కుంభకర్ణుడు అన్నారు.
ఇ) ఆకాశంలోనే నిలిచి శ్రీరాముణ్ణి శరణుకోరాడు విభీషణుడు
ఈ) సీతాపహరణ సమయంలో నన్ను సంప్రదించి వుంటే బాగుండేదని కుంభకర్ణుడు అన్నాడు.
- 4) అ) సముద్రాన్ని దాటే ఉపాయమేమిటని సుగ్రీవుణ్ణి ప్రశ్నించాడు శ్రీరాముడు.
ఆ) శ్రీరాముడు సముద్రతీరంలో సముద్రుణ్ణి ఉపాసించాడు.
ఇ) శ్రీరాముడు సముద్రుడి అహంకారాన్ని అణగదొక్కాలనుకున్నాడు.
ఈ) విభీషణుని మాటలకు శ్రీరాముడు అతనిని ఆలింగనం చేసుకున్నాడు.

- 5) అ) శ్రీరామచంద్రులు వానరసైన్యంతో సువేలపర్వతానికి చేరుకున్నారు.
 ఆ) రావణుడి దగ్గరకు అంగదుణ్ణి రాయబారిగా పంపాడు శ్రీరాముడు.
 ఇ) శ్రీరాముడు యుద్ధనీతిని అనుసరించి సైన్యాన్ని వివిధ భాగాలుగా విభజించాడు.
 ఈ) రావణుడు సీత విషయంలో మరొక ఎత్తుగడ వేశాడు.
- 6) అ) రావణుని బాణశక్తికి సుగ్రీవుడు మూర్ఛబోయాడు.
 ఆ) అంగదుని చేతిలో రావణకుమారుడు ఇంద్రజిత్తు ఓడిపోయాడు.
 ఇ) రావణుడు ప్రయోగించిన 'శక్తి' అనే ఆయుధం లక్ష్మణుని ఎదలో నాటుకుంది.
 ఈ) లంకను నాలుగువైపుల నుండి సైన్యంతో ముట్టడించాడు శ్రీరాముడు.
- 7) అ) కుంభకర్ణుడు యుద్ధంలో వానరులను చావుదెబ్బ తీశాడు.
 ఆ) రావణ కుమారుడైన అతికాయుడు లక్ష్మణుని బ్రహ్మాస్త్రానికి బలైనాడు.
 ఇ) బ్రహ్మాస్త్ర ప్రభావంతో అరవైఏడు కోట్లమంది హతులయ్యారు.
 ఈ) ఆపదలపాలైనవాణ్ణి ఆదుకునేవాడే నిజమైన మిత్రుడు అని రావణుడన్నాడు.
- 8) అ) శత్రుసంహారానికి ఇంద్రజిత్తు నికుంభిలా అభిచార హోమాన్ని తలపెట్టాడు.
 ఆ) శత్రుపక్షాన్ని మానసికంగా దెబ్బతీయదలచాడు ఇంద్రజిత్తు.
 ఇ) రావణుడు యుద్ధభూమిలో ప్రళయకాల రుద్రుడిలా విజృంభిస్తున్నాడు.
 ఈ) హనుమంతుడు జీవిస్తే వానరసైన్యం చచ్చినా బతికినట్టే.
- 9) అ) రావణుని దహన సంస్కారాలకు అనుమతినివ్వమని విభీషణుడు శ్రీరాముని ప్రార్థించాడు.
 ఆ) ఇంద్రుడు పంపగా మాతలి దివ్యరథంలో సహా శ్రీరాముని దగ్గరకు వచ్చాడు.
 ఇ) శ్రీరాముని ఆదేశం మేరకు లక్ష్మణుడు విభీషణుణ్ణి లంకా రాజుగా పట్టాభిషిక్తుణ్ణి చేశాడు.
 ఈ) పడిపోయిన లక్ష్మణుని చూసి విలవిలలాడిపోయాడు శ్రీరాముడు.

- 10) అ) అంగరంగవైభవంగా శ్రీరామపట్టాభిషేక మహోత్సవం జరిగింది.
 ఆ) దుష్టసంహారం చేసిన శ్రీరాముణ్ణి ప్రజానురంజకంగా పరిపాలన చేయమన్నారు.
 ఇ) విభీషణుడు పల్లకిలో సీతాదేవిని శ్రీరాముడి దగ్గరికి చేర్చాడు.
 ఈ) పుష్పకవిమానంలో నందిగ్రామం చేరుకున్న సీతారామలక్ష్మణ భరతులకు ప్రముఖులు ఘనంగా స్వాగతం పలికారు.

లఘు ప్రశ్నలు: (4 లేదా 5 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి)

1. సీత కుశల వార్త తెచ్చిన హనుమంతుని మెచ్చుకుంటూ రాముడు పలికిన పలుకులేవి?
2. యుద్ధ సన్నద్ధులైన రాక్షసులతో విభీషణుడు ఏమన్నాడు ?
3. సీతాపహరణాన్ని గూర్చి రావణునితో కుంభకర్ణుడు ఏమని పలికాడు ?
4. విభీషణుడు రావణుని విడిచి పెట్టాడు ఎందుకు ?
5. సేతు నిర్మాణానికి నాయకత్వం వహించిందెవరు ? అతను ఎలా నిర్మించాడు?
6. సీతను వంచించడానికి రావణుడు వేసిన ఎత్తు ఏమిటి ? సరమ సీతను ఏమని ఊరడించింది ?
7. రాముడు సుగ్రీవుని ఎందుకు మందలించాడు ? సుగ్రీవుడు రావణుని విషయంలో చేసిన పనేమిటి ?
8. కుంభకర్ణుని యుద్ధం ఎలా సాగింది ? అతను ఎలా చనిపోయాడు ?
9. పడిపోయిన అక్షుణుని చూచి శ్రీరాముడు విలవిలలాడిపోయాడు గదా! దాన్ని బట్టి సువేపం గ్రహించావు ?
10. రామ రావణుల యుద్ధానికి రామ రావణుల యుద్ధమే సమానమన్న దాన్ని ఎలా సమర్థిస్తావు ?

11. 'సువ్వు నీ ఇష్టం వచ్చిన చోటికి వెళ్ళవచ్చు' అని శ్రీరాముడు సీతతో అనడాన్ని బట్టి నీవేం గ్రహించావు ?
12. "రామరాజ్యం అన్నమాట నేటికీ ఆదర్శం" -అనేమాట ఎందువల్ల అన్నారని భావిస్తున్నావు?
13. సీత అగ్ని ప్రవేశాన్ని బట్టి నీకేమి అర్థమయింది ?
14. శ్రీరాముడు రావణునితో "నీవు యుద్ధంలో అలసిపోయావు. సేద తీర్చుకొనిరా." అని చెప్పడంలో రాముని ఉద్దేశం ఏమైయుంటుందని భావిస్తున్నావు?
15. పడిపోయిన లక్ష్మణుని గూర్చి రాముడు ఏమన్నాడు ?

పాత్రస్వభావాలు

- 1) విభీషణుని పాత్ర స్వభావాన్ని తెలుపండి ?
 - 2) కుంభకర్ణుని పాత్ర స్వభావాన్ని వివరించండి ?
 - 3) ఇంద్రజిత్తు పాత్ర స్వభావం ఎలాంటిది ?
- వ్యాసరూపప్రశ్నలు:(10 లేదా 12 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి)
- 1) రామ రావణ యుద్ధానికి దారి తీసిన పరిస్థితులు వివరించండి ?
 - 2) రామ రావణ యుద్ధము జరిగిన రీతులను మీ సొంతమాటల్లో రాయుము ?
 - 3) సేతు నిర్మాణము ఎలా జరిగింది ? వివరించండి ? సొంతమాటల్లో రాయండి?
 - 4) "అధర్మముపై ధర్మము గెలుస్తుంది" అని రామాయణం ద్వారా కవి ఎలా నిరూపించాడు ?
 - 5) అధర్మము - మోసము అన్నమాటలను రావణాసురుని పాత్రకు అన్వయించి మీ సొంతమాటలలో రాయండి ?
 - 6) సీత శీలవతి అని ఎలా నిరూపించుకున్నదో రామాయణం ద్వారా వివరించండి

ఈ క్రింది జాతీయములను వివరించండి

- 1) కుంభకర్ణుని నిద్ర
- 2) రామరాజ్యం
- 3) కుదుటపడు

రామాయణం సంఘటనా క్రమములు - సమాధానాలు

1. బాలకాండ

- (1) ఆ, ఈ, ఇ, అ (2) ఇ, ఆ, అ, ఈ (3) ఇ, ఆ, అ, ఈ (4) ఇ, అ, ఈ, ఆ
(5) ఇ, అ, ఈ, ఆ (6) ఆ, అ, ఇ, ఈ

2. అయోధ్యకాండ

- (1) ఇ, అ, ఈ, ఆ (2) ఇ, అ, ఈ, ఆ (3) ఇ, ఆ, ఈ, అ (4) ఈ, ఇ, ఆ, అ
(5) ఇ, ఈ, ఆ, అ (6) ఈ, ఇ, అ, ఆ (7) ఇ, అ, ఆ, ఈ (8) ఇ, ఈ, ఆ, అ
(9) ఇ, ఆ, అ, ఈ (10) ఈ, ఇ, అ, ఆ

3. అరణ్యకాండ

- (1) ఇ, ఆ, ఈ, అ (2) ఆ, ఇ, అ, ఈ (3) ఈ, అ, ఇ, ఆ
(4) అ, ఇ, ఆ, ఈ (5) ఇ, ఆ, అ, ఈ (6) ఆ, ఈ, ఇ, అ
(7) ఈ, అ, ఇ, ఆ (8) ఇ, ఈ, ఆ, అ (9) ఇ, ఈ, ఆ, అ
(10) ఈ, అ, ఆ, ఇ (11) ఇ, అ, ఈ, ఆ (12) ఇ, అ, ఈ, ఆ

4. కిష్కింధకాండ

- (1) ఇ, ఆ, ఈ, అ (2) ఈ, ఇ, అ, ఆ (3) ఇ, ఆ, ఈ, అ (4) ఈ, ఇ, ఆ, అ
(5) ఆ, ఇ, ఈ, అ (6) ఇ, ఆ, అ, ఈ (7) ఇ, ఈ, అ, ఆ (8) ఈ, ఆ, ఇ, అ
(9) ఈ, ఇ, అ, ఆ (10) ఈ, ఇ, ఆ, అ

5. సుందరకాండ

- (1) అ, ఈ, ఇ, ఆ (2) ఇ, అ, ఈ, ఆ (3) అ, ఈ, ఇ, ఆ (4) ఇ, ఆ, ఈ, అ
(5) ఇ, ఈ, ఆ, అ (6) ఆ, ఈ, అ, ఇ (7) ఈ, ఆ, ఇ, అ (8) ఈ, ఇ, ఆ, అ
(9) ఆ, అ, ఈ, ఇ (10) ఆ, అ, ఈ, ఇ

6. యుద్ధకాండ

- (1) ఇ, ఈ, ఆ, అ (2) ఈ, ఆ, అ, ఇ (3) ఈ, ఆ, అ, ఇ (4) ఈ, అ, ఆ, ఇ
(5) ఇ, ఈ, అ, ఆ (6) ఈ, ఆ, అ, ఇ (7) ఈ, అ, ఆ, ఇ (8) ఈ, ఆ, అ, ఇ
(9) ఈ, ఆ, అ, ఇ (10) ఇ, ఆ, ఈ, అ.

అనుబంధం

1. క్రింది పదాలకు అర్థాలు రాయండి.

1. అమోఘము	2. అమరులు
3. అధోగతి	4. ప్రార్థనమానము
5. పక్షము	6. హఠాత్తుగా
7. జాగారము	8. తలసూపు
9. మూకుళ్ళు	10. బాడి బందలు
11. మనోహరం	12. ఆర్థహృదయుడు
13. చందం	14. భ్యాతి
15. స్ఫూర్తి	16. అహర్నిశలు
17. ఆలవాలము	18. మర్మము
19. కేదారము	20. జగజ్జేగీయమానం
21. పరంపర	22. భిక్షువు.
23. చైత్యం	24. ఆయుస్సూత్రములు
25. ఔద్ధత్యము	26. ఆస్పందిత
27. కుత్తుక	28. చరణము
30. పావనము	31. అనల జ్యోతులు
32. అసన్మార్గము	33. కొండాడి
34. సన్యాసి	35. ఉపద్రవము
36. వివరము	37. గుద్దలి.
38. తొంటి	39. సత్త్వము
40. ఘోరము	41. లాతివాడు
42. యుక్తము	43. మూర్ఖము

44. నిదాఘ నదీ పూరములు	45. కుసుమస్తబకము
46. గర్జితము	47. మ్రుక్కడి
48. గోజక	49. లోభము
50. జ్వలనము	51. ధన్యుడు
52. కాణాచి	53. సంచయము
54. అర్థనాశము	55. నిరంతరము
56. లాగు	57. సత్త్వములు
58. మిక్కుటము	59. స్మిత కాంతి
60. భూరుహము	61. భూజము
62. రజనీశ్వరుడు	63. లోచనములు
64. కైరవము	65. పన్నగము
66. ఇనుడు	67. సుధాకరుడు
68. కెరటము	69. వనజాతము
70. అవ్యక్తం	71. మిక్కుటము
72. వెల్లి	73. తల్పము
74. కుసుమ చయము	75. కలంకము
76. తరగలు	77. చిత్రగ్రీవము
78. గోమయము	79. తంత్రము
80. మచ్చిక	81. ప్రక్షాళితము
82. కొడి	83. పూరిల్లు
84. కమ్రకరములు	85. ఉల్లాసం
86. బృహత్తర	87. లేపాడి

88. స్థూలం	89. ఉడిగి
90. రవళి	91. ఆయత్తము
92. పారణకైస	93. గొబ్బున
94. వన్నెచిన్నెలు	95. తాండము
96. ఆచూకి	97. అలతి
98. గ్రీవం	99. వార్తాహరి
100. నీ వార ముష్టింపచుల్	101. కందభోజులు
102. శిలోంఛ ప్రక్రములు	103. యథాస్థానం
104. స్పందన	105. అర్చకము
106. మోతాదు	107. మందకొడి
108. సంకోచము	109. తతంగం
110. ఫక్కి	111. గంభీరము
112. పారాశర్యుడు	113. ఆయుతము
114. అహిమ కరుడు	115. అభీషిత్సము
116. తటస్థ స్థితి	117. జాలువారు
118. హుందా	119. తదేకము
120. అహరహము	121. నిదర్శనము
122. పరాకాష్ఠ	123. భంగిమ
124. పాంతన	125. కలమ ధాన్యం
126. ప్రజ్ఞానం	127. చిరంతనుడు
128. విజ్ఞానం	129. మూక
130. కాస	131. ధరాధర

132. రుద్రీ	133. కపి
134. సేతువు	135. సముత్కట
136. నభోవీధి	137. అంధ్రులు
138. కుప్పించి	139. కెళవులు
140. జంఘా	141. గిరి
142. కార్ముకము	143. తనర్చి
144. సాధికారం	145. నిష్ఠాతులు
146. జీవనోపాధి	147. నిగ్గుతేలి
148. పరిగణన	149. గ్లోసరీ
150. అసామాన్యంగా	151. కనువిప్పు
152. పురోగతి	153. ఉవిద
154. పీఠిక	155. అబ్ధి
156. కుసుమము	157. మేచక
158. మృషలు	159. తాలిమి
160. తనర్చు	161. నళినీదళము
162. ఉక్తులు	163. శిరీషము
164. మధుకణము	165. తొలకరి

2. క్రింది పదాలకు పర్యాయ పదాలు రాయండి

1. పారాశర్యుడు	2. నిదర్శన
3. ఆప్యాయత	4. భంగిమ
5. నేస్తాలు	6. పసిగట్టు
7. కౌస	8. రుగ్మత
9. యథార్థము	10. పిడుగు
11. మూక	12. కాన
13. ధరాధర	14. తరంగం
15. నది	16. కవి
17. సేతువు	18. హద్దు
19. అంబుధి	20. ఆకాశం
21. సురలు	22. ఉదాహరణ
23. భావన	24. అభివృద్ధి
25. ఉవిద	26. పీఠిక
27. పయోనిధి	28. వాయుసము
29. పుష్పము	30. దేహము
31. మక్కువ	32. తాలిమి
33. నీరము	34. శబ్దము
35. వివరము	36. వంచన
37. ఘేదము	38. అన్యతము
39. మూర్ఖము	40. భోజనము
41. బుద్ధి	42. తమస్సు
43. కీర్తి	44. రాజు

45. దీపము
47. సందేహము
49. ఔద్ధత్యము

46. ధరణి
48. శ్రేణి
50. కంఠము

3) నానార్థాలు

1. తారక: నక్షత్రము, కంటి నల్లగుడ్డు 2. ఇసుడు: సూర్యుడు, దినకరుడు, ఆదిత్యుడు
3. ఇంద్రుడు : రాజు, దేవతల ప్రభువు, శ్రేష్ఠుడు 4. వర్షం: వాన, సంవత్సరం, దేశం
5. పతి: భర్త, నాయకుడు 6. మిత్రుడు: స్నేహితుడు, సూర్యుడు 7. కాలం: సమయం, చావు
8. ఛాయ: నీడ, సూర్యుని భార్య 9. శ్రీ: సంపద, సాలెపురుగు, విషము 10. నీరము: నీరు, రసము
11. ఫలం: పండు, ప్రయోజనం 12. కుసుమము: పూవు, నేత్రరోగము
13. చైత్యం: గుడి, బౌద్ధాలయం 14. కవి: కావ్యం రాసేవాడు, నీటికాకి, శుక్రుడు 15. చిత్రం: ఆశ్చర్యం, పటం, చిత్తరువు
16. వీడు: ఇతడు, పట్టణం
17. దిక్కు : దిశ, శరణం 18. కన్ను : నేత్రం, బండిచక్రం
19. వార్త : సమాచారం, వృత్తాంతం 20. రంగం : వైకుంఠం, యుద్ధక్షేత్రం

వ్యుత్పత్త్యర్థములు

1. అంబుదము
2. అంబుజము
3. అంబుధి
4. గ్రంథము
5. లేఖ
6. పక్షి
7. సూత్రధారి
8. భూరుహము
9. సౌధము
10. దాశరథి
11. నాటకం
12. పారావారం
13. పవనుజుడు
14. హనుమంతుడు
15. అతిధి
16. మనీషి
17. అక్షరము
18. పత్రిక
19. అర్ఘ్యము
20. పాద్యము
21. మాధుకరము
22. బ్రాహ్మణుడు
23. వనజము
24. పారాశర్యుడు
25. కాశి
26. కామధేనువు
27. భాగీరథి
28. తనూజుడు
29. పార్వతి
30. విశ్వనాథుడు

ప్రకృతి- వికృతులు

1. ఈర్ష్య - ఈసు	2. ద్వద్వం - దొందు
3. ధర్మము - దమ్మము	4. ముఖం - మొగం, మోము
5. యజ్ఞం - జన్మం	6. నగరం - నగరి
7. స్థంబం - కంబం	8. శిఖి - సిగ
9. పశ్చిమం - పడమర	10. శూన్యం - సున్న
11. గర్వము - గరువము	12. చోద్యము - సోదె
13. శాస్త్రము - చట్టము	14. నిత్యము - నిచ్చెలు
15. నీరము - నీరు	16. మూర్ఖ - మొరటు
17. పుష్పము - పుష్పము(పువ్వు)	18. పుస్తకం - పొత్తము
19. కర్ణాటక - కన్నడ	20. కూటము - కూడలి
21. నాశనము- నాసము	22. మాణిక్యం - మానికం
23. సత్యము - సత్తెము	24. ప్రయాణం - పయనం
25. తాత్పర్యం- టిప్పనం	26. పారావతం- పాపురం
27. పంక్తి - బంతి	28. బృందము - వంద
29. అద్భుతం - అబ్బురం	30. ఆశ్చర్యము - అచ్చెరువు
31. పుణ్యము - పున్నెము	32. దూరము - దప్పు
33. ఘంట - గంట	34. కంఠం - కంటె
35. సముద్రము - సంద్రము	

సంధులు

క్రింది పదాలను విడదీసి, సంధి పేర్లు తెలిపి, సూత్రములు రాయండి.

1. మదోన్మాదము	2. పుణ్యావాసము
3. ఆయుస్సుత్రము	4. సరభసోత్సాహము
5. దుశ్చరితము	6. నీదురూపము
7. అసన్మార్గము	8. గుణశౌద్ధత్యము
9. రస్తైక	10. భక్తురాలు
11. పుస్తకాలు	12. సమయాన
13. వాఙ్మయము	14. తన్మయము
15. విద్యాలయం	16. శతాబ్ది
17. అత్యద్భుతం	18. మహోజ్వలం
19. ఉద్యానవనాలు	20. సందేహపడు
21. గ్రామోద్ధరణం	22. అక్కడక్కడ
23. కెందామరలు	24. పూదోట
25. సభోంగణ	26. జగదండ
27. తదనంతరం	28. వర్ణాలు
29. అత్తటి	30. కాంతోపలము
31. వంటాముదము	32. సదాచారం
33. మహాత్ముడు	34. అంతరాత్మ
35. ఉద్యమాలు	36. జీవనోపాధి
37. నిరాశ	38. మహోపలము

39. అయ్యుదధి	40. క్రొవ్వారు
41. వారువోరు	42. వాడు గొట్టె
43. రాజునాజ్ఞ	44. తళుకుంగజ్జెలు
45. నిలువుటద్దము	46. నిట్టనిలువు
47. తెల్లందనము	48. పోయేదేమి
49. శరచ్చంద్రికలు	50. నిశ్చింత
51. సచ్చరిత్రము	52. కట్టెదురు
53. పల్లెటూరు	54. నట్టడవి
55. ఇవ్వీడు	56. వేరొక
57. చేసినదంతా	58. పట్టపగలు
59. రామయ్య	60. మీగడ
61. చేయునతడు	

7. క్రింది పదములకు నిగ్రహ వాక్యములు రాసి, పదాస నామములు తెల్పండి

1. కన్నుగవ	2. నవ సాదామిని
3. వనితారత్నము	4. పుణ్యాల పంట
5. ఆడుబిడ్డ	6. చంపకవతి పట్టణం
7. భారతావని	8. విద్యాలయం
9. ఘనకీర్తి	10. మొదటిశతాబ్ది
11. ప్రతిష్ఠాస పురము	12. మతాచారాలు
13. ఎత్తు పల్లాలు	14. ఆర్థ హృదయుడు
15. వనజాతము	16. నలుదెసలు
17. భిక్షాపాత్ర	18. యావజ్జీవము

19.	కావ్యామృతం	20.	శోకాన్ని
21.	వచనామృతం	22.	పదాజ్ఞములు
23.	మామిడి గున్న	24.	మృధు మధురము
25.	నళినీ దళము	26.	శిరీష పుష్పము
27.	మహాత్ముడు	28.	సుమతీ
29.	అసామాన్యము	30.	మహిళావరణము
31.	వితంతు వివాహం	32.	భారత దేశం
33.	కరికేసరులు	34.	కూట కోటులు
35.	గిరి కార్ముకము	36.	పురాభిముఖుడు
37.	మహారవం	38.	పవనాశన కోటి
39.	క్రోధరసము	40.	అనాది
41.	చిరంజీవి	42.	మహా ప్రస్థానం
43.	బీతెండ	44.	మాధుకర భిక్ష
45.	పుణ్యాంగన	46.	నడివీధి
47.	మధ్యహ్నము	48.	కాశీ పట్టణం
49.	జడివాస	50.	ముక్కంటి
51.	కంద భోజాలు	52.	కమలాసన
53.	చిత్రగ్రీవం	54.	యథాస్థానం
55.	చెత్తాచెదారాలు	55.	బాగోగులు

అపరిచిత పద్యాలు

ఈ క్రింది అపరిచిత పద్యములు చదివి యిచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయము

1. పశులవన్నె వేరు పాలెల్ల ఒక్కటే
పుష్పజాతి వేరు పూజ ఒకటి
దర్శనంబులారు దైవంబు ఒక్కటే
విశ్వధాభి రామ వినుర వేమ!

- ప్రశ్నలు :**
1. పశువుల రంగులు అనేకమైనా పాలు ఏ విధంగా ఉంటాయి?
 2. పుష్పములు రకాలు అనేకమైనా దేనికి ఉపయోగపడుతాయి?
 3. దర్శించు విధము అనేకమైన పూజించునది ఎవరిని ?
 4. ఈ పద్యమునకు మకుటము ఏది ?

2. యోగులెందెన్న వేమన యోగి యోగి
శిష్యులెందెన్న సిద్ధపు సిద్ధమూర్తి
గురువులెందెన్న శ్రీ వీర గురుడు గురుడు
మతము లెందెన్న వేదాంత మతము మతము?

- ప్రశ్నలు:**
1. యోగులలో గొప్పవాడు ఎవరు?
 2. శిష్యులలో గొప్ప శిష్యుడు ఎవరు?
 3. గురువులలో గొప్ప గురువు ఎవరు?
 4. మతములన్నింటిలోను గొప్పమతము ఏది?

3. తల్లిదండ్రుల మీద దయలేని పుత్రుండు
పుట్టనేమి వాడు గిట్టనేమి
పుట్టలోని చెదలు పుట్టదా! గిట్టదా!
విశ్వధాబిరామ వినురవేమ !

ప్రశ్నలు

1. తల్లిదండ్రుల మీద దయలేని కుమారుడు ఎలాంటివాడు?
2. కుమారునికి తల్లిదండ్రులపై ఏమి ఉండాలి?
3. ఈ పద్యానికి శీర్షిక ఏమిటి ?
4. ఈ పద్యానికి మకుటము ఏమిటి ?

4.

పనస తొనల కన్న పంచదారలకన్న
జుంటి తేనే కన్న జున్ను కన్న
చెఱుకు రసము కన్న చెలిమాట తీపురా
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ !

ప్రశ్నలు

1. పనస తొనల కన్న తీయనిది ఏది?
2. తేనె, జున్ను చెఱుకు రసము కన్న తీయనిది ఏది ?
3. ఈ పద్యానికి శీర్షిక పెట్టండి ?
4. ఈ పద్యానికి మకుటము ఏమి?

5.

తనదు బాగుకోరి ధర్మంబు సెప్పిన
తిట్టుచుండు అధము లెట్ట యెదుట
గడ్డివేయబోవ గొడ్డు కొమ్మాడించు
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ !

ప్రశ్నలు

1. తన బాగుకోరి చెప్పనది ఏది ?
2. అధమునికి ధర్మము చెపితే ఎంటాడా ?
3. అధముడిని ఎవరితో పోల్చారు?
4. ఈ పద్యానికి మకుటము ఏమి?

6.

కోకిలమ్మ చేసుకున్న పుణ్యంబేమి
కాకి చేసుకున్న కర్మమేమి
మధుర భాషణమున మర్యాద ప్రాప్తించు
లలిత సుగుణజాల తెలుగు బాల !

ప్రశ్నలు

1. కోయిల చేసుకున్న పుణ్యము ఏమి
2. కాకి చేసుకున్న కర్మము ఏమి ?
3. మధురభాషణమున ఏమి కలుగుతుంది. ?
4. ఈ పద్యానికి శీర్షిక రాయండి ?

తామసించి చేయతగఁ దెట్టి కార్యంబు
వేగిరింప నదియు విషమెయగును
పచ్చికాయదెచ్చి బడవేయ ఫలమౌనె
విశ్వదాభిరామ విసుర వేమ !

ప్రశ్నలు

1. ఏ కార్యమునైనా ఆలస్యముగా చేయుట మంచిదా ?
2. ఏ కార్యమునైనా వేగముగా చేయుట మంచిదా ?
3. ఈ పద్యానికి శీర్షిక ఏది?
4. ఈ పద్యానికి మకుటం ఏది ?

8.

కూరిమిగల దినములలో
నేరములెన్నడును గలుగనేరువు మఱియా
కూరిమి విరసంబైనను
నేరములే దోచుచుండు నిక్కము సుమతీ

ప్రశ్నలు

1. కూరిమి అనగా నేమి ?
2. కూరిమి గల దినములో కలుగనిది ఏది ?
3. కూరిమి చెడిపోతే తోచునది ఏది ?
4. ఈ పద్యము వలన నీకేమి తెలిసినది ?

9.

ఎప్పుడు సంపద గలిగిన
నప్పుడు బంధువులు వత్తెరదియెట్లన్నన్
దెప్పలుగ జెఱువు నిండిన
కప్పలు పదివేలు జేరుగదరా సుమతీ!

ప్రశ్నలు

1. సంపద కలిగినప్పుడు ఎవరు వస్తారు. ?
2. చెఱువులో ఏముంటాయి. ?
3. ఈ పద్యము లోని నీతి ఏమిటి?
4. పద్యానికి మకుటము ఏది ?

10.

వినదగు నెవ్వరు సెప్పిన
విననంతనే వేగపడక వివరింపదగున్
కనికల్ల నిజము తెలిపిన
మనజుడె పో నీతి పరుడు మహిలో సుమతీ

ప్రశ్నలు

1. ఏమి వినాలి?
2. వింటానే ఏమి చేయాలి?
3. ఏమి తెలుసుకోవాలి. ?
4. పై పద్యం ఏ శతకంలోనిది ?

11.

పుత్రోత్సాహము తండ్రికి
పుత్రుడు జన్మించినపుడె పుట్టదు జనులా
పుత్రుని గనుగొని పొగడగ
పుత్రోత్సాహంబు నాడు పొందుర సుమతీ

ప్రశ్నలు:

1. తండ్రికి పుత్రోత్సాహము ఎప్పుడు కలుగుతుంది?
2. పుత్రుడు జన్మించగానే తండ్రికి పుత్రోత్సాహము ఉంటుందా?
3. ఈ పద్యానికి శీర్షిక ఏమి ?
4. ఈ పద్యం ఏ శతకం లోనిది. ?

12.

అప్పిచ్చువాడు వైద్యుడు
నెప్పుడు నెడతెగక పాటునేఱును ద్విజుడున్
చొప్పడిన యూర నుండుము
చొప్పడకున్నట్టి యూరు చొరుకుము సుమతీ

ప్రశ్నలు

1. ఒక ఊరిలో ఉండదగినవి ఏవి ?
2. సౌకర్యాలు లేని చోటు ఉండవచ్చునా ? లేదా ?
3. ఈ పద్యానికి శీర్షిక ఏమి ?
4. ఈ పద్యం ఏ శతకం లోనిది.

13.

కష్టపెట్టబోకు కన్నతల్లి మనసు
నష్టపెట్టబోకు నాన్న పనులు
తల్లిదండ్రులన్న దైవ సన్నిభులురా
లలిత సుగుణజాల ! తెలుగు బాల !

ప్రశ్నలు :

1. ఎవరిని కష్టపెట్టకూడదు ?
2. ఎవరి పనులు నష్టపరచకూడదు ?
3. దైవ సన్నిభులు ఎవరు ?
4. ఏ శతకములోనిది ఈ పద్యము ?

14)

దొరలు దోచలేరు దొంగ లెత్తుక పోరు
భ్రాతృజనము వచ్చి పంచుకోరు
విశ్వవర్ధనంబు విద్యాధనంబురా
లలిత సుగుణ జాల! తెలుగుబాల!

ప్రశ్నలు:

1. దొరలు దోచలేని సంపద ఏది ?
2. బంధువులు పంచుకొని ధనము ఏది ?
3. విద్యవలన ఏమి అభివృద్ధి జరుగుతుంది?
4. ఈ పద్యం ఏ శతకములోనిది?

15

దేహమందునున్న దేవుని తెలియక
తీర్థవాసులగుచుఁదిరుగు వారు
గంధతరువు మోయు గాడిద చందంబు
విశ్వదాభి రామ విసుర వేమ !

- ప్రశ్నలు:**
1. దేహమందున్న దేవుడు ఎవరు?
 2. పుణ్యక్షేత్రములను తిరుగువారు ఎవరు ?
 3. ఈ పద్యానికి శీర్షిక ఏమి?
 4. ఈ పద్యం ఏ శతకంలోనిది ?

క్రింది వాటిని ఆధునిక వచనంలో రాయండి

1. నీదు రూపము నాయందు లేద
2. కనని తల్లివిగా నిన్నుగారవించు
3. నీయెడ దొసంగుల్ లేమి భావించింతిన్.
4. ఏ హైందవుడైన నీగతి నమర్యాదన్ బ్రవర్తించునే.
5. బౌద్ధమత ప్రభావము తగ్గిపోయి శైవమతము వ్యాప్తి చెంద నారంభించినది.
6. ఈ శిల్పసంపదను గురించి ఆంగ్లప్రభుత్వమునకు తెలియజేసెను.
7. అందువలన యీ ప్రదేశమునకు దీపముల దిన్నె అనెడిపేరు వచ్చినది.
8. మొన్ననే నీకు లేఖ రాయాలని అనుకొన్నాను.
9. వరికుప్ప చేసులో నీరు పడినది. నీవును రావలెను.
10. పల్లెటూరి జీవితము ఎంతయో మనోహరమైనది.
11. నాకు నీయూహలలోనే చాలా కాలము గడిపోయినది.
12. వెన్నునిభంగి (జూడ్కులకు వేడ్కయొనరెచ్చె)గలంక మత్తఱిన్
13. నా వృత్తాంతము పరులతో జెప్పికోలును యుక్తముగాదు.
14. యాచించుకొని బ్రతుకుకంటె మరణము శ్రేయము.
15. ఆహా ! ధనలోభం సర్వాపదలకు మూలము.
16. నీవు సకల ధర్మములు తెలిసిన వాడవగుదువు.
17. నీరమెశుక్తిలోబడి మణిత్యము గాంచు.
18. ఒకపట్టుననైనను గీడు జేయగానెఱుగడు.

19. కవ్వముబట్టి యెంతయున్ దరువగా జొచ్చినం బెరుగుతాలిమి నీయదె.
20. కరవైనను బంధుజనుల కడకేగకుమీ.
21. తంత్రములతో సమాజ రుగ్మతలు దారికి వచ్చునా ?
22. కళాకవితలే మానవుని నడిపించునవి.
23. అతడు నిమీలిత నేత్రుడౌచు ఆశీర్వదించుచున్నాడు.
24. జీవితానుభవము నుండి వెలువడిన యక్షరసత్యములు .
25. సూర్యుడు పడమటి కొండ కొన కొమ్ముమీద బంతివలె వెలుగుచున్నాడు.
26. ధనము లేకుండెదరు మూఁడు తరములందు
27. మా యింటికింగుడువరమ్ము
28. నీవు శిష్యుగణముంగొని చయ్యనరమ్ము
29. చిత్రగ్రీవము కథను నేను మొట్టమొదట నుండి మొదలు పెట్టుదును.
30. అది యంతయును జూచి నాకు కంగారు మొదలగుచున్నది.

ప్రత్యక్ష కథనాలను పరోక్ష కథనంలోకి మార్చండి

1. “నా తప్పుని మన్నించు ” అని శివాజీ అన్నాడు.
2. “నా పైన్యాన్ని తోడుగా పంపిస్తాను” అని శివాజీ అన్నాడు.
3. “కావ్య పుస్తకాలు బాగా చదివింది” అని గ్రామస్థులు అన్నారు.
4. “నేను ఒంటరిగా చెట్టు ఎక్కలేను” అని కళాధర్ అన్నాడు.
5. “నేను ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పుట్టి తెలంగాణలో ఉద్యోగం చేస్తున్నాను.” అని శివాజీ అన్నాడు.
6. “నేను ఆంధ్ర మహాభాగవతం రాశాను” అని పోతన శ్రీనాథునితో అన్నాడు.
7. “నాకు తెలియకనే నాలో ఓర్పు నశించింది. ” అని వృద్ధుడు కుర్రవాడితో అన్నాడు.
8. “సోన్ దేవుడు శివాజీతో నేను మీ పాదములపై ప్రమాణం చేస్తున్నాను.” అని అన్నాడు.

9. “నేనే ముందు మాట, ప్రస్తావన, తొలిపలుకు, ఆ ముఖం” అని మున్నుడి విద్యార్థి కి చెప్పింది.
10. “నేను గమ్యం చేరాలి. చేరి తీరాలి” అని పావురం మనసులో పదే పదే అనుకున్నది.

పరోక్ష కథనాలను ప్రత్యక్ష కథనంలోకి మార్చండి

1. తన కోపమే తన శత్రువని, తన శాంతమే తనకు రక్షని సుమతీ శతక కర్త అన్నాడు.
2. తన కవిత్వానికి ముందు మాట రాయమని శ్రీశ్రీ చలంతో అన్నాడు.
3. తనకు ఉన్న ఊరు కన్న తల్లితో సమానమని పార్వతీ దేవి వేద వ్యాసునితో పలికినది.
4. తనకు సీతమ్మ జాడ తెలియలేదని, ఏ మార్గంలో వెళ్ళాలని హనుమంతుడు తన మనసులో అనుకున్నాడు.
5. తాను శతక పద్య లక్షణాలలో ప్రధానమైన దాననని మకుటం చెప్పుకొన్నది.
6. తాను వివేక హీనుడైన ప్రభువును సేవించనని, దాని కంటె వనవాస ముత్తముమని హిరణ్యకుడు మంధరునితో పలికాడు.
7. అమ్మా! తమరెవరని, ఒక వేళ సీతాదేవి అయితే శుభమగుగాకని హనుమంతుడు పలికాడు.
8. గుహుడు తనది శృంగి బేరపురమని, తనపేరు గుహుడని భరతునితో పలికాడు.
9. తనకు గురువు అనుగ్రహిస్తే ఇవ్వలేనిదేమిటని, శిష్యుడు పొందలేనిదేమిటిని, రాముడు మనసులో అనుకున్నాడు.
10. ఈ వృద్ధ ప్రపంచానికి నెత్తురూ కన్నీళ్ళూ కలిపి కొత్త టానిక్ తయారు చేశానన్నాడు శ్రీశ్రీ- చలం.

ఈ క్రింది కర్తరీ వాక్యాలను కర్మణీ వాక్యాలుగా మార్చండి

1. సూర్యుని కిరణాలతో పద్మాలు విచ్చుకున్నాయి.
2. వెన్నెల కళ్ళకు అమృతపు జల్లులా, శరీరానికి మంచిగంధంలా విజృంభించింది.
3. అబ్బాజీ సోన్ దేవుడు సర్దారులను, రాణివాస స్త్రీలను బంధీలుగా తెచ్చాడు.
4. అమరావతీ నగరం పూర్వ వైభవాన్ని తెలియజేసింది.
5. శ్రీకృష్ణదేవరాయలు అమరలింగేశ్వర స్వామిని దర్శించాడు.
6. నీ వచనామృతము వర్షించి నాదురంత తాపము నివారించావు.
7. శ్రీశ్రీ మహా ప్రస్థానానికి చలం ముందుమాట రాశాడు.
8. షావు కారు జానకి గారు శాల్యాట్లన్నీ హీరోలకే, ఆ తరువాతే హీరోయిన్లు అన్నది.
9. ప్రాచీనులు అతిథి దేవోభవ అని బోధించారు.
10. శ్రీనాథుడు భిక్ష, రక్ష, పరీక్ష, సమీక్ష, లాంటి పదాలను తన కవిత్వంలో ఎన్నో వాడాడు.

ఈ క్రింది కర్మణీ వాక్యాలను కర్తరీ వాక్యాలుగా మార్చండి

1. లఘుపతనకుని మాటల చేత హిరణ్యకుడు ధన్యుడు కాబడ్డాడు.
2. శ్రీరాముని దర్శనభాగ్యం చేత శబరి తనువు పులికించబడింది.
3. ఉగ్రవాదులు అమెరికా సైన్యం చేత అణచబడ్డారు.
4. శతక మధురిమ పద్యాలు విద్యార్థులచే వల్లెవేయబడ్డాయి.
5. ప్రతిభావంతులు ఎల్లవేళలా గౌరవించబడుతారు.
6. గొప్పవారితో ఉంటే సామాన్యులు కూడా గౌరవించబడతారు.
7. కళ్యాణి దుర్గం శివాజీ చే సాధించబడింది.
8. చిత్ర గ్రీవం ధనగోపాల్ ముఖర్జీ చేత రచించబడింది.
9. మా పాఠశాలలో విద్యార్థుల చేత సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు నిర్వహించబడ్డాయి.

10. బొండుమల్లెలు తాత చేత పెంచబడ్డాయి.
11. భగవంతుని చే భక్తులు ఆశీర్వదించబడుతారు.
12. నా చేత బోర్డు మీద రాయబడింది.

వాక్యభేదములు, వాక్యముల పేర్లు

1. హనుమంతుడు కొండ ఎక్కి, సముద్రం దాటాడు-దీనిలోని అసమాపకక్రియను ఏమంటారు?
2. పాప నవ్వుతూ పాలు తాగుతున్నది- దీనిలో అసమాపక క్రియను ఏమంటారు.
3. చెట్టు ఎక్కితే పండ్లు కోయవచ్చు -దీనిలో అసమాపక క్రియ దేనిని సూచిస్తుంది.
4. భూతకాలిక అసమాపక క్రియను ఏమాంటారు?
5. శత్రుకం అనగా నేమి ?
6. నీవు ఆ పుస్తకం అడగవద్దు -ఈ వాక్యం పేరేమిటి ?
7. నీవు నిండు నూరేళ్ళు వర్దిల్లు- ఈ వాక్యం పేరేమిటి ?
8. నన్నులోపలికి వెళ్ళనిచ్చాడు-ఈ వాక్యం పేరేమిటి ?
9. మా అమ్మ నా చేత చదివించింది -ఈ వాక్యం పేరేమిటి?
10. దయ చేసి నన్ను ఇంటికి పంపు- ఈ వాక్యం పేరేమిటి?
11. నీ పేరేమిటి -ఈ వాక్యం పేరేమిటి ?
12. రేపో మాపో వాడు వస్తాడు- ఈ వాక్యం పేరేమిటి ?
13. మీరు ఇంటికి వెళ్ళండి- ఈ వాక్యం పేరేమిటి?
14. ఆహా ! ఎంత బాగా పాడాడు - ఈ వాక్యం పేరేమిటి ?
15. రవి ఇరవై ఇడ్లీను తినగలడు -ఈ వాక్యం పేరేమిటి?
16. రవి అన్నం తినలేదు- ఇది ఏ వాక్యం
17. మీరు మనుషులేనా- ఈ వాక్యం పేరేమిటి ?
18. వాడు వస్తాడో, రాడో - ఈ వాక్యం పేరేమిటి ?

19. నీవు కష్టపడి చదవాలి- ఈ వాక్యం పేరేమిటి ?
20. నన్ను అక్కడికి వెళ్ళమంటరా - ఈ వాక్యం పేరేమిటి ?
21. నేను తప్పక తెస్తాను- ఈ వాక్యం పేరేమిటి?
22. నువ్వు పాట పాడవద్దు -ఈ వాక్యం పేరేమిటి ?
23. వాడు రేపటికంతా ఇక్కడికి రావచ్చు- ఈ వాక్యం పేరేమిటి ?
24. వాడు నన్ను కొట్టించాడు- ఈ వాక్యం పేరేమిటి?
25. అయ్యో !వాడికి అలా జరిగిందా- ఈ వాక్యం పేరేమిటి ?
26. నేను మా ఊరు వెళ్ళి, ఇంటికి వచ్చాను. దీనిలో క్షార్ణం ఏది ?
27. గోపి మాట్లాడితే నీవు మాట్లాడవద్దు -దీనిలో చేదర్థకమేది ?
28. అమ్మ అన్నం తినిపిస్తూ ఓదార్చుతున్నది -దీనిలో శత్రర్థకమేది?
29. పాప ఇంటికి వెళ్ళి, అన్నం తిని, పాలు తాగి, టీవి చూసి, నిద్రపోయింది- దీనిలో ఎన్ని కార్త్యర్థక పదాలు వచ్చాయి.

వ్యతిరేక వాక్యాలు రాయండి

1. అమ్మ అన్నం వండింది.
2. అమ్మ అన్నం వండుతోంది.
3. అమ్మ అన్నం వండుతుంది.
4. రాజు నిద్ర లేవలేదు.
5. గోపాల్ పాట పాడడం లేదు.
6. అరవింద్ర నిద్ర పోదు.
7. కుక్క భౌ భౌ మని మొరగడం లేదు.
8. నేను రాత్రికి సినిమా చూశాను.
9. అబ్బాయి స్నానం చేస్తున్నాడు.
10. గౌరి నిన్ను మా ఇంటికి వచ్చింది.

అలంకారాలు : అదనపు ప్రశ్నలు

1. ఉపమ అనగా ఏమి ?
2. ఉపమాన, ఉపమేయములకు మనోహరమైన పోలిక చెప్పే అది ఏ అలంకారం?
3. ఆ తారకలు కుసుమములు వలె హృద్యముగా ఉన్నవి -ఏ అలంకారం ?
4. వలె, పోలె, లాగా - ఈ పదాలను ఏమాంటారు.
5. ఉపమాన, ఉపమేయములకు పోలిక చెప్పాలంటే ఆ రెండింటికి మధ్య ఏ ముండాలి.
6. ఉపమేయమనగా నేమి ?
7. ఉపమానమనగా నేమి ?
8. ఉపమాన, ఉపమేయములకు అభేదము చెబితే అది ఏ అలంకారం.?
9. సంసార సాగరమును దాటుట కష్టము -ఇది ఏ అలంకారము. ?
10. రూపకాలంకారంలో ఏ రెండింటి మధ్య అభేదము చూపాలి.?
11. ఉపమాన, ఉపమేయములకు తాద్రూప్యము చేపితే అది ఏఅలంకారం ?
12. ఊహ ప్రధానంగా గల్గిన అలంకారమేది ?
13. ఆ తారక కుసుమమా అన్నట్లున్నది- ఏ అలంకారం?
14. ఉపమేయమునకు ఉపమానముగా ఊహిస్తే అది ఏ అలంకారం?
15. ఎర్రటి మంటల చూట్టూ చేరి, చలి కాచుకుంటూ కబుర్లు చెప్పుకుంటూ రైతులు కాలం గడుపుతారు. - దీనిలో గల అలంకారమేది. ?
16. ఉన్నది ఉన్నట్లుగానే వర్ణిస్తే అది ఏ అలంకారమనబడుతుంది.
17. స్వభావోక్తి అంటే ఏమిటి ?
18. హనుమంతుడు చుక్కలు తల పూవులుగా ధరించాడు. ఇందులో గల అలంకారమేది?
19. ఉన్న దాన్ని ఎక్కువ చేసి వర్ణిస్తే అది ఏ అలంకారమవుతుంది.
20. మాతోటలో మామిడి పళ్ళు గుమ్మడి కాయలంత పెద్దవి- ఇది ఏ అలంకారానికి ఉదాహరణ

21. సామాన్య వాక్యాన్ని విశేష వాక్యం తోను విశేష వాక్యాన్ని సామాన్య వాక్యంతోను సమర్థిస్తే అది ఏ అలంకారానికి లక్షణం.
22. దుర్మార్గులు ఎంత గొప్పవారైనా పతనమవుతారు. రావణుడు రాముని చేతిలో మరణించాడు. ఏ అలంకారం.?
23. అనేక అర్థాలన్నిచ్చే పదాలతో కూడిన అలంకారమేది ?
24. రాజు కువలయానంద కరుడు ఏ అలంకారానికి ఉదాహరణ?
25. బింబ, ప్రతిబింబత్వం కలిగిన అలంకారమేది ?
26. కుట్టే జెర్రిలకూ, పొడిచే తేళ్ళకూ, కరిచే పాములకూ శరీరాన్ని అర్చిస్తూ ఇందులో గల శబ్దాలంకారమేది ?
27. కాకీక కాకికి కోక కాక కేకికా ? ఇది ఏ అలంకారం.
28. పదాంతంలో, పాదాంతంలో, వాక్యాంతంలో, ఒకే విధమైన అక్షరాలు రావడాన్ని ఏ అలంకారమంటారు.
29. ఒకే వర్ణం మరలా మరలా వస్తున్నట్లయితే అది ఏ అలంకారం ?
30. నంద నందన నీకు వందనము ఇందులోగల అలంకారం ?
31. హల్లులు జంట ఎడబాటు లేకుండా అర్థభేదంతో వెంట వెంటనే ఉపయోగించబడితే అది ఏ అలంకారం ?
32. ఒకే పదం మరల మరల అర్థభేదంతో వ్యవధానంలో ప్రయోగింపబడితే అది ఏమనబడుతుంది.
33. 'లేమా ! దనుజుల గెలవగ లేమా' ఏ అలంకారానికి తగినది ?
34. 'చక్రహస్తుని బ్రకటించు చదువు చదవు' ఇందులో గల అలంకారం ?
35. అర్థ భేదం లేక పోయినా తాత్పర్య భేదం గలిగి పదం మరల మరల ప్రయోగింపబడితే అది ఏ అలంకారం. ?
36. సుదతీనూతన మదనా !
మదనాగ పూర్ణమణిమయ సదనా ! ఇందులో గల అలంకారమేది ?

37. పాదాంతంలో విడిచిన పదాన్ని మరల గ్రహించి ప్రయోగించడాన్ని ఏ అలంకారాలు అంటారు. ?

38. మేఘుడంబుధికి పోయి జలంబు తెచ్చి ఇస్తాడు. లోకోపకర్తలకిది సహజ గుణము-ఇది ఏ అలంకారానికి ఉదాహరణ.

39. మన వేటికి నూతనమా !

తన మానివి భ్రేమఁదనకు దక్కితి ననుమా -ఇందులో గల అలంకారమేది?

40. చిత్త శుద్ధితో చేసేడి సేవ సేవ - ఇది ఏ అలంకారానికి ఉదాహరణ.

క్రింది పద్య లక్షణాలపై అదనపు ప్రశ్నలు :

ఉత్పల మాల:

1. 'భ, ర,న, భ, భ, ర, వ ' గణాలు వరుసగా గల వృత్త పద్యమేది ?
2. 10వ అక్షరం యతి మైత్రిగల వృత్త పద్యం ఏది ?
3. ఉత్పల మాల పద్యపాదములోని రెండుక్షరాల గణం ఏది?
4. ఉత్పల మాల పద్యపాదములోని అక్షరాల సంఖ్యను తెల్పండి ?
5. ఉత్పల మాల పద్య పాదములో 5వ గణం ఏది ?
6. ఉత్పల మాల పద్యపాదంలో ప్రక్కప్రక్కనే వచ్చు గణమేది ?
7. అధికముగా వచ్చుగణమేది ?

చంపక మాల

1. 'స,జ,భ,జ,జ,జ, ర ' అనే గణాలు వరుసగా వచ్చే వృత్త పద్యం ఏది ?
2. 11వ అక్షరం యతి మైత్రి గల పద్యమేది ?
3. 'ర' గణం చివర గల వృత్త పద్యమేది ?
4. 7 మూడక్షర గణాలు గల వృత్త పద్యమేది ?
5. చంపకమాల పద్యపాదంలో ఎన్ని అక్షరాలుంటాయి.?
6. చంపక మాల పద్య పాదంలోని మొదటి గణమేది ?
7. చంపక మాల పద్యపాదంలో అధికంగా వచ్చే గణమేది ?
8. చంపక మాల పద్య పాదంలో ప్రక్క ప్రక్కనే వచ్చే గణమేది ?

శార్దూల విక్రీడితము

1. ' మ, స, జ, స, త, త, గ ' గణాలు వరుసగా వచ్చే వృత్తపద్యమేది ?
2. పాదం చివర ఏకాక్షర గణం గల వృత్తపద్యం ఏది ?
3. 13వ అక్షరం యతిమైత్రి గల వృత్తమేది ?
4. శార్దూల పద్యపాదములో అక్షరాల సంఖ్య ఎంత ?
5. శార్దూల పద్య పాదములో రెండవ గణమేది ?
6. శార్దూల విక్రీడిత పద్యపాదంలో ప్రక్కప్రక్కనే వచ్చిన గణమేది ?

మత్తేభము

1. ' స, భ, ర, న, మ, య, వ ' అనే గణాలు వరుసగాగల వృత్త పద్యమేది?
2. పాదం చివర 'మ, య, వ ' అనే గణాల గలిగిన పద్యమేది ?
3. 14వ అక్షరం యతి మైత్రి గల వృత్త పద్యమేది ?
4. మత్తేభ పద్య పాదములో అక్షరాల సంఖ్యఎంత ?
5. మత్తేభము లోని రెండుక్షరాల గణమేది ?
6. మత్తేభ పద్యపాదములోని మధ్యగణమేది ?
7. సాధారణంగా ప్రాసనియమం ఈ రకమైన పద్యాలతో తప్పక ఉంటుంది. ?

తేటగీతి

1. తేటగీతి పాదము లోని గణాలు ఏవి?
2. 1 సూ.గ, 2. ఇం.గ, 2. సూ.గ వరుసగా గల పద్యపాదం ఏది ?
3. తేటగీతిలో యతిమైత్రి అక్షర మేది ?
4. తేటగీతి ఏ రకానికి చెందిన పద్యం?
5. నాల్గవ గణం మొదటి అక్షరం యతిమైత్రి గల పద్యమేది ?
6. ప్రాసయతి కలిగిన పద్యం ఏది ?

ఆటవెలది

1. 5 సూర్య గణాలు వరుసగా ఏపద్యపాదంలో ఉంటాయి.
2. 3 సూ.గ 2.ఇం.గ 5.సూ.గ వరుసుగా గల పద్యమేది ?
3. ప్రాసయతి గల పద్యమేది ?
4. నాల్గవ గణం మొదటి అక్షరం యతిమైత్రి గల పద్యమేది.
5. ఆటవెలది ఏ రకానికి చెందిన పద్యం ?
6. ఆటవెలది పద్య పాదంలోని గణాలేవి ?

సీసము

1. 6.ఇం.గ, 2. సూ.గ వరుసగా కలిగిన పద్యం ఏది ?
2. 1,3,5,7 గణాల మొదటి అక్షరాలకు యతిమైత్రి కలిగి ఉండు పద్యమేది ?
3. ప్రాసయతి కలిగి ఉన్న పద్యమేది ?
4. తన వెంటనే ఆటవెలది గానీ, తేటగీతిగానీ, ఉండవలసినపద్యంఏది?
5. బేసి గణాలు మొదటి అక్షరం మైత్రిగల పద్యమేది ?
6. 6 ఇంద్ర గణాలు వరుసగా కలిగిన పద్యమేది ?
7. సీసము ఏ రకానికి చెందిన పద్యము ?

కందము

1. 'గగ, భ, జ, స, నల గణాలు గల పద్యం ఏది ?
2. 2,4 పాదాలతో మాత్రమే యతిమైత్రి గల పద్యమేది ?
3. 4,7 గణాలు మొదటి అక్షరాలకు యతిమైత్రి చెండు పద్యమేది ?
4. బేసి గణములో 'జ' గణముండని పద్యమేది ?
5. నలము, జగణము లలో ఒకటి తప్పనిసరిగా ఆరవ గణం ఉండాల్సిన పద్యము ఏది?
6. 2,4 పాదాల చివరి గణం, సగణంగానీ, గగము గానీ కలిగి ఉండాల్సిన పద్యం ఏది?
7. 2,4 పాదాల చివర అక్షరం గురువుగా గల పద్యమేది ?

8. మొదటి అక్షరం లఘువైతే మిగిలిన అన్ని పాదాల మొదటి అక్షరం లఘువు గాను, గురువైనచో గురువు గాను ఉండవలసిన పద్యమేది ?

9. చతుర్మాత గణాలతో ఏర్పడు పద్యమేది ?

ద్విపద

1. కేవలం రెండు పాదాలు గలియున్న పద్యమేది ?
2. 3 ఇంద్రగణాలు, 1 సూర్యగణం వరుసగా కలిగిన పద్యమేది ?
3. 1,3 గణాల మొదటి అక్షరాలు యతిమైత్రి గల పద్యమేది ?
4. ప్రాసయతి గల పద్యమేది ?
5. ప్రాస నియమం లేని ద్విపదను మంజరీ ద్విపద అంటారు.
6. ద్విపదకు, మంజరీ ద్విపదకు మధ్య ఉన్న ప్రధాన భేదమేమి ?

మరికొన్ని

1. పద్యపాదము లోని మొదటి అక్షరాన్ని ఏమంటారు. ?
2. పద్య పాదములోని రెండవ అక్షరాన్ని ఏమంటారు. ?
3. యతి అంటే ఏమిటి?
4. ప్రాస అని దేనినంటారు.?
5. ప్రాస యతి అనగా నేమి ?
6. వృత్త , జాతి, ఉపజాతులు ప్రధాన భేదములేవి ?
7. వృత్త పద్యనియమాలేవి ?
8. ఏ నియమాలు గలిగిన పద్యాలను ఉపజాతి పద్యాలంటారు?
9. జాతి పద్య నియమాలేవి ?
10. చతుర్మాత్రలు గల పద్యమేది ?
11. సూర్య గణాలు ఎన్ని? అవి ఏవి?
12. ఇంద్ర గణాలు ఎన్ని? అవి ఏవి?

ముందు మాట

పిల్లలే ఈ దేశసంపద. వారి సౌశీల్యతే మనకు ముఖ్యం. సమాజాభివృద్ధి ఈ దేశయువతపై ఆధారపడివుంది. ఏ సమాజం విద్యారంగంలో ముందంజలో వుంటుందో ఆ సమాజం మెరుగైనదిగా మనగలుగుతుంది. చదువు ఆలోచనలను పెంపొందించి విచక్షణాజ్ఞానంతో వ్యక్తులు మెలగడానికి సహాయపడుతుంది. అందుకే అందరూ చదవాలి. అందరూ ఎదగాలి అన్నది మనలక్ష్యం. పాఠశాల విద్యను పూర్తి చేసిన పిల్లలు విన్నదాన్ని లేదా చదివిన దాన్ని అర్థం చేసుకోగలగడం దాన్ని విశ్లేషించగలగడం, ప్రతిస్పందించగలగడం, ప్రశ్నించగలగడం హేయబద్ధమైన ఆలోచనాభివృద్ధి కలిగి వుండాలి. చదువులను బట్టి విధానాలకు దూరం చేసి అర్థవంతముగా అవగాహనతో నేర్చుకోవడానికి, జ్ఞానసముపార్జనకు పాఠ్యపుస్తక పరిధి నుంచి బయటకు వచ్చి నేర్చుకున్నదాన్ని తమ దైనందిన జీవితంలో వినియోగించడానికి వీలుగా సామర్థ్యాలను అనుసరించి ఈ ప్రశ్నలనిధిని రూపొందించారు. ప్రతిభావంతమైన విద్యార్థి, మెరుగైన విద్యార్థి, సాదారణవిద్యార్థి, వెనుకబడిన విద్యార్థులను దృష్టిలో ఉంచుకొని ఒక ప్రశ్నల నిధిని రూపొందించాలన్న లక్ష్యానికి ప్రతిరూపం ఈ ప్రశ్నల నిధి.

పదవతరగతి పిల్లలు సామర్థ్యాల వారిగా పరీక్షలకు సిద్ధపడే నేపథ్యంలో తయారుచేసిన ఈ తెలుగు ప్రశ్నల నిధిలో పాఠ్యపుస్తకంలో పాఠాలవారీగా మూడు సామర్థ్యాలతో మాదిరి ప్రశ్నాపత్రం. I అవగాహన-ప్రతిస్పందన II వక్రీకరణ-సృజనాత్మకత III భాషాంశాలు క్రింద ప్రశ్నలు రూపొందించబడినాయి. మరియు రామాయణం ఆరుకాండల్లో ఒక్కొక్క కాండ నుండి ప్రశ్నలు రాయడం జరిగింది. అంతేకాకుండా ఈ ప్రశ్నల నిధికి అనుబంధంగా ఒక మాదిరి ప్రశ్నా పత్రం మరియు అదనపు సమాచారాన్ని చేర్చడమైనది. ఈ ప్రశ్నలనిధి పిల్లవాడి భావవ్యక్తీకరణకు దిక్పూచిగా ఉపయోగపడుతుందని ఆశిస్తూ.....

శ్రీ వై.రాఘవ రెడ్డి
ప్రిన్సిపాల్
ఐ.వి.యస్.ఇ.
కర్నూలు

విషయసూచిక

<u>పాఠం పేరు</u>	<u>పేజీ నెం.</u>
1. మాతృభావన	1-13
2. అమరావతి	14-24
3. జానపదుని జాబు	25-35
4. వెన్నెల	36-46
5. ధన్యుడు	47-58
6. శతకమధురిమ	59-69
7. మాప్రయత్నం	70-80
8. సముద్రలంఘనం	81-91
9. మాణిక్యవీణ	92-100
10. గోరంత దీపాలు	101-112
11. భిక్ష	113-124
12. చిత్రగీవం	125-136
13. మాదిరి ప్రశ్నాపత్రాలు	137-148
14. సంఘటనల క్రమము	149-174
15. అనుబంధం	175-202

రూపొందించిన విషయ నిపుణులు

1. డా॥ నెమిలేటి కిట్టన్న
పాఠశాల సహాయకులు (తెలుగు),
జి.ప. ఉన్నత పాఠశాల,
మంగళం బ్రెండ్స్, తిరుపతి అర్బన్,
చిత్తూరు జిల్లా. సెల్.9490182636.
2. శ్రీ.పి. మాధవరెడ్డి, పాఠశాల సహాయకులు (తెలుగు)
ఆర్.కె.ఎస్.ఆర్ ప్రభుత్వ ఉన్నత పాఠశాల,
కార్వేటి నగరం, చిత్తూరు జిల్లా.
సెల్.9703554130
3. శ్రీ ఎ. విశ్వనాథం, పాఠశాల సహాయకులు (తెలుగు)
ప్రభుత్వ ఉన్నత పాఠశాల, బంగారు పాళెం,
చిత్తూరు జిల్లా. సెల్.9493573631
4. శ్రీ కె. వెంకటాద్రి, పాఠశాల సహాయకులు (తెలుగు)
జి.ప. ఉన్నత పాఠశాల,
సత్యనారాయణపురం, తిరుపతి అర్బన్,
చిత్తూరు జిల్లా. సెల్.9949298470
5. శ్రీ ఎం. వెంకటరమణ, పాఠశాల సహాయకులు (తెలుగు)
ప్రభుత్వ ఉన్నత పాఠశాల, పాకాల,
చిత్తూరు జిల్లా. సెల్.9885958401
6. శ్రీ టి. సుధాకర్, పాఠశాల సహాయకులు (తెలుగు)
జి.ప. ఉన్నత పాఠశాల (బాలురు),
రేణిగుంట, చిత్తూరు జిల్లా. సెల్.9959718784

7. శ్రీ జి. గోవిందయ్య , పాఠశాల సహాయకులు (తెలుగు)
జి.ప. ఉన్నత పాఠశాల,
పిచ్చాటూరు, చిత్తూరు జిల్లా. సెల్.7995166388.

8. శ్రీ పి. గోపి, పాఠశాల సహాయకులు (తెలుగు)
జి.ప. ఉన్నత పాఠశాల,
కత్తిర పల్లి కార్వేటి నగరం (మ),
చిత్తూరు జిల్లా. సెల్.7702249549,9885588352.

9. శ్రీమతి ఆర్.కళ్యాణి పాఠశాల సహాయకులు (తెలుగు)
ఎస్.బి.ఎన్.జి.ప. ఉన్నత పాఠశాల,
నగరి, చిత్తూరు జిల్లా. సెల్.9000497791

కోర్పు డైరెక్టర్
శ్రీ వై రాఘవ రెడ్డిగారు
ప్రిన్సిపాల్
ఐ.ఎ.యస్.ఇ
కర్నూల్

రీసోర్స్ పర్సన్
శ్రీమతి ఎం. రాజమ్మ
ఐ.ఎ.యస్.ఇ
కర్నూల్

ఎడిటింగ్
జి.గోవిందయ్య
డా॥ నెమిలేటి కిట్టన్న

సలహాదారులు
శ్రీ గుడిపాటి నారాయణ,
పూర్వడైట్ అధ్యాపకులు,
రాయచోటి,
APSCERT స్టానింగ్ టీమ్,
ఆంధ్ర ప్రదేశ్.